

«ՏԵԼԵԿՈՄ Արմենիա» ԲԲԸ

**Ֆինանսական հաշվետվությունների
միջազգային ստանդարտներին
համապատասխան՝
Ֆինանսական հաշվետվություններ և
Անկախ աուդիտորական եզրակացություն**

31 դեկտեմբերի 2024թ.

Բովանդակություն

ԱՆԿԱԽ ԱՌԻԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	1
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն.....	2
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն.....	3
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն.....	4

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 «ՏԵԼԵԿՈՄ Արմենիա» ԲԲԸ-ն և նրա գործունեությունը.....	5
2 Ընկերության գործառնական միջավայրը	5
3 Պատրաստման հիմքը	6
4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության Էական գնահատականներ և դատողություններ.....	7
5 Անցում նոր կամ վերանայված ստանդարտներին և մեկնաբանություններին.....	10
6 Նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ	11
7 Հիմնական միջոցներ	14
8 Ներդրումային գույք.....	16
9 Ոչ նյութական ակտիվներ և կանխավճարներ անվերապահ օգտագործման իրավունքի (ԱՕԻ) դիմաց	17
10 Վարձակալված գույքի վրա կատարված կապիտալ ծախսեր.....	19
11 Տրամադրված վարկեր.....	20
12 Պաշարներ	22
13 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր և այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ.....	22
14 Բաժնեմասնակցության մեթոդով հաշվառվող ներդրումներ համատեղ ձեռնարկումներում.....	26
15 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ և ժամկետային ավանդներ	27
16 Կանոնադրական կապիտալ	27
17 Փոխառություններ	28
18 Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ.....	30
19 Ֆինանսական գործունեությունից բխող պարտավորությունների համեմատություն	32
20 Ակտիվների ապագործարկման գծով պահուստ	33
21 Առևտրային և այլ ֆինանսական կրեդիտորական պարտքեր և ստացված կանխավճարներ.....	34
22 Պարտավորությունների և վճարների գծով պահուստներ.....	35
23 Հասույթ	35
24 Վաճառքի ինքնարժեք	38
25 Այլ գործառնական եկամուտ	38
26 Ընդհանուր և վարչական ծախսեր	39
27 Իրացման ծախսեր.....	39
28 Այլ գործառնական ծախսեր.....	39
29 Ֆինանսական եկամուտ /ծախսեր	40
30 Շահութահարկ.....	40
31 Մեկ բաժնետոմսի գծով շահույթ	43
32 Պայմանական դեպքեր և պարտավորություններ	44
33 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում	45
34 Կապիտալի կառավարում	51
35 Իրական արժեքի բացահայտումներ.....	51
36 Ֆինանսական գործիքների ներկայացում ըստ չափման կատեգորիաների.....	54
37 Փոխկապակցված կողմերի հետ մնացորդներ և գործարքներ	54
38 Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր	55

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«ՏԵԼԵԿՈՄ Արմենիա» ԲԲԸ-ի տնօրենների խորհրդին և բաժնետերերին:

Մեր կարծիքը

Մեր կարծիքով, ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում «ՏԵԼԵԿՈՄ Արմենիա» ԲԲԸ-ի (այսուհետ՝ «Ընկերություն») ֆինանսական վիճակն առ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ը, ինչպես նաև Ընկերության՝ այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ՖՀՄՍ հաշվապահական ստանդարտների (այսուհետ՝ «ՖՀՄՍ»-ներ):

Աուդիտի առարկան

Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները ներառում են.

- ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.
- այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը.
- այդ ամսաթվին ավարտված տարվա սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը.
- այդ ամսաթվին ավարտված տարվա դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը, և
- ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական դրույթները և այլ բացատրական տեղեկատվություն

Կարծիքի հիմքը

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին («ԱՄՍ»-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը նկարագրված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում:

Մենք կարծում ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Անկախություն

Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից թողարկված՝ Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների վարքագրի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտների) («ՀԷՄՍԻՄ Վարքագիր») սկզբունքների: Մենք կատարել ենք էթիկայի գծով մեր այլ պարտականությունները՝ ՀԷՄՍԻՄ Վարքագրին համապատասխան:

«ՓրայսուոթերհաուսԿուպերս Արմենիա» ՍՊԸ

Հայաստան, ք.Երևան, Վազգեն Սարգսյան 2, ԿԱՄԱՐ բիզնես կենտրոն, 8-րդ հարկ

Հեռ. (+374 10) 51 21 51, Ֆաքս. (+ 374 10) 52 10 00, www.pwc.com/am

Մեր աուդիտի մոտեցումը

Ակնարկ

Եականություն	Ընկերության ընդհանուր Եականությունը. 205 մլն ՀՀ դրամ, որը ներկայացնում է շահույթի մինչև տոկոսները, հարկերը, մաշվածությունը և ամորտիզացիան («EBITDA») 2%-ը:
Աուդիտի առանցքային հարցեր	Հասույթի ճանաչում - շարժական և ֆիքսված կապի ծառայություններից ստացված հասույթի ճշգրտությունը և առաջացումը

Մեր աուդիտի նախագծման շրջանակներում մենք սահմանել ենք Եականությունը և գնահատել ենք ֆինանսական հաշվետվությունների Եական խեղաթյուրման ռիսկերը: Մասնավորապես, մենք դիտարկել ենք այն ոլորտները, որտեղ ղեկավարությունը կատարում է սուբյեկտիվ դատողություններ, օրինակ, նշանակալի հաշվապահական գնահատումների առնչությամբ, որոնք պահանջում են ենթադրություններ և իրենց Եությամբ անորոշ ապագա իրադարձությունների դիտարկում: Ինչպես մեր բոլոր աուդիտների դեպքում, մենք նաև անդրադարձել ենք ղեկավարության կողմից ներքին հսկողության շրջանցման ռիսկին, ներառյալ, ի թիվս այլ հարցերի, դիտարկել ենք, թե արդյոք առկա են կողմնակալության վկայություններ, որոնք պարունակում են խարդախության հետևանքով Եական խեղաթյուրման ռիսկ:

Մենք աուդիտի շրջանակը մշակել ենք այնպես, որ իրականացվող ընթացակարգերի ծավալը բավարար լինի կարծիք արտահայտելու ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ, որպես ամբողջություն, հաշվի առնելով Ընկերության կառուցվածքը, հաշվապահական հաշվառման գործընթացները և հսկողությունը, ինչպես նաև Ընկերության գործունեության ոլորտը:

Եականություն

Մեր աուդիտի շրջանակի վրա ազդեցություն է ունեցել մեր կողմից Եականության սկզբունքի կիրառումը: Աուդիտը նախագծվում է այնպես, որ ձեռք բերվի ողջամիտ հավաստիացում առ այն, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունները գերծ են Եական խեղաթյուրումներից: Խեղաթյուրումներ կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով: Խեղաթյուրումները համարվում են Եական, եթե կարելի է ողջամտորեն ակնկալել, որ դրանք առանձին, կամ միասին վերցված, կազդեն օգտագործողների՝ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

Մեր մասնագիտական դատողության հիման վրա մենք սահմանել ենք Եականության որոշակի քանակական շեմեր, ներառյալ Ընկերության գծով ընդհանուր Եականությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար, որպես ամբողջություն, ինչպես ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում: Դրանց միջոցով, որակական նկատառումների հետ միասին, մենք որոշել ենք մեր աուդիտի շրջանակը և մեր աուդիտորական ընթացակարգերի բնույթը, ժամկետները և չափը, և գնահատել ինչպես առանձին, այնպես էլ միասին վերցված՝ խեղաթյուրումների ազդեցությունը, եթե առկա է, ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, որպես ամբողջություն:

Ընկերության ընդհանուր Էականությունը	205 մլն ՀՀ դրամ
Ինչպես է այն որոշվել	EBITDA-ի 2%-ը. EBITDA-ն սահմանվում է որպես շահույթ մինչև տոկոսները, հարկերը, մաշվածությունը և ամորտիզացիան:
Էականության համեմատական մեծության որոշման հիմնավորումը	Մենք ընտրել ենք EBITDA-ն որպես հիմնական չափորոշիչ, քանի որ մեր տեսանկյունից, այն համընդհանուր ընդունելի չափանիշ է, որի միջոցով օգտագործողները սովորաբար գնահատում են Ընկերության կատարողական արդյունքները: Մենք ընտրել ենք 2%-ը, ինչը համապատասխանում է տվյալ ուղորտում շահույթ հետապնդող ընկերությունների համար օգտագործվող քանակական էականության շեմերին:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցերն այն հարցերն են, որոնք, ըստ մեր մասնագիտական
դատողության, առավել նշանակալի են եղել ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական
հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Այդ հարցերը դիտարկվել են ընդհանուր առմամբ
ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համատեքստում և հաշվետվությունների
վերաբերյալ կարծիքի ձևավորման համար, և մենք չենք արտահայտում առանձին կարծիք այդ
հարցերի վերաբերյալ:

Առուդիտի առանցքային հարց

Հասույթի ճանաչում - շարժական և ֆիքսված կապի ծառայություններից ստացված հասույթի ճշգրտությունը և առաջացումը

Համապատասխան բացահայտումների համար տես ֆինանսական հաշվետվությունների Ծանոթագրություն 23-ը:

Ընկերության շարժական և ֆիքսված կապի ծառայություններից (որոնք ներառում են՝ ձայնային, տվյալների փոխանակում, ինտերնետ, տարանցիկ և այլն) ընդհանուր հասույթը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար կազմել է 27,697 միլիոն ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 25,917 միլիոն ՀՀ դրամ), որը իրենից ներկայացնում է համեմատաբար փոքր գործարքների բարձր ծավալ, բազմաթիվ գնագոյացման պլանների համադրությամբ:

Այս նշանակալի հոդվածը, գումարային արտահայտությամբ, ենթակա է զգալի ներհատուկ ռիսկի՝ շարժական և ֆիքսված կապի ծառայությունների գծով ճանաչված ստացված հասույթի ճշգրտության և առաջացման առումով, հաշվի առնելով.

- շարժական և ֆիքսված կապի ծառայություններից ստացված հասույթի որոշման և պատշաճ հաշվառման համար անհրաժեշտ վճարումների, գործընթացների և վերահսկողության բարդությունը. և
- բիզնեսի և սակագնային մոդելների (այդ թվում՝ սակագնային պլանների, հաճախորդների զեղչերի և խթանների) մշտապես փոփոխական բնույթի ազդեցությունը:

Նման ծավալները և բարդության աստիճանը պահանջում են առուդիտի ընթացքում ուշադրության և ջանքերի նշանակալի կենտրոնացում հսկողության և էականության ստուգման ընթացակարգերի ուղղությամբ, որոնց իրականացումը պահանջվում է շարժական և ֆիքսված կապի ծառայություններից ստացված հասույթի ճշգրտությունը և առաջացումը հավաստելու համար: Որպես այդպիսին, մենք սա համարում ենք առուդիտի առանցքային հարց:

Ինչպես է առուդիտի առանցքային հարցը դիտարկվել մեր առուդիտի ընթացքում

Մեր առուդիտորական ընթացակարգերը ներառել են ներքին վերահսկողության ընտրանքային թեստավորում և էականության ընթացակարգերի իրականացում, որոնք, մասնավորապես, ընդգրկել են հետևյալը.

- Բաժանորդների հաշվառման և այլ համապատասխան օժանդակ համակարգերը ընդգրկող SS միջավայրի, ներառյալ փոփոխությունների կառավարման և հասանելիության սահմանափակման ընթացակարգերի գնահատում և թեստավորում:
- Շարժական և ֆիքսված կապի ծառայություններից ստացվող հասույթի և դեբիտորական պարտքերի բիզնես գործընթացի գծով ներքին հսկողության նախագծման և գործառնական արդյունավետության թեստավորում:
- Բաժանորդների ցանցով արձանագրված ակտիվության ամբողջական մշակման գործընթացի ընտրանքային թեստավորում՝ սկսած բաժանորդների ներգրավման գործունեությունից մինչև հաշվառման համակարգեր և գլխավոր մատյան:
- Հաշվառման համակարգում մեխանիկական եղանակով կատարվող ճշգրտումների ընտրանքային թեստավորում՝ համապատասխան ներքին օժանդակ փաստաթղթերի ստուգման և ՖՀՄՍ-ներին դրանց համապատասխանության գնահատման միջոցով:
- Կանխավճարային բաժանորդների ակտիվության ճշգրտությունը հավաստելու նպատակով ընտրանքային թեստավորում՝ գնահատելով մատուցված ծառայությունների բնույթը և կիրառվող սակագնի համապատասխանությունը:
- Բաժանորդների առկայության հավաստում պայմանագրերի վերանայման միջոցով:
- Շարժական կապի ծառայությունների դիմաց ստացված հատուցման համադրում շարժական կապի բաժանորդների գծով ճանաչված հասույթի ընդհանուր գումարի հետ:
- Ընկերության ցանցում անկախ բաժանորդների դեպքերի ստեղծում և այդ դեպքերի համադրում հաշվառված և ձևակերպված գումարների հետ:

Այլ տեղեկատվություն

Այլ տեղեկատվության համար պատասխանատու է ղեկավարությունը: Այլ տեղեկատվությունը ներառում է տարեկան հաշվետվությունը (սակայն չի ներառում ֆինանսական հաշվետվությունները և դրանց վերաբերյալ մեր աուդիտորական եզրակացությունը):

Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը չի ներառում այլ տեղեկատվությունը, և մենք այդ տեղեկատվության վերաբերյալ չենք արտահայտելու որևէ տեսակի հավաստիացման եզրահանգում:

Ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի առնչությամբ մեր պատասխանատվությունն է ծանոթանալ վերոնշյալ այլ տեղեկատվությանը, և այդպիսով դիտարկել, թե արդյոք առկա է էական անհամապատասխանություն այլ տեղեկատվության և ֆինանսական հաշվետվությունների կամ աուդիտի ընթացքում մեր կողմից ձեռք բերված տվյալների միջև, և արդյոք այլ տեղեկատվությունը առերևույթ պարունակում է էական խեղաթյուրումներ:

Եթե մեր կատարած աշխատանքի հիման վրա մենք եզրահանգենք, որ առկա է տվյալ այլ տեղեկատվության էական խեղաթյուրում, մենք պարտավոր ենք հաղորդել այդ փաստը: Այս առնչությամբ հաղորդման ենթակա փաստեր չկան:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որը, ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է ԸՆկերության անընդհատ գործելու կարողության գնահատման, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերի բացահայտման և ԸՆկերության գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունների պատրաստման համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել ԸՆկերությունը, դադարեցնել գործունեությունը կամ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձինք պատասխանատու են ԸՆկերության ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները՝ ամբողջությամբ վերցրած, զերծ են խարդախության կամ սխալների հետևանքով առաջացող էական խեղաթյուրումներից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կբացահայտի էական խեղաթյուրումներ, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով, և համարվում են էական, երբ ողջամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կարող են ազդեցություն ունենալ օգտագործողների կողմից այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ներին համապատասխան աուդիտի շրջանակներում, մենք աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն, մենք.

- Որոշում և գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվություններում խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումների ռիսկը, մշակում և իրականացնում ենք այդ ռիսկերին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր աուդիտորական կարծիքը արտահայտելու համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի բարձր է սխալի հետևանքով առաջացածի համեմատ, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել դավադրություն, կեղծիք, դիտավորյալ բացթողումներ, խեղաթյուրումներ կամ ներքին վերահսկողության շրջանցում:
- Ձեռք ենք բերում պատկերացում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, բայց ոչ Շնկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու նպատակով:
- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:
- Եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելը, և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ իրավիճակների վերաբերյալ, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Շնկերության գործունեության անընդհատությունը պահպանելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, մենք պարտավոր ենք մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվություններում համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են հանգեցնել նրան, որ Շնկերությունը դադարեցնի անընդհատության սկզբունքով գործունեությունը:
- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, այդ թվում՝ բացահայտումները ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդում ենք աուդիտորական առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Մենք նաև ներկայացնում ենք կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, որ մենք կատարել ենք անկախության վերաբերյալ համապատասխան էթիկական պահանջները, և նրանց հաղորդում ենք բոլոր այն հարաբերությունների այլ հարցերի մասին, որոնք կարող են ողջամտորեն ընկալվել որպես մեր անկախության վրա ազդեցություն ունեցող, և անհրաժեշտության դեպքում, ձեռնարկվում են գործողություններ՝ սպառնալիքները վերացնելու կամ երաշխիքներ կիրառելու ուղղությամբ:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց հաղորդված հարցերից մենք առանձնացնում ենք այն հարցերը, որոնք համարվել են առավել նշանակալի ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում և հետևաբար հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Մենք նկարագրում ենք այդ հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օրենքով կամ կարգավորող ակտերով արգելված է այդպիսի հարցերի հրապարակային բացահայտումը, կամ, խիստ բացառիկ հանգամանքներում, մենք գտնում ենք, որ տվյալ հարցը աուդիտորական եզրակացությամբ ներկայացնելը նպատակահարմար չէ, քանի որ կարելի է ողջամտորեն ակնկալել, որ նման ներկայացման բացասական հետևանքները կգերակշռեն դրա հանրային շահ պարունակող օգուտները:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության համար հիմք հանդիսացած աուդիտորական աշխատանքների գծով գործընկերը Նիկո Կադագիշվիլին է:

Նիկո Կադագիշվիլի
Տնօրեն

Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն
30 մայիսի 2025թ.

Pricewaterhouse Coopers Armenia LLC

«ՏԵԼԵԿՈՄ Արմենիա» ԲԲԸ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծան.	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	7	28,409,826	24,949,814
Ներդրումային գույք	8	6,097,112	6,205,118
Ոչ նյութական ակտիվներ	9	12,264,582	6,343,574
Կանխավճարներ՝ անվերապահ օգտագործման իրավունքի (ԱՕԻ) դիմաց	9	1,175,414	352,888
Վարձակալված գույքի վրա կատարված կապիտալ ծախսեր	10	859,745	1,069,659
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	18	5,921,387	5,556,175
Կանխավճարներ ոչ ընթացիկ ակտիվների գծով	7	1,892,432	4,158,237
Տրամադրված փոխառություններ	11	19,629,859	17,970,410
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	30	1,360,417	1,739,368
Հետաձգված ծախսեր		58,084	45,171
Ներդրումներ համատեղ ձեռնարկումներում	14	198,914	-
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ	13	-	1,324,689
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		77,867,772	69,715,103
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ	12	651,030	882,002
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	13	12,643,219	9,005,309
Շահութահարկի գծով ընթացիկ կանխավճարներ	30	269,728	269,728
Այլ հարկային ակտիվներ		160,580	194,460
Հետաձգված ծախսեր		45,804	44,726
Ժամկետային ավանդ	15	673,914	1,371,537
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	15	7,905,458	989,762
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		22,349,733	12,757,524
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		100,217,505	82,472,627
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱԴԻՏԱԼ			
Կանոնադրական կապիտալ	16	22,837,709	22,837,709
Էմիսիոն եկամուտ	16	4,240,000	4,240,000
Զբաղիված շահույթ		12,194,787	10,770,742
Պահուստային կապիտալ		3,425,656	3,425,656
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱԴԻՏԱԼ		42,698,152	41,274,107
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Բանկային վարկեր	17	-	17,177,719
Թողարկված պարտատոմսեր	17	28,967,505	-
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	21	2,225,869	-
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	18	3,870,684	4,514,453
Ակտիվների ապագործարկման գծով պահուստ	20	1,740,060	1,563,669
Հետաձգված եկամուտ		14,968	22,507
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		36,819,086	23,278,348
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Բանկային վարկեր	17	-	1,819,436
Թողարկված պարտատոմսեր	17	184,547	-
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	18	2,039,264	1,811,652
Առևտրային և այլ ֆինանսական կրեդիտորական պարտքեր	21	10,675,835	8,402,202
Պարտավորությունների և վճարների գծով պահուստներ	22	35,479	-
Հետաձգված եկամուտ		19,254	21,213
Աշխատավարձի գծով կրեդիտորական պարտքեր		1,223,856	1,084,329
Ստացված կանխավճարներ	21	5,987,713	4,140,492
Այլ հարկային պարտավորություններ		534,319	640,848
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		20,700,267	17,920,172
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		57,519,353	41,198,520
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱԴԻՏԱԼ		100,217,505	82,472,627

Հաստատվել է հրապարակման և ստորագրվել է 2025թ. մայիսի 30-ին:

Հայկ Եսայան
 Գլխավոր տնօրեն

Կարեն Մնացականյան
 Ֆինանսական տնօրեն

Տաթևիկ Գևորգյան
 Գլխավոր հաշվապահ

5-55 էջերում ներկայացված ծանուցագրությունները հանդիսանում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

«ՏԵԼԵԿՈՄ Արմենիա» ԲԲԸ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծան.	2024թ.	2023թ.
Շարժական կապի ծառայությունների մատուցումից հասույթ	23	17,050,428	16,630,805
Ֆիքսված կապի ծառայությունների մատուցումից հասույթ	23	13,400,945	12,555,615
Սարքավորումների իրացումից հասույթ	23	2,701,055	2,859,222
Այլ հասույթ	23	1,896,217	1,976,511
Ընդամենը հասույթ		35,048,645	34,022,153
Ծառայությունների ինքնարժեք	24	(21,906,182)	(19,661,497)
Իրացված սարքավորումների ինքնարժեք	24	(2,239,631)	(2,774,162)
Ընդամենը վաճառքի ինքնարժեք		(24,145,813)	(22,435,659)
Համախառն շահույթ		10,902,832	11,586,494
Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման զուտ հակադարձում		263,086	617,576
Այլ գործառնական եկամուտ	25	169,352	1,541,825
Ընդհանուր և վարչական ծախսեր	26	(4,782,476)	(4,600,032)
Իրացման ծախսեր	27	(3,478,581)	(3,323,955)
Ներդրումային գույքի իրական արժեքի ճշգրտում, զուտ	8	(138,650)	152,207
Այլ գործառնական ծախսեր	28	(476,523)	(544,204)
Գործառնական շահույթ		2,459,040	5,429,911
Ֆինանսական եկամուտ	29	2,026,693	2,468,017
Ֆինանսական ծախսեր	29	(2,667,753)	(2,475,663)
Արտարժույթի փոխարկումից վնաս հանած օգուտներ		(14,984)	(186,724)
Շահույթ նախքան հարկումը		1,802,996	5,235,541
Շահութահարկի գծով ծախս	30	(378,951)	(708,822)
ՏԱՐՎԱ ՇԱՀՈՒՅԹ		1,424,045	4,526,719
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ		1,424,045	4,526,719
Բազային և նուսրացված շահույթ մեկ սովորական բաժնետոմսի գծով (արտահայտված ՀՀ դրամով՝ մեկ բաժնետոմսի դիմաց)	31	6.24	21.72

«ՏԵԼԵԿՈՄ Արմենիա» ԲԲԸ
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծան.	Կանոնադրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Զբաղիված շահույթ	Պահուստային կապիտալ	Ընդամենը
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2023թ.		18,837,709	-	9,672,304	2,825,656	31,335,669
2023թ. շահույթ		-	-	4,526,719	-	4,526,719
Ընդամենը 2023թ. համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	-	4,526,719	-	4,526,719
Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գեղչման ազդեցությունը	13	-	-	(71,575)	-	(71,575)
Մայր ընկերությանը տրված փոխառությունների փոփոխման ազդեցությունը	11	-	-	3,762,617	-	3,762,617
Հետաձգված հարկի ազդեցությունը սեփական կապիտալում ճանաչված գործարքների վրա	30	-	-	(251,908)	-	(251,908)
Սովորական բաժնետոմսերի թողարկում	31	4,000,000	4,240,000	(267,417)	-	7,972,583
Վճարված շահաբաժիններ	16	-	-	(6,000,000)	-	(6,000,000)
Պահուստային կապիտալի ճանաչում		-	-	(600,000)	600,000	-
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.		22,837,709	4,240,000	10,770,742	3,425,656	41,274,107
2024թ. շահույթ		-	-	1,424,045	-	1,424,045
Ընդամենը 2024թ. համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	-	1,424,045	-	1,424,045
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.		22,837,709	4,240,000	12,194,787	3,425,656	42,698,152

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծան.	2024թ.	2023թ.
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Հաճախորդներից ստացված դրամական միջոցներ		36,637,874	35,026,237
Դրամական միջոցներ վարձակալությունից		1,583,782	1,813,478
Դրամական միջոցներ այլ գործառնական գործունեությունից		319,252	458,301
Ստացված տոկոսներ		128,174	118,898
Ծառայությունների մատուցման գծով վճարումներ		(10,607,099)	(12,240,275)
Վճարումներ աշխատակիցներին		(7,041,425)	(7,313,296)
Պաշարների մատակարարներին վճարումներ		(4,622,779)	(2,950,048)
Շահութահարկից բացի այլ հարկեր		(4,224,105)	(4,386,416)
Վճարված տոկոսներ		(2,297,730)	(2,215,152)
Գործուղումների համար կատարվող վճարներ		(32,970)	(32,844)
Լյլ գործունեության գծով վճարված դրամական միջոցներ		(28,103)	(175,819)
Գործառնական գործունեությամբ ստացված զուտ դրամական միջոցներ		9,814,871	8,103,064
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	7,9	(10,567,249)	(15,037,971)
Հիմնական միջոցների վաճառքից մուտքեր		31,810	1,612,291
Ներդրումներ համատեղ ձեռնարկումներում		(200,000)	-
Տրամադրված վարկերի դիմաց ստացված վճարումներ	11	-	6,000,000
Բանկային ավանդների դիմաց ստացված վճարում		1,530,000	1,617,000
Բանկային ավանդների ներդրում		(833,256)	(2,159,459)
Ներդրումային գործունեությամբ օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ		(10,038,695)	(7,968,139)
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից			
Պարտատոմսերի թողարկումից մուտքեր	19	29,301,491	-
Ստացված վարկեր	19	1,571,750	1,580,280
Վարկերի մարում	19	(20,076,440)	(1,579,400)
Վարձակալության մայր գումարի մարումներ	19	(3,650,350)	(2,005,269)
Վճարված շահաբաժիններ	16	-	(6,000,000)
Սովորական բաժնետոմսերի թողարկումից մուտքեր		-	8,240,000
Ֆինանսական գործունեությամբ ստացված զուտ դրամական միջոցներ		7,146,451	235,611
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(6,931)	3,426
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ փոփոխություն		6,915,696	373,962
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբին	15	989,762	615,800
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջին	15	7,905,458	989,762

5-55 Էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները հանդիսանում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

1 «ՏԵԼԵԿՈՄ Արմենիա» ԲԲԸ-ն և նրա գործունեությունը

«ՏԵԼԵԿՈՄ Արմենիա» ԲԲԸ-ի (այսուհետ՝ «Ընկերություն») սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

Ընկերությունը ստեղծվել և իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետությունում: Այն հանդիսանում է բաց բաժնետիրական ընկերություն՝ բաժնետոմսերով սահմանափակված պատասխանատվությամբ, և ստեղծվել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան:

Ընկերությունն ի սկզբանե հիմնադրվել է 1995թ.-ին որպես «ԱրմենՏել» պետական խոշոր բաժնեմասնակցությամբ ձեռնարկություն՝ կառավարության որոշմամբ լիազորվելով հանդես գալու որպես Հայաստանի Հանրապետությունում հեռահաղորդակցության ինտեգրված ծառայությունների առաջին և միակ մատակարարը: 2006թ. «ԱրմենՏել»-ը դարձել է հեռահաղորդակցության միջազգային ընկերության՝ «VEON» ՍՊԸ-ի (նախկին «ՎիմպելԿոմ» ՍՊԸ-ի, որը 2017թ.-ին վերաբրենդավորվել է որպես «ՎեՈՆ») դուստր ձեռնարկություն՝ հրաժարվելով ծառայությունների մատուցման օրենքով սահմանված մենաշնորհային իրավունքներից, մինչև 2008թ. լիովին ինտեգրվել է «Բիլայն» ապրանքանիշին՝ գործունեությունը շարունակելով «Բիլայն Արմենիա» անվանման ներքո: 2020թ. «ՎեՈՆ»-ը օտարել է «Բիլայն»-ի ամբողջ մասնաբաժինը՝ վաճառելով այն «ԹԻՄ» ՍՊԸ-ին: 2020թ. հոկտեմբերի 28-ին Ընկերության 100% բաժնետոմսերը վաճառվել են «ԹԻՄ» ՍՊԸ-ին, որը Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված ընկերություն է: 2020թ. նոյեմբերի 16-ին «ՎեՈՆ Արմենիա» ՓԲԸ-ն վերանվանվել է «ՏԵԼԵԿՈՄ Արմենիա» ՓԲԸ-ի: 2021թ. դեկտեմբերի 30-ին «ԹԻՄ» ՍՊԸ-ն վերակազմակերպվել է «ԹԻՄ» ՓԲԸ-ի: 2023թ. ապրիլի 11-ին Ընկերությունը ՓԲԸ-ից վերակազմավորվել է ԲԲԸ-ի: 2023թ. հունիսի 2-ին Ընկերությունը մեկնարկել է նախնական հրապարակային ցուցակման (IPO) գործընթաց Հայաստանի ֆոնդային բորսայում և 2023թ. հունիսի 7-ից հոկտեմբերի 31-ն ընկած ժամանակահատվածում թողարկել է 40 միլիոն բաժնետոմս՝ 8 միլիարդ 240 միլիոն ՀՀ դրամ ընդհանուր արժեքով:

2024թ. և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության անմիջական մայր ընկերությունն էր «ԹԻՄ» ՍՊԸ-ն, և Ընկերության վերջնական վերահսկողությունն իրականացնում էին Հայկ և Ալեքսանդր Եսայան եղբայրները:

Հիմնական գործունեությունը. 2022թ. մայիսից ընկերությունը գործում է «Թիմ» ապրանքանիշի ներքո: Ընկերության հիմնական շահույթ գոյացնող գործունեությունը բջջային և ֆիքսված հեռահաղորդակցության ծառայությունների մատուցումն է և հաճախորդներին սարքավորումների վաճառքը:

Ընկերության կառավարումն իրականացվում է բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի, տնօրենների խորհրդի և Ընկերության գործադիր մարմնի միանձնյա ղեկավարի՝ գործադիր տնօրենի կողմից:

Իրավաբանական հասցեն և գործունեության վայրը. Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, 0014, Ազատության պողոտա 24/1: Ընկերության գործունեության հիմնական վայրը Հայաստանի Հանրապետության տարածքն է:

2 Ընկերության գործառնական միջավայրը

Հայաստանի Հանրապետության տնտեսությունը ցուցաբերում է զարգացող շուկաներին բնորոշ որոշակի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական դաշտը շարունակում է զարգանալ և ենթարկվել հաճախակի փոփոխությունների, և կարող է ունենալ տարաբնույթ մեկնաբանումներ, տես Ծան. 32: Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական միջավայրի վրա էական ազդեցություն ունի Ռուսաստանի Դաշնությունում գործարար ակտիվության մակարդակը, և Ռուսաստանի Դաշնությունից դեպի Հայաստանի Հանրապետություն դրամական միջոցների հոսքերը: Հետևաբար, գործարար շրջանառության անկումը, արժեթղթերի շուկայի անկայունությունը և Ռուսաստանի Դաշնության առջև ծառացած այլ ռիսկերը կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսական և կորպորատիվ ոլորտների վրա:

2 Ընկերության գործառնական միջավայրը (շարունակություն)

Պատերազմ Ռուսաստանի և Ուկրաինայի միջև. Ռուսաստանի և Ուկրաինայի միջև շարունակվող պատերազմը շարունակում է ազդել տարածաշրջանային և համաշխարհային շուկաների, ներառյալ Էներգակիրների գների, մատակարարման շղթաների և ներդրումային ակտիվության վրա: Հակամարտության սկզբնական փուլում ընկերության համար առաջացել են մատակարարման շղթայի խափանումներ՝ կապված տարածաշրջանից մատակարարվող ցանցային սարքավորումների և արբանյակային ծառայությունների հետ: 2022թ. ընկերությունը ընտրել է լոգիստիկայի և գնումների այլընտրանքային ռազմավարություններ, որոնք շարունակել են գործել 2023թ. և 2024թ. ընթացքում: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը իր գործունեության համար կենսական բաղադրիչների առումով կախվածություն չի ունեցել հակամարտության ազդակիր տարածքներից: Ռուսաստանի, Ուկրաինայի և այլ ազդակիր երկրների հեռահաղորդակցության օպերատորների հետ ռոումինգի և միջհամակարգային կապի պայմանագրերը շարունակվել են գործել՝ առանց Էական խափանումների: Այնուամենայնիվ, հակամարտության շարունակվելու դեպքում, այն կարող է հանգեցնել տարածաշրջանային տնտեսական և քաղաքական իրավիճակի անկայունության հետագա խորացման, ինչը կարող է անուղղակիորեն ազդել Հայաստանի հեռահաղորդակցության ոլորտի վրա, ներառյալ ենթակառուցվածքային ծրագրերի ուղացումների և ներդրումային ակտիվության նվազման:

2024թ. Հայաստանի տնտեսությունը աճ է գրանցել, որին նպաստել են, մասնավորապես, արտաքին առևտրի բարենպաստ պայմանները, դրամական փոխանցումների հոսքի աճը և հարևան երկրներից բիզնեսների տեղափոխումը Հայաստան: ՀՀ դրամի արժեզրկումը հիմնական արժույթների նկատմամբ ազդեցություն է գործել տարբեր ոլորտների, մասնավորապես՝ ներմուծողների և արտահանողների վրա: Համաշխարհային ապրանքների գների բարձրացումը և ներքին պահանջարկի բարձր մակարդակը շարունակել են նպաստել տեղական տնտեսության համար գնաճի ճնշումների աճին:

Ընդհանուր տնտեսական հեռանկարը մնում է անորոշ և կախված է համաշխարհային և տարածաշրջանային շուկաների հետագա զարգացումներից: Ղեկավարությունը շարունակաբար վերահսկում է այս գործոնները և անհրաժեշտության դեպքում վերանայում է իր ենթադրությունները:

Ակնկալվող պարտքային կորուստներ. Ընկերության վարկերի, դեբիտորական պարտքերի և համանման ակտիվների ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման նպատակով Ընկերությունն օգտագործում է հիմնավորելի կանխատեսումային տեղեկատվություն, ներառյալ մակրոտնտեսական ցուցանիշների կանխատեսումներ: Այնուամենայնիվ, ինչպես ցանկացած տնտեսական կանխատեսումներում, այս կանխատեսումների գծով ևս՝ ենթադրությունները և դրանց տեղի ունենալու հավանականությունը բնորոշվում է անորոշության բարձր աստիճանով, ուստի փաստացի արդյունքները կարող են Էապես տարբերվել կանխատեսումներից: Ծանոթագրություն 33-ը ներառում է ավելի մանրամասն տեղեկատվություն այն մասին, թե ինչպես է Ընկերությունը կանխատեսումային տեղեկատվությունը ներառել ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման մոդելներում:

3 Պատրաստման հիմքը

Պատրաստման հիմքը. Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ՝ «ՖՀՄՍ») պահանջներին համապատասխան, սկզբնական արժեքի հիմունքով՝ փոփոխված իրական արժեքի հիմունքով ֆինանսական գործիքների սկզբնական ճանաչման, և ներդրումային գույքի, իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների վերագնահատման արդյունքում: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության Էական սկզբունքները ներկայացված են յուրաքանչյուր համապատասխան Ծանոթագրությունում: Այս սկզբունքները հետևողականորեն կիրառվել են բոլոր հաշվետու ժամանակաշրջանների համար, եթե այլ կերպ նշված չէ:

ՖՀՄՍ-ին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար պահանջվում են հաշվապահական հաշվառման Էական գնահատումներ: Բացի այդ, Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ ղեկավարությանն անհրաժեշտ է առաջնորդվել իր դատողություններով: Այն ոլորտները, որոնք ենթադրում են դատողությունների կամ բարդության ավելի բարձր աստիճան, կամ այն ոլորտները, որտեղ ենթադրություններն ու գնահատականները Էական են ֆինանսական հաշվետվությունների համար, բացահայտված են Ծանոթագրություն 4-ում:

3 Պատրաստման հիմքը (շարունակություն)

Անընդհատության հիմունք. Ղեկավարության կողմից սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են անընդհատության հիմունքով: Այս դատողությունը կատարելիս ղեկավարությունը հաշվի է առել Ընկերության ֆինանսական դիրքը, ընթացիկ մտադրությունները, գործառնությունների շահութաբերությունը և ֆինանսական ռեսուրսների հասանելիությունը: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ընթացիկ ակտիվները 1,649,466 հազ. ՀՀ դրամով գերազանցել են ընթացիկ պարտավորությունները: Ընկերությունը կանոնավոր բանակցություններ է վարում մատակարարների հետ՝ վճարման ավելի լավ պայմաններ ստանալու համար: Այս հանգամանքները, ի թիվս այլ գործոնների՝ օրինակ՝ վերջին 3 տարիների ընթացքում շրջանառու կապիտալի գործակցի շարունակական բարելավումը, ղեկավարությանը հնարավորություն են տալիս համարել, որ տեսանելի ապագայում Ընկերությունը կշարունակի գործել անընդհատության հիմունքով, և կատարել իր ֆինանսական պարտավորությունները:

Արտարժույթի փոխարկում. Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթը և Ընկերության հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթն է՝ ՀՀ դրամը:

Դրամական ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ «ՀՀ ԿԲ») պաշտոնական փոխարժեքով:

Գործարքների վճարումները կատարելու և դրամական ակտիվները և պարտավորությունները ՀՀ ԿԲ-ի՝ տարեվերջի պաշտոնական փոխարժեքով ֆունկցիոնալ արժույթի փոխարկելու արդյունքում ստացված՝ արտարժույթի փոխարկումից օգուտը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Գործառնական գործունեության արտարժույթային ազդեցությունները առանձնացվում և ներկայացվում են Այլ գործառնական եկամուտներ և այլ գործառնական ծախսեր (Ծան. 25, 28), փոխառությունների վրա արտարժույթի փոխարժեքային ազդեցությունները ուղղակիորեն ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում: Տարեվերջի փոխարժեքով փոխարկումը չի կիրառվում ոչ դրամական հոդվածների նկատմամբ, որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով: Արտարժույթով արտահայտված և իրական արժեքով չափված ոչ դրամական հոդվածները փոխարկվում են իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ հաստատված փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված և իրական արժեքով չափվող ոչ դրամական հոդվածների վրա արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը գրանցվում է որպես իրական արժեքի շահույթի կամ վնասի մաս: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված մնացորդների փոխարկման համար օգտագործվող հիմնական փոխարժեքներն են՝ 1 ԱՄՆ դոլար = 396.56 ՀՀ դրամ, 1 եվրո = 413.89 ՀՀ դրամ, 1 ՌԴ ռուբլի = 3.71 ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 1 ԱՄՆ դոլար = 404.79 ՀՀ դրամ, 1 եվրո = 447.90 ՀՀ դրամ, 1 ՌԴ ռուբլի = 4.50 ՀՀ դրամ):

Սեզմենտների հաշվառում. Գործառնական սեզմենտները ներկայացվում են Ընկերության գլխավոր գործադիր մակարդակում որոշում կայացնող անձին ներկայացվող ներքին հաշվետվություններին համապատասխան եղանակով: Գլխավոր գործադիր մակարդակում որոշում կայացնող անձը պատասխանատու է ռեսուրսների բաշխման և գործառնական սեզմենտների կատարողական արդյունքների գնահատման համար: Հաշվետու սեզմենտները, որոնց հասույթը, արդյունքը կամ ակտիվները կազմում են բոլոր հատվածների տասը տոկոսը կամ ավելին, ներկայացվում են առանձին:

Թողարկումից հետո ֆինանսական հաշվետվությունների փոփոխություն. Թողարկումից հետո ֆինանսական հաշվետվությունների ցանկացած փոփոխություն պահանջում է Ընկերության ղեկավարության հաստատումը, ով լիազորել է այդ ֆինանսական հաշվետվությունների թողարկումը:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության Էական գնահատականներ և դատողություններ

Ընկերությունը կատարում է հաշվապահական հաշվառման գնահատականներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների և հաջորդ ֆինանսական տարվա ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վրա: Գնահատումները և դատողությունները շարունակական կերպով վերանայվում են և հիմնված են ղեկավարության փորձի և այլ գործոնների վրա, ինչպիսիք են հետագա իրադարձությունների ակնկալիքները, որոնք առկա պայմաններում տրամաբանական են համարվում: Գնահատումներից բացի, ղեկավարությունը կատարում է նաև որոշակի այլ դատողություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման գործընթացում:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության Էական գնահատականներ և դատողություններ (շարունակություն)

Մասնագիտական դատողությունները, որոնք առավել նշանակալի ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված արժեքների վրա, և գնահատականները, որոնք կարող են հիմք հանդիսանալ հաջորդ ֆինանսական տարվա ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքներում նշանակալի ճշգրտման համար, հետևյալն են.

Հարկային օրենսդրություն. Հայաստանի Հանրապետության հարկային, արժույթային և մաքսային օրենսդրությունը ենթակա է տարբեր մեկնաբանումների: Տես Ծանոթագրություն 32:

Փոխկապակցված կողմերի հետ գործարքների սկզբնական ճանաչում: Բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունը գործարքներ է իրականացնում իր փոխկապակցված կողմերի հետ: ՖՀՄՍ 9-ը պահանջում է ֆինանսական գործիքների սկզբնական ճանաչում՝ հիմնված նրանց իրական արժեքի վրա: Դատողությունը կիրառվում է որոշելու, թե արդյոք գործարքները գնահատված են շուկայական կամ ոչ շուկայական տոկոսադրույքներով, երբ չկա ակտիվ շուկա այդպիսի գործարքների համար: Դատողության համար հիմք է հանդիսանում նմանատիպ գործարքների գնահատումը չկապակցված կողմերի հետ և արդյունավետ տոկոսադրույքով վերլուծությունները: Փոխկապակցված կողմերի հաշվեկշռի պայմաններն ու դրույթները բացահայտվում են Ծանոթագրություն 37-ում: Տրված վարկերի և երկարաժամկետ դեբիտորական պարտքերի զեղչման ազդեցությունը ճանաչվում է չբաշխված շահույթում և արտացոլվում է որպես մայր կազմակերպությանը կապիտալի բաշխում ոչ դրամական եղանակով: Մայր կազմակերպությանը տրված ցանկացած հետագա փոխառություն պետք է հաշվառվի որպես ֆինանսական ակտիվ, պայմանով, որ առկա է դրամական միջոցներ ստանալու պայմանագրով ամրագրված իրավունք՝ հստակ մարման ժամկետով, և վարկերը տրամադրվում են շուկայական տոկոսադրույքներով: Բոլոր այդ վարկերը ենթակա են ԱՊԿ տեսանկյունից գնահատման՝ համաձայն ՖՀՄՍ 9-ի:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում. Տրամադրված փոխառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների չափումը կարևոր գնահատական է, որի ստացման համար օգտագործվում է չափման մեթոդաբանություն, մոդել և մուտքային տվյալներ: Տրամադրված փոխառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա զգալի ազդեցություն ունեցող բաղադրիչ է դեֆոլտի հավանականությունը. եթե դեֆոլտի հավանականությունը լինի 10%-ից բարձր (2023թ.՝ 10%), ապա տրամադրված փոխառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները կլինեն 134,154 հազ. ՀՀ դրամով բարձր (2023թ.՝ 114,635 հազ. ՀՀ դրամով բարձր):

Ներդրումային գույքի գնահատում. Ներդրումային գույքը հաշվարկվում է իրական արժեքով (փուլ 3) գնահատող ընկերության կողմից հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում պատրաստված հաշվետվությունների հիման վրա: Այս գույքի գնահատման համար հիմնականում հիմք են ծառայում դրամական միջոցների զեղչված հոսքերի կանխատեսումները՝ ապագա դրամական հոսքերի հուսալի գնահատումների հիման վրա, հիմնավորված ցանկացած գործող վարձակալության և այլ պայմանագրերի պայմաններով և արտաքին այլ վկայություններով, ինչպիսիք են համանման վայրում և վիճակում գտնվող նմանատիպ գույքի ընթացիկ շուկայական վարձակալության վճարները, օգտագործելով այնպիսի զեղչի դրույքաչափեր, որոնք արտացոլում են շուկայական ընթացիկ գնահատումները դրամական միջոցների հոսքերի քանակի և ժամկետների անորոշության վերաբերյալ:

Ընկերության ներդրումային գույքի գնահատման հաշվետվությունները պատրաստելիս արտաքին գնահատողները վաճառքի համադրելի գները որոշելու ժամանակ բացառել են սթրեսային պայմաններում վաճառքները: Ղեկավարությունը վերանայել է գնահատողների կողմից օգտագործված զեղչված դրամական հոսքերի մոդելների հիմքում ընկած ենթադրությունները և հաստատել, որ այնպիսի գործոններ, ինչպես օրինակ, կիրառված զեղչի դրույքաչափը, որոշվել են պատշաճ կերպով՝ հաշվի առնելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ շուկայական պայմանները: Անկախ վերը նշվածից, ղեկավարությունը գտնում է, որ իր ներդրումային գույքի գնահատումը ներկայումս ենթակա է դատողության բարձր աստիճանի և մեծ է հավանականությունը, որ վաճառքից ստացված փաստացի հասույթը կարող է տարբերվել հաշվեկշռային արժեքից:

Իրական արժեքի գնահատման հիմքում ընկած հիմնական ենթադրությունները վերաբերում են. պայմանագրային հիմունքով վարձակալությունների ստացմանը, ապագայում ակնկալվող շուկայական պայմաններով վարձակալություններին. պարապուրդի ժամանակահատվածներին, սպասարկման պահանջներին, և համապատասխան զեղչի դրույքաչափին: Այս գնահատումները պարբերաբար համեմատվում են փաստացի շուկայական եկամտաբերության տվյալների և Ընկերության փաստացի գործարքների հետ, ինչպես նաև շուկայում ներկայացված տվյալների հետ:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության Էական գնահատականներ և դատողություններ (շարունակություն)

Կատարված հիմնական ենթադրությունները և դրանց վերաբերող հնարավոր փոփոխությունների համախառն գնահատումների վրա ազդեցությունը, մնացած բոլոր փոփոխականների անփոփոխ մնալու դեպքում, հետևյալն են.

Զեղչման դրույքաչափը ենթադրվել է 13.76% (2023թ.՝ 10.59%): Եթե այս զեղչման դրույքաչափը աճի/նվազի 50 բազիսային կետով (2023թ.՝ 50), ապա ներդրումային գույքի հաշվեկշռային արժեքը կլինի 213,852 հազ. ՀՀ դրամով ցածր / 229,985 հազ. ՀՀ դրամով բարձր (2023թ.՝ 98,243 հազ. ՀՀ դրամով ցածր/ 100,398 հազ. ՀՀ դրամով բարձր):

Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետները և դրանց վերանայումը: Եթե հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներից տարբերվեին 10%-ով, ապա 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա մաշվածության գծով ծախսը կաճեր/կնվազեր 439,943 հազ. ՀՀ դրամով (2023թ.՝ 409,158 հազ. ՀՀ դրամով):

Եթե ոչ նյութական ակտիվների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներից տարբերվեին 10%-ով, ապա 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար ամորտիզացիան կաճեր/կնվազեր 105,974 հազ. ՀՀ դրամով (2023թ.՝ 74,524 հազ. ՀՀ դրամով):

Եթե վարձակալվող գույքի կապիտալ բարելավումների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներից տարբերվեին 10%-ով, ապա 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա մաշվածության գծով ծախսը կաճեր/կնվազեր 24,722 հազ. ՀՀ դրամով (2023թ.՝ 26,871 հազ. ՀՀ դրամով):

Եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներից տարբերվեին 10%-ով, ապա 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա մաշվածության գծով ծախսը կաճեր/կնվազեր 211,596 հազ. ՀՀ դրամով (2023թ.՝ 167,651 հազ. ՀՀ դրամով):

Ակտիվների դուրսգրման պարտավորությունների գծով նախատեսված պահուստի չափը որոշելու նպատակով կիրառված ենթադրություններ: Այս պահուստի գումարը գնահատվել է 2,521 հազ. ՀՀ դրամ մեկ տեղամասի համար, գնաճի մակարդակը որոշվել է 5.25%-ի չափով, զեղչի դրույքաչափը ենթադրվել է 13.40%: Այս ենթադրությունների հիման վրա ակտիվների դուրսգրման պարտավորությունը մեկ տեղամասի համար կազմել է 269 հազ. ՀՀ դրամ:

Սեզմենտների հաշվառում. Ընկերության հիմնական գործունեությունը հեռահաղորդակցության ծառայությունների մատուցումն է բջջային և ֆիքսված կապի մի շարք տեխնոլոգիաների միջոցով: Այլ գործողությունները ներառում են հաճախորդների սարքավորումների վաճառք և այլն, և անբաժանելիորեն կապված են Ընկերության հիմնական գործունեության հետ:

Ընկերության Տնօրենների խորհուրդը («Ղեկավարություն») հանդիսանում է «Գլխավոր գործադիր որոշում կայացնող անձ»: Ղեկավարությունը գնահատում է ֆինանսական կատարողական արդյունքները՝ հիմնվելով ամբողջ Ընկերության գործունեության հիմնական ցուցանիշների վրա: Ընկերության ղեկավարությունը պարբերաբար վերանայում է ամբողջ Ընկերության գործառնական արդյունքները՝ հիմնվելով ՖՀՄՍ-ի համաձայն պատրաստված ֆինանսական տեղեկատվության վրա և որոշումներ է կայացնում ձեռնարկատիրական գործունեությանը հատկացվող ռեսուրսների վերաբերյալ և գնահատում Ընկերության կատարողական արդյունքները: Բացի այդ, գործառնական ղեկավարների վերահսկման և գնահատման միջոցառումներն իրականացվում են Ընկերության մակարդակով: Նրանց վարձատրությունը պայմանավորված է Ընկերության հիմնական կատարողական ցուցանիշների իրականացմամբ:

Արդյունքում Ընկերության ղեկավարությունը դիտարկում է ամբողջ Ընկերությունը որպես մեկ գործառնական սեզմենտ:

5 Անցում նոր կամ վերանայված ստանդարտներին և մեկնաբանություններին

2024թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ են մտել հետևյալ նոր ստանդարտները և փոփոխությունները.

Փոփոխություններ ՖՅՄՍ 16-ում Վարձակալություն. Վարձակալության պարտավորություն վաճառքի և հետադարձ վարձակալության ժամանակ (թողարկվել է 2022թ. սեպտեմբերի 22-ին և ուժի մեջ է մտնում 2024թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): Փոփոխությունները վերաբերում են վաճառքի և հետադարձ վարձակալության գործարքներին, որոնք բավարարում են ՖՅՄՍ 15-ի պահանջները՝ վաճառք հաշվառվելու համար: Փոփոխությունները պահանջում են, որ վաճառող-վարձակալը հետագայում չափի գործարքից բխող պարտավորությունները այն կերպ, որ չճանաչի իր կողմից պահպանված օգտագործման իրավունքի հետ կապված որևէ շահույթ կամ վնաս: Սա նշանակում է նման շահույթի հետաձգում, նույնիսկ եթե պարտավորության էությունը կայանում է փոփոխական վճարումներում, որոնք կախված չեն ինդեքսից կամ դրույքաչափից:

Կարճաժամկետ և երկարաժամկետ պարտավորությունների դասակարգումը – ՖՅՄՍ 1-ի փոփոխություններ (ի սկզբանե թողարկվել է 2020թ. հունվարի 23-ին և հետագայում թողարկման ամսաթիվը փոփոխվել է 2020թ. հուլիսի 15-ին և 2022թ. հոկտեմբերի 31-ին, ուժի մեջ է մտնում 2024թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): Այս փոփոխություններով հստակեցվում է, որ պարտավորությունների՝ որպես կարճաժամկետ կամ երկարաժամկետ դասակարգումը պայմանավորված է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գոյություն ունեցող իրավունքներով: Պարտավորությունները երկարաժամկետ են, եթե կազմակերպությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ըստ էության ունի դրանց մարումն առնվազն 12 ամսով հետաձգելու իրավունք: Ուղեցույցն այլևս չի սահմանում այդ իրավունքի անվերապահ լինելու պահանջ: 2022թ. հոկտեմբերի փոփոխությունը սահմանեց, որ վարկային պայմանագրերը, որոնք պետք է կատարվեն հաշվետու ամսաթվից հետո, չեն ազդում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ պարտքի՝ որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ դասակարգման վրա: Մարումը ապագայում հետաձգելու իրավունքի իրացման առումով ղեկավարության ակնկալիքները ազդեցություն չունեն պարտավորությունների դասակարգման վրա: Պարտավորությունը դասակարգվում է որպես կարճաժամկետ, եթե պայմանը խախտվել է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ կամ դրանից առաջ, նույնիսկ եթե հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում պարտատիրոջից ստացվել է պայմանի կատարման պարտավորությունից ազատում: Միևնույն ժամանակ, վարկը դասակարգվում է որպես երկարաժամկետ, եթե վարկային պայմանագրի պայմանը խախտվում է միայն հաշվետու ամսաթվից հետո: Բացի այդ, փոփոխությունները հստակեցնում են պարտքի դասակարգման պահանջները, որոնք կազմակերպությունը կարող է մարել՝ այն սեփական կապիտալի վերածելու միջոցով: «Մարում» հասկացությունը սահմանվում է որպես պարտավորության դադարեցում՝ դրամական միջոցների, տնտեսական օգուտները մարմնավորող այլ ռեսուրսների կամ կազմակերպության սեփական բաժնային գործիքների միջոցով կատարված վերջնահաշվարկի արդյունքում: Բացառություն է սահմանվում փոխարկելի գործիքների համար, որոնք կարող են վերածվել սեփական կապիտալի, բայց միայն այն գործիքների համար, երբ փոխարկման օպցիոնը դասակարգվում է որպես բարդ ֆինանսական գործիքի առանձին բաղադրիչ հանդիսացող բաժնային գործիք:

Փոփոխություններ ՖՅՄՍ 7-ում «Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն» և ՖՅՄՍ 7-ում «Ֆինանսական գործիքներ. Բացահայտումներ. Մատակարարների ֆինանսական պայմանագրեր» (թողարկվել է 2023թ. մայիսի 25-ին): Ի պատասխան ֆինանսավորման պայմանագրերի ոչ համարժեք կամ ապակողմնորոշիչ բացահայտման վերաբերյալ ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների մտահոգություններին, 2023թ. մայիսին ՖՅՄՍ-ն փոփոխություններ է կատարել ՖՅՄՍ 7-ում և ՖՅՄՍ 7-ում՝ պահանջելով բացահայտել կազմակերպության մատակարարների ֆինանսական պայմանագրերը (ՄՖՊ): Այս փոփոխություններով պահանջվում է, որպեսզի կազմակերպությունը բացահայտի մատակարարների այն ֆինանսական պայմանագրերը, որոնք ֆինանսական հաշվետվություններ օգտագործողներին հնարավորություն կտան գնահատել այդ պայմանագրերի ազդեցությունը կազմակերպության պարտավորությունների և դրամական միջոցների հոսքերի վրա և կազմակերպության իրացվելիության ռիսկի վրա: Լրացուցիչ բացահայտման պահանջների նպատակն է բարձրացնել մատակարարների ֆինանսական պայմանագրերի թափանցիկությունը: Փոփոխությունները չեն ազդում ճանաչման կամ չափման սկզբունքների վրա, այլ միայն բացահայտման պահանջների վրա:

Փոփոխությունների կիրառումը Էական ազդեցություն չի ունեցել Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

6 Նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Հրապարակվել են 2025թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո տարեկան ժամանակահատվածների համար պարտադիր մի շարք նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնց վաղ կիրառումն չի իրականացվել Ընկերության կողմից:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 21-ում «Փոխանակելիության բացակայություն» (թողարկվել է 2023թ. օգոստոսի 15-ին և ուժի մեջ է մտնում 2025թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): 2023թ. օգոստոսին ՀՀՄՍ-ն փոփոխություններ է կատարել ՀՀՄՍ 21-ում, որը նպատակ ունի օգնել կազմակերպություններին գնահատելու երկու արժույթների միջև փոխանակելիությունը և որոշել սփոթ փոխարժեքն այն դեպքում, երբ փոխանակելիությունն առկա չէ: Փոփոխությունները ազդում են կազմակերպության վրա այն ժամանակ, երբ ընկերությունն ունի գործարք կամ գործառնություն արտարժույթով, որը չափման ամսաթվին որոշակի նպատակով չի կարող փոխանակվել այլ արժույթի: ՀՀՄՍ 21-ի փոփոխությունները չեն ներկայացնում սփոթ փոխարժեքը գնահատելու վերաբերյալ մանրամասն պահանջներ: Փոխարենը, սահմանվում է շրջանակ, որի համաձայն կազմակերպությունը կարող է որոշել սփոթ փոխարժեքը գնահատման ամսաթվի դրությամբ: Նոր պահանջները կիրառելիս չի թույլատրվում համեմատական տեղեկատվության վերաներկայացում: Անհրաժեշտ է ազդեցության ենթարկվող գումարները փոխարկել սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ գնահատված սփոթ փոխարժեքներով՝ չբաշխված շահույթի կամ կուտակային փոխարժեքային տարբերությունների պահուստի ճշգրտմամբ: Ընկերությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխության ազդեցությունը կլինի էական:

Ֆինանսական գործիքների դասակարգման և չափման փոփոխություններ . ՀՀՄՍ 9-ի և ՀՀՄՍ 7-ի փոփոխություններ (հրապարակվել է 2024թ. մայիսի 30-ին և ուժի մեջ է մտնում 2026թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): 2024թ. մայիսի 30-ին ՀՀՄՍ-ն հրապարակել է ՀՀՄՍ 9-ի և ՀՀՄՍ 7-ի փոփոխություններ՝ հետևյալ նպատակներով.

- (ա) պարզաբանել որոշ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ճանաչման և ապաճանաչման ամսաթիվը, սահմանելով նոր բացառություն էլեկտրոնային դրամական փոխանցումների համակարգի միջոցով մարվող որոշ ֆինանսական պարտավորությունների համար.
- (բ) պարզաբանել և լրացուցիչ ուղեցույց ներկայացնել՝ բացառապես մայր գումարի և տոկոսների վճարման չափանիշին ֆինանսական ակտիվի համապատասխանությունը գնահատելու համար.
- (գ) ավելացնել նոր բացահայտումներ պայմանագրային ժամկետներ ունեցող որոշակի գործիքների գծով, որոնք կարող են առաջացնել դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխություն (օրինակ՝ բնապահպանական, սոցիալական և կառավարման (ԲՍԿ) նպատակների իրագործմանը կապակցված որոշ գործիքներ). և
- (դ) թարմացնել իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով (FVOCI) չափվող բաժնային գործիքների բացահայտումները:

Ընկերությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխության ազդեցությունը կլինի էական:

Բնությունից կախված էլեկտրաէներգիային հղում կատարող պայմանագրեր. Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 9-ում և ՀՀՄՍ 7-ում (հրապարակվել է 2024թ. դեկտեմբերի 18-ին և ուժի մեջ է մտել 2026 թվականի հունվարի 1-ից): ՀՀՄՍ-ն կողմից հրապարակվել են մի շարք փոփոխություններ, որոնց նպատակն է՝ օժանդակել ընկերություններին բարելավել բնությունից կախված էլեկտրաէներգիայի պայմանագրերի ֆինանսական հետևանքների գծով իրենց հաշվետվողականությունը, հաշվի առնելով, որ այդ պայմանագրերը որպես կանոն կառավարվում են որպես էլեկտրաէներգիայի գնման պայմանագրեր (ԷԳՊ): Ընթացիկ հաշվապահական հաշվառման պահանջները կարող են բավարար չափով չարտացոլել ընկերության գործունեության վրա այս պայմանագրերի ազդեցության եղանակը: Որպեսզի ընկերությունները հնարավորություն ունենան այս պայմանագրերն ավելի պատշաճ կերպով արտացոլել ֆինանսական հաշվետվություններում, ՀՀՄՍ-ն թիրախային փոփոխություններ է կատարել ՀՀՄՍ 9՝ «Ֆինանսական գործիքներ», և ՀՀՄՍ 7՝ «Ֆինանսական գործիքներ. բացահայտումներ» ստանդարտներում: Փոփոխությունները ներառում են՝ (ա) «սեփական օգտագործման» պահանջների կիրառման պարզաբանում, (բ) որոշակի հեջային հաշվառման պահանջների մեղմացում այն դեպքերում, երբ տվյալ պայմանագրերն օգտագործվում են որպես հեջավորման գործիքներ, և (գ) նոր բացահայտման պահանջների ավելացում, որոնց նպատակն է՝ ներդրողներին հնարավորություն տալ ընկալել այս պայմանագրերի ազդեցությունը ընկերության ֆինանսական ցուցանիշների և դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Ընկերությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխության ազդեցությունը կլինի էական:

6 Նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ (շարունակություն)

ՖՅՄՍ 18 «Ներկայացում և բացահայտում ֆինանսական հաշվետվություններում» (թողարկվել է 2024թ. ապրիլի 9-ին և ուժի մեջ է 2027թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): 2024թ. ապրիլին ՀՀՄՍԽ-ն հրապարակել է Նոր ստանդարտ՝ ՖՅՄՍ 18 «Ներկայացում և բացահայտում ֆինանսական հաշվետվություններում», որը առանձնահատուկ անդրադառնում է շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվություններին առնչվող թարմացումներին: ՖՅՄՍ 18-ում ներկայացված առանցքային նոր հասկացությունները առնչվում են հետևյալին՝

- շահույթի կամ վնասի հաշվետվության կառուցվածքը.
- ֆինանսական հաշվետվություններում պահանջվող բացահայտումները շահույթի կամ վնասի չափման որոշակի դիրքերի գծով, որոնք ներկայացվում են կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվություններից դուրս (այսինքն՝ ղեկավարության կողմից սահմանված չափման դիրքերը). և
- համախմբման և տարանջատման ընդլայնված սկզբունքները, որոնք կիրառելի են հիմնական ֆինանսական հաշվետվությունների, և ընդհանուր առմամբ ծանոթագրությունների նկատմամբ:

ՖՅՄՍ 18-ը կփոխարինի ՀՀՄՍ 1-ին. ՀՀՄՍ 1-ում ներառված սկզբունքներից շատերը պահպանվում են՝ սահմանափակ փոփոխություններով: ՖՅՄՍ 18-ը չի ազդի ֆինանսական հաշվետվությունների հոդվածների ճանաչման կամ չափման վրա, սակայն կարող են փոփոխվել կազմակերպության կողմից որպես «գործառնական շահույթ կամ վնաս» ներկայացվող դիրքերը: ՖՅՄՍ 18-ը կկիրառվի 2027թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Այն կիրառելի է նաև համեմատական տեղեկատվության նկատմամբ:

Ընկերությունը ներկայումս գնահատում է այս փոփոխությունների ազդեցությունն իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՅՄՍ 19. Հրապարակային հաշվետվողականության պահանջ չունեցող դուստր ձեռնարկություններ. Բացահայտումներ (թողարկվել է 2024 թվականի մայիսի 9-ին և ուժի մեջ է 2027 թվականի հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհուրդը (ՀՀՄՍԽ) թողարկել է Նոր ՖՅՄՍ հաշվառման ստանդարտ դուստր ձեռնարկությունների համար: ՖՅՄՍ 19-ը իրավասու դուստր ձեռնարկություններին հնարավորություն է տալիս ՖՅՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտները կիրառել կրճատված բացահայտումներով: ՖՅՄՍ 19-ի կիրառումը թույլ կտա նվազեցնել դուստր ձեռնարկությունների ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ծախսերը՝ միաժամանակ ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների համար պահպանելով տեղեկատվության օգտակարությունը: Իրենց առանձնացված ֆինանսական հաշվետվությունների համար ՖՅՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներ օգտագործող դուստր կազմակերպությունները ներկայացնում են բացահայտումներ, որոնք կարող են անհամաչափ լինել օգտագործողների տեղեկատվական կարիքներին: ՖՅՄՍ 19-ը նպատակ ունի հասցեագրել այս մարտահրավերները՝

- հնարավորություն տալով դուստր ձեռնարկություններին վարել հաշվապահական հաշվառման միայն մեկ լրակազմ, որը բավարար է ինչպես մայր ընկերության, այնպես էլ իրենց սեփական ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների կարիքների տեսանկյունից.
- Բացահայտման պահանջների կրճատում. ՖՅՄՍ 19-ը հնարավորություն է տալիս ներկայացնել կրճատված բացահայտումներ, որոնք ավելի պատշաճ կերպով են համապատասխանում ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների կարիքներին:

Ընկերությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխության ազդեցությունը կլինի էական:

ՖՅՄՍ 14 «Կարգավորող հետաձգված հաշիվներ» (թողարկվել է 2014թ. հունվարի 30-ին): ՀՀՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտները առաջին անգամ կիրառող կազմակերպություններին ՖՅՄՍ 14-ը հնարավորություն է ընձեռում շարունակել դրույքաչափերի կարգավորման հետ կապված գումարների ճանաչումը իրենց նախորդ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտի պահանջների համաձայն: Այնուամենայնիվ, ՀՀՄՍ Հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներն արդեն կիրառող և այդ գումարները չճանաչող կազմակերպությունների հետ համադրելիությունը մեծացնելու նպատակով, ստանդարտը պահանջում է դրույքաչափերի կարգավորման ազդեցությունը ներկայացնել այլ հոդվածներից առանձին: Այն կազմակերպությունը, որն իր ֆինանսական հաշվետվությունները արդեն ներկայացնում է ՖՅՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների համաձայն, իրավասու չէ կիրառել ստանդարտը: Այս ստանդարտի ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվը դեռ պետք է որոշվի ՀՀՄՍԽ-ի կողմից:

Ընկերությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխության ազդեցությունը կլինի էական:

6 Նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ (շարունակություն)

«Ակտիվների վաճառք կամ հատկացում ներդրողի և ասոցիացված կազմակերպությունների կամ համատեղ ձեռնարկումների միջև» - փոփոխություններ ՖՀՄՍ 10-ում և ՀՀՄՍ 28-ում (թողարկված են 2014թ. սեպտեմբերի 11-ին, և ուժի մեջ են մտնում ՀՀՄՍ-ի կողմից որոշվելիք ամսաթվին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): Այս փոփոխությունները վերաբերում են ներդրողի և իր ասոցիացված կազմակերպության կամ համատեղ ձեռնարկումների միջև ակտիվների վաճառքին կամ հատկացմանը վերաբերող՝ ՖՀՄՍ 10-ի և ՀՀՄՍ 28-ի պահանջների միջև գոյություն ունեցող անհամապատասխանությունը: Փոփոխությունների կիրառման հիմնական հետևանքն այն է, որ շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է ամբողջությամբ այն դեպքում, երբ գործարքը առնչվում է ձեռնարկատիրական գործունեությանը: Շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է մասնակիորեն այն դեպքում, երբ ակտիվը չի առնչվում ձեռնարկատիրական գործունեությանը, նույնիսկ եթե այդ ակտիվները պատկանում են դուստր կազմակերպությանը: 2015թ. ՀՀՄՍ-ն որոշել է անորոշ ժամանակով հետաձգել այս փոփոխությունների ուժի մեջ մտնելու ժամկետը: Ընկերությունը ներկայումս գնահատում է այս փոփոխությունների ազդեցությունն իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍ հաշվառման ստանդարտների տարեկան բարելավումներ (թողարկվել է 2024թ. հուլիսին և ուժի մեջ է 2026թ. հունվարի 1-ից): ՖՀՄՍ 1-ով պարզաբանվել է, որ ՖՀՄՍ հաշվառման ստանդարտներին անցնելուց հետո հեջը պետք է դադարեցվի, եթե այն չի համապատասխանում «որակավորման չափանիշներին», այլ ոչ թե հեջի հաշվառման «պայմաններին»: Սա նպատակ ունի լուծել ՖՀՄՍ 1-ի և ՖՀՄՍ 9-ի հեջի հաշվառման պահանջների միջև անհամապատասխանության հետևանքով առաջացող հնարավոր տարընթերցումը: ՖՀՄՍ 7-ով պահանջվում են օգուտի կամ վնասի բացահայտումներ՝ կապված այն ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչման հետ, որտեղ կազմակերպությունը ունի ընթացիկ մասնակցություն, այդ թվում, պահանջվում է բացահայտել՝ արդյոք իրական արժեքի չափումները ներառում են «նշանակալի ծավալով ոչ դիտարկելի մուտքային տվյալներ»: Այս նոր ձևակերպումը փոխարինում է «նշանակալի մուտքային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկելի շուկայական տվյալների վրա» արտահայտությանը: Փոփոխության նպատակն է՝ ձևակերպումը համապատասխանեցնել ՖՀՄՍ 13-ին: Բացի այդ, պարզաբանվել են ՖՀՄՍ 7-ի կիրառման ուղեցույցի որոշ օրինակներ և ավելացվել է տեքստ առ այն, որ օրինակները հնարավոր է՝ չարտացոլեն ՖՀՄՍ 7-ի նշված պարբերությունների բոլոր պահանջները: ՖՀՄՍ 16-ում կատարվել է փոփոխություն՝ պարզաբանելով, որ երբ վարձակալը որոշում է, որ վարձակալության գծով պարտավորությունը մարվել է համաձայն ՖՀՄՍ 9-ի, ապա վարձակալը պետք է կիրառի ՖՀՄՍ 9-ի ուղեցույցը՝ արդյունքում առաջացող շահույթը կամ վնասը ճանաչելու համար: Այս պարզաբանումը վերաբերում է վարձակալության գծով պարտավորություններին, որոնք մարվել են կազմակերպության կողմից այդ փոփոխությունը առաջին անգամ կիրառելու հաշվետու տարեկան ժամանակաշրջանի սկզբում կամ դրանից հետո: ՖՀՄՍ 9-ի և ՖՀՄՍ 15-ի միջև անհամապատասխանությունը վերացնելու նպատակով այժմ պահանջվում է, որ առևտրային դեբիտորական պարտքերը սկզբնապես ճանաչվեն «ՖՀՄՍ 15-ի կիրառման միջոցով որոշված գումարով» այլ ոչ թե «գործարքի գնով» (ինչպես սահմանված է ՖՀՄՍ 15-ում): ՖՀՄՍ 10-ի փոփոխությամբ օգտագործելով պակաս միանշանակ ձևակերպում «դե-ֆակտո գործակալ» հանդիսացող կազմակերպության համար, և պարզաբանվել է, որ ՖՀՄՍ 10-ի Բ74 պարագրաֆում նկարագրված հարաբերությունը միայն մեկ օրինակ է այն հանգամանքներից, որոնց դեպքում պահանջվում է դատողություն՝ որոշելու, թե արդյոք կողմը հանդես է գալիս որպես դե ֆակտո գործակալ: ՀՀՄՍ 7-ում կատարվել է ճշտում՝ հեռացվել են «ինքնարժեքի մեթոդի» վկայակոչումները, որը հանվել է ՖՀՄՍ հաշվառման ստանդարտներից 2008թ. մայիսին, երբ ՀՀՄՍ-ն հրապարակեց «Ներդրման արժեքը դուստր ձեռնարկությունում, համատեղ վերահսկվող կազմակերպությունում կամ ասոցիացված կազմակերպությունում»: Ընկերությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխության ազդեցությունը կլինի էական:

Բացառությամբ վերը նշված դեպքերի, չի ակնկալվում, որ սույն նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները որևէ էական ազդեցություն կունենան Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

7 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկման պահուստը, եթե վերջինս պահանջվում է: Հիմնական միջոցները ներառում են հետագայում որպես հիմնական միջոց օգտագործման նպատակով կառուցվող ակտիվները:

Արժեզրկում. Հողի և անավարտ շինարարության համար մաշվածություն չի հաշվարկվում: Հիմնական միջոցների այլ միավորների մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդի կիրառմամբ՝ բաշխելով դրանց սկզբնական արժեքը մինչև մնացորդային արժեքը՝ օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում:

	<u>Օգտակար ծառայության ժամկետ՝ արտահայտված տարիներով</u>
Շենքեր և շինություններ	20
Փոխանցող հարմարանքներ	20
Հիմնական միջոցներ	6-10
Ավտոմեքենաներ և տրանսպորտային միջոցներ	5
Հարմարանքներ և կցամասեր	10
Այլ	6-10

7 Հիմնական միջոցներ (շարունակություն)

Հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքի փոփոխությունները ներկայացված են ստորև.

	Հոդ	Շենքեր և շինություն- ներ	Փոխանցող հարմա- րանքներ	Հիմնական միջոցներ	Տրանս- պորտա- յին միջոցներ	Հարմա- րանքներ և կցամասեր	Այլ	Անավարտ շինարա- րություն	Ընդամենը
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>									
Սկզբնական արժեք									
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2023թ.	489,311	14,370,937	44,836,240	85,057,781	2,131,884	2,733,472	20,413	4,288,605	153,928,643
Ավելացումներ	44,707	392,323	1,686,689	1,694,291	161,162	220,313	-	4,134,819	8,334,304
Օտարումներ	(21,344)	(89,730)	(292,656)	(1,716,514)	(59,789)	(125,744)	(55)	(415,351)	(2,721,183)
Վերադասակարգումներ	-	241,140	1,319,530	790,434	-	2,409	-	(2,353,513)	-
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	512,674	14,914,670	47,549,803	85,825,992	2,233,257	2,830,450	20,358	5,654,560	159,541,764
Ավելացումներ	65,058	356,837	1,624,689	1,329,375	96,597	112,783	42	4,659,963	8,245,344
Օտարումներ	-	(531)	(595,718)	(2,371,578)	(231,837)	(202,239)	-	(205,816)	(3,607,719)
Վերադասակարգումներ	-	280,128	1,922,766	2,704,733	-	48	-	(4,907,675)	-
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	577,732	15,551,104	50,501,540	87,488,522	2,098,017	2,741,042	20,400	5,201,032	164,179,389
Կուտակված մաշվածություն և արժեզրկում									
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2023թ.	-	(12,571,116)	(39,870,533)	(76,405,567)	(1,637,631)	(1,844,643)	(20,413)	-	(132,349,903)
Տարվա մաշվածության գծով ծախս	-	(321,529)	(2,058,283)	(1,355,340)	(150,322)	(206,110)	-	-	(4,091,584)
Օտարումներ	-	89,717	285,265	1,380,358	7,372	86,770	55	-	1,849,537
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	-	(12,802,928)	(41,643,551)	(76,380,549)	(1,780,581)	(1,963,983)	(20,358)	-	(134,591,950)
Տարվա մաշվածության գծով ծախս	-	(293,321)	(1,152,338)	(2,606,301)	(156,610)	(190,854)	(4)	-	(4,399,428)
Օտարումներ	-	529	579,119	2,244,436	229,059	168,672	-	-	3,221,815
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	-	(13,095,720)	(42,216,770)	(76,742,414)	(1,708,132)	(1,986,165)	(20,362)	-	(135,769,563)
Հաշվեկշռային արժեք									
Առ 1 հունվարի 2023թ.	489,311	1,799,821	4,965,707	8,652,214	494,252	888,829	-	4,288,605	21,578,740
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	512,674	2,111,742	5,906,252	9,445,443	452,676	866,467	-	5,654,560	24,949,814
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	577,732	2,455,384	8,284,770	10,746,108	389,885	754,877	38	5,201,032	28,409,826

7 Հիմնական միջոցներ (շարունակություն)

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա 4,399,428 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 4,091,584 հազ. ՀՀ դրամ) ընդհանուր մաշվածության ծախսից 4,257,453 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 3,921,913 հազ. ՀՀ դրամ) ներառված է տրամադրված ծառայությունների ինքնարժեքում՝ տես Ծանոթագրություն 24, և 141,975 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 169,671 հազ. ՀՀ դրամ) ներառված է ընդհանուր և վարչական ծախսերում՝ տես Ծանոթագրություն 26:

Անավարտ շինարարությունը բաղկացած է հեռահաղորդակցության և այլ սարքավորումների գծով կապիտալ ծախսումներից:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ոչ ընթացիկ ակտիվների գծով կանխավճարները, որոնք հիմնականում վերաբերում են հեռահաղորդակցության սարքավորումների ձեռքբերմանը և շինարարական աշխատանքներին, կազմել են 1,892,432 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 4,158,237 հազ. ՀՀ դրամ): Տարվա ընթացքում օգտագործվել են նյութական մնացորդներ, և փոխանցվել են նոր կանխավճարներ նոր ծրագրերի համար:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 5,348,637 հազ. ՀՀ դրամ հաշվեկշռային արժեքով շենքերը, հողերը, շինությունները և հաղորդիչ սարքերը գրավադրված են եղել երրորդ անձանց՝ որպես գրավ փոխառությունների դիմաց, որոնք ամբողջությամբ մարվել են 2024թ. : Տես Ծանոթագրություն 32:

2024 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ամբողջությամբ ամորտիզացված և դեռևս օգտագործման մեջ գտնվող հիմնական միջոցների համախառն հաշվեկշռային արժեքը կազմել է շուրջ 69,759,700 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 70,593,800 հազ. ՀՀ դրամ):

8 Ներդրումային գույք

Ներդրումային գույքը սկզբնապես ճանաչվում է սկզբնական արժեքով, ներառյալ գործառնական ծախսումները, և հետագայում վերագնահատվում է իրական արժեքով, որը թաքմացվում է՝ շուկայական պայմանները հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում արտացոլելու համար:

Ընկերության ներդրումային գույքի շուկայական արժեքը որոշվում է անկախ գնահատողների հաշվետվությունների հիման վրա, ովքեր ունեն ճանաչված և համապատասխան մասնագիտական որակավորում և համանման տեղակայման վայրում գտնվող և նույն դասի գույքի գնահատման արդիական փորձ:

Հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
Ներդրումային գույք իրական արժեքով՝ առ 1 հունվարի	6,205,118	5,927,067
Հետագա բարելավումների գծով ծախսումներ իրական արժեքով (վնաս)/օգուտ, զուտ	30,644 (138,650)	125,844 152,207
Ներդրումային գույք իրական արժեքով՝ առ 31 դեկտեմբերի	6,097,112	6,205,118

Ներդրումային գույքը ներառում է Հայաստանի Հանրապետության Երևան, Ագատության 24/1 հասցեում գտնվող շենքը: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում դեկավարությունը փոխել է շենքի օգտագործման գծով իր մտադրությունը և սկսել է այն վարձակալությամբ հանձնել մի քանի վարձակալների:

Ներդրումային գույքը գնահատվում է տարեկան դեկտեմբերի 31-ին իրական արժեքով անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գնահատողի կողմից, ով ունի Հայաստանում նմանատիպ գույքի գնահատման առավել արդիական փորձ: Իրական արժեքի չափման մասին լրացուցիչ տեղեկությունների համար տես Ծանոթագրություն 35-ը:

Շահույթում կամ վնասում ճանաչված ուղղակի գործառնական ծախսերը ներառում են 259,264 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 427,706 հազ. ՀՀ դրամ, որը վերաբերում է ներդրումային գույքին, որն առաջացրել է վարձակալությունից եկամուտ:

8 Ներդրումային գույք (շարունակություն)

Շահույթում կամ վնասում ճանաչված ուղղակի գործառնական ծախսերը ներառում են 92,597 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 152,756 հազ. ՀՀ դրամ), որը վերաբերում է ներդրումային գույքին, որը չի առաջացրել վարձակալությունից եկամուտ:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամբողջ ներդրումային գույքը գրավադրված է եղել երրորդ անձանց, որպես ապահովության միջոց փոխառությունների գծով, որոնց ժամկետը լրացել է 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ պայմանավորված փոխառությունների մարմամբ: Տես Ծանոթագրություն 32: Այն դեպքում, երբ Ընկերությունը հանդես է գալիս որպես վարձատու, ներդրումային գույքի գործառնական վարձակալության արդյունքում ստացվելիք ապագա նվազագույն վարձակալական վճարները հետևյալն են.

Հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
1 տարի	1,401,781	1,548,821
2 տարի	1,401,781	1,468,495
Ընդամենը գործառնական վարձակալությամբ ստացման ենթակա չգեղջված վարձակալական վճարներ առ 31 դեկտեմբերի	2,803,562	3,017,316

Ներդրումային գույքի վարձակալությունից եկամուտը 2024թ. համար կազմել է 1,417,847 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 1,675,204 հազ. ՀՀ դրամ):

9 Ոչ նյութական ակտիվներ և կանխավճարներ անվերապահ օգտագործման իրավունքի (ԱՕԻ) դիմաց

Ընկերության ոչ նյութական ակտիվները ունեն որոշակի օգտակար ծառայության ժամկետ և հիմնականում ներառում են կապիտալացված համակարգչային ծրագրային ապահովումը և լիցենզիաները:

Ոչ նյութական ակտիվները ամորտիզացվում են գծային մեթոդով՝ դրանց օգտակար ծառայության ընթացքում.

	Օգտակար ծառայության ժամկետ՝ արտահայտված տարիներով
Համակարգչային Ծրագրեր	9.5
Լիցենզիաներ	Լիցենզիայի գործողության ժամկետի ընթացքում, բայց ոչ ավելի, քան 9.5
Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	9.5

Ոչ նյութական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի փոփոխությունները ներկայացված են ստորև աղյուսակում.

Հազ. ՀՀ դրամ	Համակարգ չային ծրագրեր	Լիցենզիաներ	Այլ	Անավարտ ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք					
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2023թ.	12,021,147	17,708,168	601,783	82,626	30,413,724
Ավելացումներ	144,190	1,756,376	572,067	349,134	2,821,767
Օտարումներ	(13,269)	(44,037)	(9,380)	-	(66,686)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	12,152,068	19,420,507	1,164,470	431,760	33,168,805
Ավելացումներ	891,371	5,724,976	185,356	194,585	6,996,288
Օտարումներ	(52,912)	(423,136)	-	-	(476,048)
Վերադասակարգումներ	562,683	63,662	-	(626,345)	-
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	13,553,210	24,786,010	1,349,826	-	39,689,046
Կուտակված ամորտիզացիա և արժեզրկում					
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2023թ.	(10,768,288)	(14,973,798)	(386,365)	-	(26,128,450)
Տարվա ամորտիզացիոն ծախս	(171,521)	(505,905)	(67,810)	-	(745,236)
Օտարումներ	779	38,308	9,370	-	48,457
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	(10,939,030)	(15,441,395)	(444,805)	-	(26,825,230)
Տարվա ամորտիզացիոն ծախս	(294,059)	(639,496)	(126,186)	-	(1,059,741)
Օտարումներ	46,989	413,518	-	-	460,507
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	(11,186,100)	(15,667,373)	(570,991)	-	(27,424,464)
Հաշվեկշռային արժեք					
Առ 1 հունվարի 2023թ.	1,252,859	2,734,370	215,418	82,626	4,285,274
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	1,213,038	3,979,112	719,665	431,760	6,343,574
31 դեկտեմբերի 2024թ.	2,367,110	9,118,637	778,835	-	12,264,582

Լիցենզիաները ներառում են հիմնականում GSM լիցենզիաներ, որոշակի հաճախականություններին միանալու լիցենզիաներ և այլն:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընդհանուր ամորտիզացիոն ծախսից 1,059,741 հազ. (2023թ.՝ 745,236 հազ. ՀՀ դրամ), մատուցվող ծառայությունների արժեքին վերագրվում է 1,059,741 հազ. (2023թ.՝ 745,236 հազ. ՀՀ դրամ), տե՛ս ծանոթագրություն 24:

ԱՕԻ պայմանագրերի ներքո Ընկերության կանխավճարներն իրենցից ներկայացնում են կանխավճարներ են մալուխի որոշակի հաղորդման հզորության պայմանագրերով: Ընկերության մասնաբաժինը չի ներկայացնում ցանցի ըստ Էուրոյան ողջ հզորությունը կամ որևէ բաղադրիչ մաս: Ընկերությունն իրավունք չի ստանում օգտագործել բացահայտված ցանցային ակտիվների այլ իրավունք ունի օգտագործել ծրագրված հզորության որոշակի մասնաբաժին: Պայմանագրերը կնքված են 3 և 15 տարի ժամկետով:

«ՏԵԼԵԿՈՄ Արմենիա» ԲԲԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.

9 Ոչ նյութական ակտիվներ և կանխավճարներ անվերապահ օգտագործման իրավունքի (ԱՕԻ) դիմաց (շարունակություն)

ԱՕԻ պայմանագրերով կանխավճարների փոփոխությունները հետևյալն են.

Հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
Հաշվեկշռային արժեքն առ 1 հունվարի	352,888	211,591
Ավելացումներ	1,095,244	272,717
Կանխավճարներ, որոնք ապաճանաչվել են համապատասխան ԱՕԻ ծառայությունների ստացման ժամանակ	(272,718)	(131,420)
Ընդամենը կանխավճարներ առ 31 դեկտեմբերի	1,175,414	352,888

Ընկերությունը կնքել է Հասույթի բաշխման պայմանագիր: Այս շրջանակային համաձայնագրով Ընկերությունը և իր գործընկերները համատեղ օգտագործում են օպտիկական մալուխը: Պայմանագիրը թույլ է տալիս Ընկերությանը կնքել ԱՕԻ -ներ Ծառայությունների Հայտերի (SOF) միջոցով: Ընկերությունը ձեռք է բերում պայմանագիր, որն ապահովում է իր հզորության օգտագործումը 3 և 15 տարի ժամկետով. նման կանխավճարները ներկայացված են սույն ֆինանսական հաշվետվություններում որպես կանխավճարներ ԱՕԻ պայմանագրերով:

2024թ. աճը պայմանավորված է ԱՕԻ-ի նոր գնումներով, 15 տարի ժամկետով, որոնց մի մասի գծով վճարումները կատարվել են կանխավճարների տեսքով:

10 Վարձակալված գույքի վրա կատարված կապիտալ ծախսեր

Վարձակալված գույքի վրա կատարված կապիտալ ծախսերի գծով մաշվածությունը հաշվարկվում է հետևյալ մեծություններից նվազագույնով՝ օգտակար ծառայության ժամկետ կամ վարձակալության հիմքում ընկած ակտիվի տևողության ժամկետ:

Հազ. ՀՀ դրամ	Վարձակալված գույքի վրա կատարված կապիտալ ծախսեր
Սկզբնական արժեք	
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2023թ.	6,161,496
Ավելացումներ	142,653
Օտարումներ	(16,411)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	6,287,738
Ավելացումներ	37,308
Օտարումներ	(20,747)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	6,304,299
Կուտակված մաշվածություն և արժեզրկում	
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2023թ.	(4,964,925)
Տարվա արժեզրկում	(268,706)
Օտարումներ	15,552
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	(5,218,079)
Տարվա արժեզրկում	(247,222)
Օտարումներ	20,747
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	(5,444,554)
Հաշվեկշռային արժեք	
Առ 1 հունվարի 2023թ.	1,196,571
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	1,069,659
31 դեկտեմբերի 2024թ.	859,745

10 Վարձակալված գույքի վրա կատարված կապիտալ ծախսեր (շարունակություն)

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա 247,222 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 268,706 հազ. ՀՀ դրամ) ընդհանուր մաշվածության ծախսից 247,222 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 202,228 հազ. ՀՀ դրամ) ներառված է տրամադրված ծառայությունների ինքնարժեքում՝ տես Ծանոթագրություն 24, և զրո ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 66,478 հազ. ՀՀ դրամ) ներառված է ընդհանուր և վարչական ծախսերում՝ տես Ծանոթագրություն 26:

11 Տրամադրված փոխառություններ

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող՝ տրամադրված փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ իրական արժեքի լավագույն վկայությունն է գործարքի գինը: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ շահույթ կամ վնաս ճանաչվում է միայն այն ժամանակ, երբ կա իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարբերություն, որը կարող է ապացուցվել միևնույն գործիքում դիտելի ընթացիկ շուկայական այլ գործարքներով կամ գնահատման մեթոդով, որի ելակետային տվյալները ներառում են միայն դիտելի շուկայական տվյալները: Սկզբնական ճանաչումից հետո ամորտիզացված արժեքով չափվող տրամադրված փոխառությունների գծով ճանաչվում է ակնկալվող պարտքային կորուստ անմիջապես հանգեցնելով հաշվապահական վնասի:

Ընկերության տրամադրված փոխառությունները արտահայտված են հետևյալ արժույթներով.

Հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Տրամադրված վարկեր՝ արտահայտված		
- ԱՄՆ դոլարով	19,868,528	17,885,836
- ՀՀ դրամով	348,263	348,263
Տրամադրված փոխառությունների ընդհանուր գումարը՝ մինչև պարտքային կորստի գծով պահուստը	20,216,791	18,234,099
Հանած՝ պարտքային կորստի գծով պահուստ	(586,932)	(263,689)
Ընդամենը տրամադրված փոխառություններ	19,629,859	17,970,410

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր փոխառությունները տրամադրվել են անմիջական մայր ընկերությանը՝ մի քանի փոխառությունների համաձայնագրերի ներքո: Փոխառությունները տրամադրվել են 2020թ. նոյեմբերի 12-ից մինչև 2022թ. հունիսի 14-ը, իսկ պայմանագրային մարման ժամկետն է՝ մինչև 2029թ. -ը՝ կախված համաձայնագրից: Մի քանի փոխառություններ տրամադրվել են անտոկոս կամ 5,6%+6 մլն SOFR (Նյու Յորքի Դաշնային պահուստային բանկի կողմից կառավարվող (կամ ցանկացած այլ անձի կողմից, որը ստանձնում է այդ տոկոսադրույքի կառավարումը) ֆինանսավորման ապահովված օվերնայթ տոկոսադրույքը՝ հրապարակված Նյու Յորքի Դաշնային պահուստային բանկի կողմից (կամ ցանկացած այլ անձի, որը ստանձնում է այդ փոխարժեքի հրապարակումը), որը շուկայական փոխարժեքից ցածր է, հետևաբար դրամական միջոցների վճարումների և համապատասխան իրական արժեքի միջև տարբերությունը սկզբնական ճանաչման պահին ճանաչվել է սեփական կապիտալի փոփոխությունների մասին հաշվետվությունում: Իրական արժեքի ճշգրտման ընդհանուր ազդեցությունը 2022թ. տրամադրված վարկերի ճանաչման ժամանակ կազմել է 2,121,267 հազ. ՀՀ դրամ Միջին արդյունավետ դրույքաչափը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 9. 5%: 2023թ. ընթացքում ընկերությունը և անմիջական մայր ընկերությունը ստորագրել են մի շարք փոփոխություններ, ըստ որի բոլոր տրամադրված փոխառությունների տոկոսադրույքը անտոկոսից փոխվել է ֆիքսված տոկոսադրույքի, և սահմանվել է 5. 6%+6 մլն SOFR, որը կիրառելի է 2023թ. սկզբից:

11 Տրամադրված փոխառություններ (շարունակություն)

Փոխառությունների էական փոփոխության պատճառով Ընկերությունն ապաճանաչել է սկզբնական տրված փոխառությունները և ճանաչել նորերը: Փոփոխության ազդեցությունը, այսինքն՝ սկզբնական տրված փոխառությունների հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան պայմանագրային արժեքների միջև տարբերությունը, ճանաչվել է սեփական կապիտալի փոփոխությունների մասին հաշվետվությունում, ինչը համահունչ է Ընկերության կողմից նախկինում կիրառված մոտեցմանը նմանատիպ գործարքների գծով, ինչպես ներկայացված է նախորդ պարբերությունում:

Տրամադրված փոխառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորստի չափը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 586,932 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 263,689 հազ. ՀՀ դրամ) (Ծանոթագրություն 33): Այս գնահատման հիմքում ընկած առանցքային դատողությունները բացահայտված են Ծանոթագրություն 4-ում: Տրամադրված փոխառությունների հաշվեկշռային արժեքը, ակնկալվող պարտքային կորստի պահուստի հետ միասին էականորեն չեն տարբերվում դրանց իրական արժեքից:

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է Ընկերության կողմից տրամադրված փոխառությունների շարժը ժամանակաշրջաններից յուրաքանչյուրի համար:

	Վարկերի համախառն գումար	Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստ	Վարկերի զուտ գումար
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>			
Տրամադրված փոխառություններ առ 1 հունվարի 2024թ.	18,234,100	(263,690)	17,970,410
Ոչ դրամական փոփոխություններ			
Տոկոսների հաշվեգրում	1,649,181	-	1,649,181
ԱՊԿ-ի վերագնահատում	-	(323,241)	(323,241)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	333,509	-	333,509
Տրամադրված փոխառություններ առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	20,216,790	(586,931)	19,629,859
<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>			
Տրամադրված փոխառություններ առ 1 հունվարի 2023թ.	18,030,250	(781,002)	17,249,248
Դրամական միջոցների հոսքեր			
Մայր գումարի մարումներ	(6,000,000)	-	(6,000,000)
Ոչ դրամական փոփոխություններ			
Տոկոսների հաշվեգրում	2,068,557	-	2,068,557
ԱՊԿ-ի վերագնահատում	-	517,312	517,312
Փոխառությունների փոփոխություն (սեփական կապիտալի միջոցով)	3,762,617	-	3,762,617
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	372,676	-	372,676
Տրամադրված փոխառություններ առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	18,234,100	(263,690)	17,970,410

12 Պաշարներ

Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով: Պաշարների ինքնարժեքը որոշվում է «առաջինը մուտք, առաջինը ելք» սկզբունքով: Իրացման զուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ենթադրվող գինն է՝ հանած վաճառքի ծախսերը:

Հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
Նյութեր և պահեստամասեր	742,888	779,649
Վերավաճառքի ենթակա ապրանքներ	483,853	616,320
Վառելիք	69,222	98,899
Զարտեր	20,374	33,726
Այլ	83,837	77,556
Պաշարների պահուստ դանդաղ շրջանառվող պաշարների համար	(749,144)	(724,148)
Ընդամենը պաշարներ	651,030	882,002

13 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր և այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ

Առևտրային դեբիտորական պարտքերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, իսկ հետագա չափումը իրականացվում է ամորտիզացված արժեքով՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի կիրառմամբ:

Հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր՝ բաժանորդներ	6,528,945	5,321,653
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր՝ ռոումինգ	742,494	920,553
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր՝ միջիմամկարգային կապ	606,131	508,299
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր՝ վերավաճառք	202,944	144,552
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր՝ այլ առևտուր	3,465,964	1,874,631
Հանած՝ պարտքային կորստի գծով պահուստ	(1,894,454)	(1,965,239)
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ առևտրային դեբիտորական պարտքերի կազմում	9,652,024	6,804,449
Կանխավճարներ մատակարարներին	2,917,067	2,123,743
Կանխավճարային ծախսեր	74,128	77,117
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ այլ դեբիտորական պարտքերի կազմում	2,991,195	2,200,860
Ընդամենը առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	12,643,219	9,005,309

Ակնկալվող պարտքային կորուստ («ԱՊԿ»): Ընկերությունը կանխատեսումային հիմունքներով գնահատում է ԱՊԿ-ն ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքների համար: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գնահատում է ակնկալվող պարտքային կորուստը և ճանաչում է զուտ արժեքը կորուստները ֆինանսական ակտիվների գծով: : Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատումը արտացոլում է. i) անաչառ և հավանականությամբ կշռված գումարը, որը որոշվում է հնարավոր արդյունքների տիրույթի գնահատման միջոցով. (ii) փողի ժամանակային արժեքը, և (iii) տեղի ունեցած իրադարձությունների, ընթացիկ պայմանների և կանխատեսվող ապագա տնտեսական պայմանների վերաբերյալ ողջ հիմնավոր և հավաստի տեղեկությունները, որոնք հաշվետու ամսաթվի դրությամբ հասանելի են առանց անհարկի միջոցների և ռեսուրսների ծախսման:

13 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր և այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ
(շարունակություն)

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար առևտրային դեբիտորական պարտքերը խմբավորվել են՝ ելնելով ընդհանուր պարտքային ռիսկի բնութագրերից և ժամկետանց օրերի քանակից:

Առևտրային դեբիտորական պարտքերը, տրամադրված վարկերը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվում են՝ նվազեցված ակնկալվող պարտքային կորուստի պահուստի չափով:

Ընկերությունը կիրառում է ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի չափման պարզեցված մոտեցում (պահուստների ժամկետայնության վերլուծության աղյուսակ) իր առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի համար, որոնք ներառում են չմարված դեբիտորական պարտքերը: Պահուստների ժամկետայնությունը հիմնված է պարտքային կորուստների պատմական փորձի վրա՝ առևտրային դեբիտորական պարտքերի ամբողջական ժամկետի ընթացքում և ճշգրտվում է ըստ կանխատեսումային գնահատականների: Կանխատեսումային գնահատականները ներառում են մակրոտնտեսական գործոններ, ինչպիսիք են ՀՆԱ-ն, և Հայաստանում գործազրկության մակարդակը: Ընկերությունը դեֆոլտի մակարդակի գծով չի կիրառում կանխատեսումային գնահատման ճշգրտումներ, եթե պարտքային կորուստների գծով մակրոտնտեսական գործոնների և Ընկերության պատմական փորձի միջև չկա հարաբերակցություն: Պահուստների ժամկետայնությունը վերանայվում է ամեն եռամսյակ:

Մնացած ֆինանսական ակտիվների համար Ընկերությունը կիրառում է պարտքային ռիսկերի էական փոփոխման գնահատման մոդելը: Արժեզրկման կորուստները ներկայացվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ արդյունքի մասին հաշվետվությունում՝ «Այլ գործառնական ծախսեր» տողում:

Դեբիտորական պարտքերի նկատմամբ հաշվեգրված տույժերը, տուգանքները և տոկոսները ևս ներառվում են արժեզրկման պահուստի կազմի մեջ: Պահուստների ժամկետայնության համար ԱՊԿ-ի դրույքաչափերը վերանայվում են եռամսյակային հիմունքով՝ դեբիտորական պարտքերի հավաքագրելիության և կանխատեսումային տեղեկատվության հիման վրա:

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար ձևավորված պարտքային կորստի պահուստի շարժը ըստ ակնկալվող պարտքային կորստի պարզեցված մոդելի, տարեկան ժամանակահատվածի սկզբից մինչև վերջ ընկած ժամանակահատվածի համար:

	2024թ. Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	2023թ. Առևտրային դեբիտորական պարտքեր
Հազ. ՀՀ դրամ		
Պարտքային կորստի պահուստ առ 1 հունվարի	1,965,239	2,355,283
Նոր առաջացած	151,243	(95,520)
Ընդամենը պարտքային կորստի պահուստի գծով ծախս (հակադարձում)	151,243	(95,520)
Դուրս գրված գումարներ	(222,028)	(294,524)
Պարտքային կորստի պահուստ առ 31 դեկտեմբերի	1,894,454	1,965,239

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար պարտքային կորստի պահուստը որոշվում է ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված պահուստի ժամկետայնության հաշվարկի միջոցով: Պահուստի ժամկետայնությունը հիմնված է ակտիվի մարման ժամկետի ամսաթվից հետո ժամկետանց օրերի վրա՝ ճշգրտված Հայաստանում ՀՆԱ-ի աճով և գործազրկության մակարդակի փոփոխություններով: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պահուստի ժամկետայնությունը ներկայացված է ստորև:

**13 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր և այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ
(շարունակություն)**

Հազ. ՀՀ դրամ	Ընթացիկ և ոչ ժամկետ- անց	Ժամկետանց՝				Ավելի քան 121 օր	Ընդամենը
		1-30 օր	31-60 օր	61-90 օր	91-120 օր		
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր, համախառն Ակնկալվող կորստի չափը, %	9,284,741	339,358	154,268	138,290	106,635	1,523,186	11,546,478
Ակնկալվող վարկային կորուստներ	1%	18%	44%	65%	81%	100%	
	(67,157)	(59,743)	(67,946)	(90,321)	(86,101)	(1,523,186)	(1,894,454)
Ընդամենը առևտրային դեբիտորական պարտքեր, զուտ	9,217,584	279,614	86,323	47,969	20,534	-	9,652,024

Ընկերությունը 2024թ. հաճախորդներից մեկին մատուցել է ինտերնետ տրաֆիկի ծառայություններ՝ 3,064,429 հազ. ՀՀ դրամ ընդհանուր գումարով (2023թ.՝ 2,371,128 հազ. ՀՀ դրամ): Վերևի աղյուսակում դեբիտորական պարտքերը ներառված են համապատասխան խմբերում՝ ըստ իրենց վճարման ժամկետների:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պահուստի ժամկետայնությունը ներկայացված է ստորև.

Հազ. ՀՀ դրամ	Ընթացիկ և ոչ ժամկետ- անց	Ժամկետանց՝				Ավելի քան 121 օր	Ընդամենը
		1-30 օր	31-60 օր	61-90 օր	91-120 օր		
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր, համախառն Ակնկալվող կորստի չափը, %	6,382,360	342,048	281,033	110,674	87,983	1,565,590	8,769,688
Ակնկալվող վարկային կորուստներ	1%	20%	43%	65%	86%	100%	
	(60,673)	(70,064)	(121,948)	(71,472)	(75,492)	(1,565,590)	(1,965,239)
Ընդամենը առևտրային դեբիտորական պարտքեր, զուտ	6,321,687	271,984	159,085	39,202	12,491	-	6,804,449

Առևտրային և այլ ֆինանսական դեբիտորական պարտքերը՝ 4,218,418 հազ. ՀՀ դրամի չափով (2023թ.՝ 3,573,952 հազ. ՀՀ դրամ) արտահայտված են արտարժույթով, որից 54%-ը՝ ԱՄՆ դոլարով (2023թ.՝ 55%), 7%-ը՝ հատուկ փոխառության իրավունքով՝ SDR, ՀՓԻ (2023թ.՝ 7%), 38%-ը՝ եվրոյով (2023թ.՝ 37%) և 1%-ը՝ ֆունտ ստեռլինգով (2023թ.՝ 1%):

13 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր և այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ (շարունակություն)

2024թ. և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ ներկայացված են ստորև.

Հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Երկարաժամկետ առևտրային դեբիտորական պարտքեր մայր ընկերությանը	1,324,689	1,696,719
Մայր ընկերության գծով երկարաժամկետ առևտրային դեբիտորական պարտքերի վերադասակարգում ընթացիկ ակտիվների	(1,324,689)	(237,432)
Վճարում	-	(64,824)
Հանած՝ պարտքային կորստի գծով պահուստ	-	(69,774)
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ	-	1,324,689

2022թ. սեպտեմբերի 8-ին ստորագրված եռակողմ պայմանագրի հիման վրա մեծածախ ինտերնետ ծառայության տրաֆիկի հաճախորդը ԸՆԿերության նկատմամբ իր պարտավորությունները փոխանցել է «Թիմ» ՓԲԸ-ին կանխավճարի տեսքով, որը պետք է վերադարձվի «Թիմ» ՓԲԸ-ի կողմից: Բոլոր կողմերը համաձայնել են այն պայմաններին, ըստ որոնց՝ «Թիմ» ՓԲԸ-ն պարտավորվում է հաճախորդին փոխհատուցել (վերադարձնել) կանխավճարը՝ ստանձնելով ԸՆԿերության նկատմամբ հաճախորդի վճարման պարտավորությունը 2,646 հազ. ԱՄՆ դոլար՝ 1,070,294 հազ. ՀՀ դրամի համարժեք գումարով, ԸՆԿերության կողմից մատուցվող ծառայությունների դիմաց: ԸՆԿերությունը կընդունի «Թիմ» ՓԲԸ-ի կողմից կատարված վճարումը որպես ԸՆԿերության հետ կնքված Ծառայությունների մատուցման հիմնական պայմանագրով նախատեսված մեծածախ ինտերնետ տրաֆիկի հաճախորդի պարտավորությունների մասի մարում: 2022թ. սեպտեմբերի 1-ին ԸՆԿերությունը և մայր ընկերությունը պայմանավորվել են հետաձգել 1,070,293 հազ. ՀՀ դրամի չափով վճարումները, որոնք պետք է վճարվեն չորս մասով՝ 2023 թ. հունիսի 1-ից մինչև 2026թ. մարտի 31-ը ընկած ժամանակահատվածում:

2020թ. Մայր ընկերությունը ստացել է Ներդրումային խորհրդատվական ծառայություններ՝ կապված ԸՆԿերության 100% բաժնետոմսերի գնման հետ: Երրորդ կողմի կողմից մատուցվող խորհրդատվական ծառայությունների մատուցման համար վճարված գինը կազմել է 1,960,000 հազ. ՀՀ դրամ՝ առանց ԱԱՀ-ի: 2020թ. հոկտեմբերի 30-ին ծառայությունների մատուցման վճարը ճանաչվել է Ընդհանուր և վարչական ծախսերում՝ որպես մասնագիտական ծառայություն, վերը նշված գումարի չափով: Մնացորդն ամբողջությամբ վճարվել է ԸՆԿերության կողմից: 2022թ. ԸՆԿերությունը վերազնահատել է գործարքի բնույթը և համարել, որ Ներդրումային խորհրդատվական ծառայությունների վերջնական շահառուն մայր ընկերությունն է, և ծախսը վերաձևակերպվել է Մայր ընկերությանը՝ Նույն գումարով: 2022թ. ապրիլի 29-ին ԸՆԿերության կողմից թողարկված հաշիվ-ապրանքագրի հիման վրա վճարը ճանաչվել է որպես Մայր կազմակերպության կողմից փոխհատուցմամբ այլ եկամուտ 1,960,000 հազ. ՀՀ դրամի չափով, առանց ԱԱՀ-ի:

2022թ. մայիսի 2-ին Մայր ընկերությունը և «Տելեկոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ն պայմանավորվել են հետաձգել 2,350,000 հազ. ՀՀ դրամի չափով վճարումները, որոնք պետք է վճարվեն չորս հավասար մասով՝ 2023թ. նոյեմբերից մինչև 2026թ. նոյեմբեր ընկած ժամանակահատվածում: 2023թ. մայր ընկերությունը կատարել է մասնակի վճարում և ստորագրվել են նոր փոփոխություններ՝ վճարումները 2024թ. -ից մինչև 2026թ. հետաձգելու համար:

2024թ. ստորագրվել է մայր ընկերության հետ պայմանագրի փոփոխություն՝ վերը նշված դեբիտորական պարտքերի վճարման ամսաթիվը սահմանելով 31 հուլիսի 2025թ.: Արդյունքում, նախկինում ճանաչված երկարաժամկետ առևտրային դեբիտորական պարտքը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ամբողջությամբ փոխանցվել է ընթացիկ առևտրային դեբիտորական պարտքերի «Առևտրային դեբիտորական պարտքեր՝ այլ առևտուր» տողում:

14 Բաժնեմասնակցության մեթոդով հաշվառվող ներդրումներ համատեղ
ձեռնարկումներում

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության Էական դրույթներ.

Համատեղ գործունեություն. Համատեղ գործունեության գծով ներդրումները դասակարգվում են որպես համատեղ գործառնություններ կամ համատեղ ձեռնարկումներ՝ կախված յուրաքանչյուր ներդրողի պայմանագրային իրավունքներից և պարտավորություններից: Ընկերությունը գնահատել է իր համատեղ գործառնությունների բնույթը և որոշել է, որ դրանք համատեղ ձեռնարկումներ են: Համատեղ ձեռնարկումները հաշվառվում են բաժնեմասնակցության մեթոդով:

Հաշվապահական հաշվառման բաժնեմասնակցության մեթոդի համաձայն, համատեղ ձեռնարկումներում մասնակցությունը ճանաչվում է սկզբնական արժեքով և հետագայում ճշգրտվում է՝ ձեռքբերումից հետո շահույթում կամ վնասում Ընկերության մասնաբաժինը, ինչպես նաև այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում փոփոխությունները ճանաչելու նպատակով: Երբ համատեղ ձեռնարկման գծով Ընկերության վնասների մասնաբաժինը հավասար է կամ գերազանցում է համատեղ ձեռնարկման մեջ նրա բաժնեմասը (որը ներառում է ցանկացած երկարաժամկետ իրավունք, որն, ըստ էության, իրենից ներկայացնում է համատեղ ձեռնարկման մեջ Ընկերության զուտ ներդրման մասնաբաժինը), ապա Ընկերությունը չի ճանաչում հետագա վնասներ, եթե այն պարտավորություններ չի ստանձնել կամ վճարումներ չի կատարել համատեղ ձեռնարկման անունից:

Ընկերության և նրա համատեղ ձեռնարկումների միջև գործարքների գծով չիրացված շահույթը մարվում է համատեղ ձեռնարկման մեջ Ընկերության մասնակցության չափով: Չիրացված վնասները նույնպես ներառված չեն, եթե գործարքը չի պարունակում փոխանցված ակտիվի արժեզրկման վկայություն:

Ստորև բերված աղյուսակը ամփոփում է Ընկերության փոխկապակցված ընկերություններում և համատեղ ձեռնարկումներում ներդրումների հաշվեկշռային արժեքի փոփոխությունները:

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Հազ. ՀՀ դրամ	Համատեղ ձեռնարկումներ	Համատեղ ձեռնարկումներ
Հաշվեկշռային արժեքն առ 1 հունվարի	-	-
Փոխկապակցված ընկերությունների և համատեղ ձեռնարկումների ձեռք բերված զուտ ակտիվների իրական արժեքը	200,000	-
Համատեղ ձեռնարկումների վնասի մասնաբաժինը	(1,086)	-
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի	198,914	

Ընկերության մասնակցությունը իր հիմնական կապակցված կողմերում և համատեղ ձեռնարկումներում հետևյալն է.

Անվանումը	Բաժնեմաս	Գործունեության վայր
Համատեղ ձեռնարկում «ԻմվյՐի» ՓԲԸ	7.69%	Հայաստան

Համատեղ ձեռնարկումների պայմանական պարտավորություններում Ընկերության մասնաբաժինը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ զրո էր (2023թ.՝ զրո): Բացի այդ, համատեղ ձեռնարկումների մյուս ներդրողների հետ մեկտեղ Ընկերության ստանձնած պայմանական պարտավորությունները, որոնք վերաբերում են համատեղ ձեռնարկումներին, 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ զրո են (2023թ.՝ զրո):

Ընկերության համատեղ ձեռնարկման գծով ներդրման հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 198,914 հազ. ՀՀ դրամ:

15 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ և ժամկետային ավանդներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են առձեռն դրամական միջոցները և այլ կարճաժամկետ բարձր իրացվելիություն ունեցող ներդրումները՝ երեք ամիս կամ դրանից պակաս սկզբնական մարման ժամկետով: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի կիրառմամբ:

Հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Ցպահանջ բանկային մնացորդներ	7,807,296	876,744
Դրամական միջոցներ ճանապարհին	63,744	86,447
Դրամական միջոցներ դրամարկղում	34,418	26,571
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,905,458	989,762

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է բանկային մնացորդների վարկային որակը՝ ելնելով վարկային ռիսկի դասերից՝ 2024թ. և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն, և ԱՊԿ-ն նշանակալից չէ:

Հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
S&P Գլոբալ վարկանիշ B+ Չվարկանշված	7,788,253 19,043	742,589 134,155
Ընդամենը բանկային մնացորդներ	7,807,296	876,744

Ժամկետային ավանդները ներկայացվում են ամորտիզացված արժեքով՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով:

Ընկերությունը տեղական բանկի հետ կնքել է 578,000 հազար ՀՀ դրամի (2023թ.՝ 1,328,000 հազար ՀՀ դրամ) ավանդային պայմանագրեր, որոնք տրամադրվել են տեղական արժույթով, 2025թ. հունվարից մինչև 2025թ. մարտ սկզբնական մարման ժամկետով, 4.75%, 6.25% և 8.75% (2023թ.՝ 8.75% և 9.25%) տոկոսադրույքները, որոնք ենթակա են վճարման մարման ժամկետի ավարտին: Բանկային ավանդների մնացորդները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն: Ժամկետային ավանդների վարկային որակը պարտքային ռիսկի դասակարգման հիման վրա 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ B+ է (S&P Գլոբալ վարկանիշ):

16 Կանոնադրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Լրացուցիչ ծախսերը, որոնք անմիջականորեն վերագրելի են Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, սեփական կապիտալում ցույց են տրվում որպես ստացված մուտքերից նվազեցում՝ հարկումից հետո: Իրական արժեքի այն մասը, որը գերազանցում է թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, սեփական կապիտալում գրանցվում է որպես Էմիսիոն եկամուտ:

Հազ. ՀՀ դրամ	Թողարկված բաժնետոմսերի քանակը	Սովորական բաժնետոմսեր	Էմիսիոն եկամուտ	Ընդամենը Կանոնադրական կապիտալ
Առ 1 հունվարի 2023թ.	188,377,090	0.100	-	18,837,709
Նոր թողարկված բաժնետոմսեր	40,000,000	0.100	0.106	4,000,000
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	228,377,090	0.100	0.106	22,837,709
Առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	228,377,090	0.100	0.106	22,837,709

16 Կանոնադրական կապիտալ (շարունակություն)

Սովորական բաժնետոմսերի ընդհանուր հայտարարված քանակը կազմում է 228,377 հազար բաժնետոմս (2023թ.՝ 228,377 հազար բաժնետոմս)՝ յուրաքանչյուր բաժնետոմսը 100 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով (2023թ.՝ յուրաքանչյուր բաժնետոմսը 100 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով): Գոյություն ունի բաժնետոմսերի 2 դաս՝ Ա և Բ: Ա դասը ունի 1 ձայնի իրավունք 1 բաժնետոմսի համար, իսկ Բ դասը՝ 1 ձայնի իրավունք 10 բաժնետոմսի համար: Բոլոր թողարկված սովորական բաժնետոմսերը ամբողջությամբ վճարված են:

Ընկերության սովորական բաժնետոմսերի սեփականատեր հանդիսացող յուրաքանչյուր բաժնետեր իրավունք ունի.

- մասնակցել բաժնետերերի ընդհանուր ժողովին ձայնի իրավունքով բոլոր հարցերի վերաբերյալ՝ իր ամբողջությամբ վճարված քվեարկող բաժնետոմսերին համապատասխան,
- ստանալ շահաբաժիններ,
- Ընկերության լուծարման դեպքում ստանալ գույքի իր համապատասխան բաժինը,
- Օրենքով սահմանված դեպքերում Ընկերության շահույթի, պահուստների և (կամ) ակտիվների կապիտալիզացիայի ներքո բաժնետիրական կապիտալի ավելացման դեպքում անվճար ստանալ նոր թողարկված բաժնետոմսեր՝ տվյալ պահին բաժնետիրական կապիտալում իր բաժնեմասնակցության համամասն չափով:

Շահաբաժինները ներկայացվում են որպես պարտավորություն և նվազեցվում են սեփական կապիտալից այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք հայտարարվել և հաստատվել են: Շահաբաժինները, որոնք հայտարարված են հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո և մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների թողարկման համար հատատվում, բացահայտվում են հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքերի վերաբերյալ ծանոթագրությունում: Ընկերության՝ ՀՀ օրենսդրության պահանջների համաձայն պատրաստված հաշվետվությունները հիմք են հանդիսանում շահույթի բաշխման և այլ հատկացումների համար: ՀՀ օրենսդրությամբ բաշխման հիմք է հանդիսանում ընթացիկ տարվա զուտ շահույթը:

Տարվա ընթացքում հայտարարված և վճարված շահաբաժինները հետևյալն են.

Հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
	Սովորական	Սովորական
Վճարման ենթակա շահաբաժիններ՝ առ 1 հունվարի	-	-
Տարվա ընթացքում հայտարարված շահաբաժիններ	-	6,000,000
Տարվա ընթացքում վճարված շահաբաժիններ	-	(6,000,000)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վճարման ենթակա շահաբաժիններ	-	-
Տարվա ընթացքում հայտարարված շահաբաժիններ մեկ բաժնետոմսի դիմաց	-	0,032

Բոլոր շահաբաժինները հայտարարվել են 2023թ. հունիսին և վճարվել հուլիս-սեպտեմբերին:

17 Փոխառություններ

Ընկերությունը սկզբնական ճանաչման պահին փոխառությունները ճանաչում է իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող, բացառությամբ ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրերի: Նման պարտավորություններից օգուտները և վնասները ներկայացվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այդ պարտավորության պարտքային ռիսկի փոփոխություններին վերագրելի իրական արժեքի փոփոխության գումարի (որոշվում է որպես գումար, որը վերագրելի չէ շուկայական պայմանների փոփոխություններին, որոնք հանգեցրել են շուկայական ռիսկի աճի), որը ներկայացվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում և հետագայում չի վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի:

17 Փոխառություններ (շարունակություն)

Հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Բանկային վարկեր	-	18,997,155
Թողարկված պարտատոմս	29,152,052	-
Ընդամենը փոխառություններ	29,152,052	18,997,155

Ընկերության փոխառությունները արտահայտված են հետևյալ արժույթներով.

Հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Փոխառություններ՝ արտահայտված՝		
- ԱՄՆ դոլար	25,310,317	18,997,155
- ՀՀ դրամ	3,841,735	-
Ընդամենը փոխառություններ	29,152,052	18,997,155

Ընկերությունը չի կիրառում հեջավորման հաշվառում իր արտարժույթային պարտավորությունների կամ տոկոսադրույքների առնչությամբ:

Փոխառությունների հաշվեկշռային և իրական արժեքները հետևյալն են.

Հազ. ՀՀ դրամ	Հաշվեկշռային արժեք		Իրական արժեք	
	2024թ.	2023թ.	2024	2023թ.
Բանկային վարկ՝ 2029թ. հունիս մարման ժամկետով և SOFR+5.6% տոկոսադրույքով	-	18,309,410	-	18,182,365
Վերականգնվող վարկային գիծ՝ 6 ամիսը մեկ անգամ երկարաձգման հնարավորությամբ՝ SOFR+5.6% տոկոսադրույքով	-	814,790	-	814,790
2029թ. դեկտեմբերին մարման ժամկետով թողարկված պարտատոմսեր՝ 7.95% տոկոսադրույքով	17,951,602	-	17,523,176	-
2028թ. դեկտեմբերին մարման ժամկետով թողարկված պարտատոմսեր՝ 7.85% տոկոսադրույքով	7,977,894	-	7,788,181	-
2029թ. դեկտեմբերին մարման ժամկետով թողարկված պարտատոմսեր՝ 11.5% տոկոսադրույքով	3,933,638	-	3,840,696	-
Ընդամենը փոխառություններ առ 31 դեկտեմբերի	29,863,134	19,124,200	29,152,053	18,997,155

2022թ. մայիսի 26-ին Ընկերությունը 18,301,042 հազ. ՀՀ դրամ (45,000,000 ԱՄՆ դոլար) ընդհանուր գումարով 7 տարի մարման ժամկետով ԱՄՆ դոլարով արտահայտված ժամկետային վարկային պայմանագրեր է կնքել Վերականգնման և զարգացման եվրոպական բանկի, Միջազգային ֆինանսական կորպորացիայի, «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ի հետ՝ վերաֆինանսավորելու Ընկերության գոյություն ունեցող խոշոր պարտքը, որը հիմնականում արդյունք էր «ԹԻՄ» ՓԲԸ-ի կողմից փոխառու միջոցների հաշվին Ընկերության ձեռքբերման, ինչպես նաև Ընկերության աճի կապիտալիզացիայի պլանը ֆինանսավորելու նպատակով: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ից հետո իրականացվել են 14 տոկոսների մարումներ կիսամյակային պարբերականությամբ:

Որպես բանկային վարկերի ապահովման միջոց գրավադրված գույքը մանրամասն ներկայացված է ծանոթագրություն 32-ում:

17 Փոխառություններ (շարունակություն)

2024թ. դեկտեմբերին Ընկերությունը թողարկել է կայուն զարգացման հետ կապված անվանական, ոչ թղթային արժեկտրոնային պարտատոմսերի 3 տրանշ՝ 30,096,950 հազ. ՀՀ դրամ ընդհանուր արժեքով, որից 1 -ին տրանշը՝ 18,136,350 հազ. ՀՀ դրամ (45,000,000 ԱՄՆ դոլար), 2 -րդ տրանշը՝ 8,060,600 հազ. ՀՀ դրամ (20,000,000 ԱՄՆ դոլար) և 3-րդ տրանշը՝ 3,900,000 հազ. ՀՀ դրամ արժեքով: Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքը կազմում է 100 հազ. ՀՀ դրամ՝ ՀՀ դրամով թողարկված պարտատոմսերի համար, և 100 ԱՄՆ դոլար՝ ԱՄՆ դոլարով թողարկված պարտատոմսերի համար: Ընկերությունը մտադիր է պարտատոմսերից ստացված միջոցներն օգտագործել բանկային վարկերի մարման և կապիտալ ծախսերի ուղղությամբ, ինչպես նշված է համապատասխան ազդագրում:

Պարտատոմսերի թողարկման հետ կապված Ընկերությունը կրել է անդերռայթինգի վճարների գծով ծախսեր: Այս ծախսերը հաշվառվում են որպես գործարքի հետ կապված ծախսեր և ներառվում են պարտատոմսերի արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում: Այս ծախսերը հետաձգված են պարտատոմսերի ողջ ժամկետի ընթացքում:

2024թ. դեկտեմբերին Ընկերությունն ամբողջությամբ մարել է բանկային վարկերի չմարված մնացորդը:

Համապատասխանություն պայմանագրերին. Ընկերությունը պարտավորություն է ունեցել կատարել Վարկային պայմանագրերում և պարտատոմսերի ազդագրում ամրագրված որոշակի պայմանները: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը պահպանել է պայմանագրերի պայմանները:

18 Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ. Վարձակալության պայմանագրերը կարող են պարունակել ինչպես վարձակալական, այնպես էլ ոչ վարձակալական բնույթի բաղադրիչներ: Ընկերությունը պայմանագրային հատուցումը բաշխում է վարձակալության բաղադրիչների և այն բաղադրիչների միջև, որոնք վարձակալություն չեն հանդիսանում՝ հիմք ընդունելով այդ բաղադրիչների առանձնացված գործարքի հարաբերական գինը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ամորտիզացիան հաշվարկվում է գծային մեթոդով դրանց գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, մասնավորապես.

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ

Հող

Շենքեր, գրասենյակներ, խանութներ

Սարքավորումներ

Օգտակար ծառայության ժամկետ՝

արտահայտված տարիներով

8

3 - 8

3 - 8

Վարձակալության գծով պարտավորություններ. Վարձակալության պայմանագրերից բխող պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման պահին չափվում են ներկա արժեքով:

Վարձակալության երկարաձգման և դադարեցման օպցիոնները նախատեսված են Ընկերության մի շարք պայմանագրերում: Այս պայմաններն օգտագործվում են Ընկերության գործունեության մեջ օգտագործվող ակտիվները կառավարելիս առավելագույն գործառնական ճկունություն ապահովելու համար: Պարտավորության գնահատումը ներառում է նաև վարձակալության վճարներ, որոնք կկատարվեն որպես երկարաձգման օպցիոնների իրագործման մաս, եթե առկա է ողջամիտ համոզվածություն, որ վարձակալությունը երկարաձգվելու է:

Ընդհանուր առմամբ, վարձակալության վճարները գեղչվում են՝ օգտագործելով Ընկերության փոխառության ածողական տոկոսադրույքը, այսինքն այն տոկոսադրույքը, որը Ընկերությունը պետք է վճարի, որպեսզի ստանա անհրաժեշտ փոխառու միջոցները՝ նմանատիպ տնտեսական միջավայրում նմանատիպ պայմաններով, և նմանատիպ գրավի դիմաց, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվին համարժեք ակտիվ ձեռք բերելու համար:

18 Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ (շարունակություն)

Լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը որոշելու համար Ընկերությունը.

- հնարավորության դեպքում, որպես նախնական տեղեկատվություն օգտագործում է վերջերս երրորդ անձի կողմից ստացված ֆինանսավորման վերաբերյալ տեղեկատվությունը և ճշգրտում է այն, հաշվի առնելով ֆինանսավորումը ստանալու պահից հետո տեղի ունեցած ֆինանսավորման պայմանների փոփոխությունները,
- օգտագործում է ձևավորման այնպիսի մոտեցում, որի դեպքում հաշվարկը սկսվում է առանց ռիսկի տոկոսադրույքից, որը ճշգրտվում է պարտքային ռիսկի չափով, և
- կատարում է ճշգրտումներ հաշվի առնելով վարձակալության պայմանագրի առանձնահատկությունները, օրինակ, վարձակալության ժամկետը, երկիրը, արժույթը և ապահովությունը:

Ընկերությունը հողի և շինությունների տեսքով վարձակալում է տարբեր գրասենյակային և տեխնիկական տարածքներ: Վարձակալության պայմանագրերը սովորաբար կնքվում են հաստատուն ժամանակահատվածով 1-10 տարի ժամկետով:

Հազ. ՀՀ դրամ	Հող	Շենքեր, գրասենյակներ և խանութներ	Սարքավորումներ	Ընդամենը
Հաշվեկշռային արժեքն առ 1 հունվարի 2023թ.	632,073	2,875,636	-	3,507,709
Ավելացումներ	10,834	2,729,826	1,316,642	4,057,302
Օտարումներ	(4,727)	(217,751)	(109,848)	(332,326)
Մաշվածության գծով ծախս	(124,994)	(1,425,761)	(125,755)	(1,676,510)
Հաշվեկշռային արժեքը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին	513,186	3,961,950	1,081,039	5,556,175
Ավելացումներ	42,627	1,503,602	1,049,125	2,595,354
Օտարումներ	(4,653)	(109,529)	-	(114,182)
Մաշվածության գծով ծախս	(123,614)	(1,645,511)	(346,835)	(2,115,960)
Հաշվեկշռային արժեքը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	427,546	3,710,512	1,783,329	5,921,387

Ընկերությունը վարձակալության պարտավորությունները ճանաչել է հետևյալ կերպ.

Հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Վարձակալության գծով կարճաժամկետ պարտավորություններ	2,039,264	1,811,652
Վարձակալության գծով երկարաժամկետ պարտավորություններ	3,870,684	4,514,453
Ընդամենը վարձակալության գծով պարտավորություններ	5,909,948	6,326,105

2024թ. ֆինանսական ծախսերում ներառված տոկոսային ծախսերը կազմել են 745,988 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 679,371 հազ. ՀՀ դրամ): 2024թ. ընթացքում վարձակալության դիմաց կատարված վճարումների ընդհանուր գումարը կազմել է 4,243,455 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 2,241,500 հազ. ՀՀ դրամ):

18 Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ (շարունակություն)

Տրանսպորտային միջոցների վարձակալությունը կարճաժամկետ է և ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում: Տրանսպորտային միջոցների վարձակալության ընդհանուր ծախսը կազմում է 70,826 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 44,192 հազ. ՀՀ դրամ): Տես Ծանոթագրություն 24:

19 Ֆինանսական գործունեությունից բխող պարտավորությունների համեմատություն

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական գործունեությունից բխող պարտավորությունների և ֆինանսական գործունեությունից բխող՝ Ընկերության պարտավորությունների շարժի վերլուծությունը ներկայացված ժամանակաշրջաններից յուրաքանչյուրի համար: Սրանք այն պարտավորություններն են, որոնք դրամական միջոցների հոսքերի հաշվետվությունում ներկայացվում են որպես ֆինանսական պարտավորություններ:

	Թողարկված պարտատոմսեր	Բանկային վարկեր	Վարձակալության գծով պարտավորություններ	Ընդամենը
<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>				
Ֆինանսական գործունեությունից բխող պարտավորություններ առ 1 հունվարի 2024թ.	-	18,997,155	6,326,105	25,323,260
Դրամական միջոցների հոսքեր				
Ստացված վարկեր	-	1,571,750	-	1,571,750
Թողարկված պարտատոմսեր	29,301,491	-	-	29,301,491
Մայր գումարի մարումներ	-	(20,076,440)	(3,650,350)	(23,726,790)
Տոկոսավճարներ	-	(2,024,384)	(273,346)	(2,297,730)
Ոչ դրամական փոփոխություններ				
Տոկոսների հաշվեգրում	120,287	2,086,401	745,988	2,952,676
Նոր վարձակալություններ	-	-	2,595,353	2,595,353
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	147,693	(527,968)	-	(380,275)
Ապաճանաչում	-	-	(114,182)	(114,182)
Գործարքի հետ կապված ծախսեր*	(417,418)	-	-	(417,418)
Այլ	-	(26,514)	280,380	253,866
Ֆինանսական գործունեությունից բխող պարտավորություններ առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	29,152,052	-	5,909,948	35,062,001

* 417,418 հազար ՀՀ դրամ գործարքի գծով ծախսերը ներկայացնում են 2024թ. ընթացքում կատարված, սակայն փաստացի 2025թ. վճարված ծախսերը: Հետևաբար, այս համեմատագրման և դրամական միջոցների հոսքերի հաշվետվության նպատակների համար այս ծախսերը չեն հանվել «Թողարկված պարտատոմսեր» տողից: Փոխարենը, դրանք ներկայացվել են առանձին՝ վճարված և չվճարված ծախսերի միջև հստակ տարբերակում կատարելու համար:

19 Ֆինանսական գործունեությունից բխող պարտավորությունների համեմատություն (շարունակություն)

հազ. ՀՀ դրամ	Բանկային վարկեր	Վարձակալության գծով պարտավորություններ	Ընդամենը
Ֆինանսական գործունեությունից բխող պարտավորություններ առ 1 հունվարի 2023թ.	18,334,317	4,233,948	22,568,265
Դրամական միջոցների հոսքեր			
Ստացված վարկեր	1,580,280	-	1,580,280
Մայր գումարի մարումներ	(1,579,400)	(2,005,269)	(3,584,669)
Տոկոսավճարներ	(1,978,920)	(236,231)	(2,215,151)
Ոչ դրամական փոփոխություններ			
Տոկոսների հաշվեգրում	2,120,269	679,371	2,799,640
Նոր վարձակալություններ	-	4,057,302	4,057,302
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	542,709	-	542,709
Ապաճանաչում	-	(332,326)	(332,326)
Այլ	(22,100)	(70,690)	(92,790)
Ֆինանսական գործունեությունից բխող պարտավորություններ առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	18,997,155	6,326,105	25,323,260

20 Ակտիվների ապագործարկման գծով պահուստ

Հիմնական միջոցների միավորի ապամոնտաժման և հեռացման գնահատված ծախսերը (ակտիվների ապագործարկման պահուստը) ավելացվում են ակտիվի սկզբնական արժեքին ձեռք բերման պահին կամ վերջինիս օգտագործման որոշակի փուլում: Երբ պարտավորությունը մարելու համար անհրաժեշտ տնտեսական օգուտների արտահոսքի գնահատված ժամկետների կամ գումարների, ինչպես նաև զեղչման դրույքի փոփոխության արդյունքում անհրաժեշտություն է առաջանում կարգավորել գոյություն ունեցող ապագործարկման պահուստի չափը, ապա փոփոխվում է նաև պահուստին համապատասխանող ակտիվի սկզբնական արժեքը:

Ընկերությունը իրավական պարտավորություն ունի ապամոնտաժել սարքավորումները և վերականգնել տեղամասերը դրանց ակնկալվող փակումից հետո 20 տարվա ընթացքում: Ակտիվների ապագործարկման պահուստի շարժը հետևյալն է:

Հազ. ՀՀ դրամ	Սարքավորումների ապամոնտաժում և վարձակալված տարածքների վերականգնում
Հաշվեկշռային արժեքն առ 1 հունվարի 2023թ.	1,405,247
Ներկա արժեքի զեղչի հակադարձում	157,615
Հիմնական միջոցների նկատմամբ ճշգրտված գնահատումների փոփոխություններ (կապիտալացված)	807
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	1,563,669
Ներկա արժեքի զեղչի հակադարձում	175,853
Հիմնական միջոցների նկատմամբ ճշգրտված գնահատումների փոփոխություններ (կապիտալացված)	538
Հաշվեկշռային արժեքը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,740,060

21 Առևտրային և այլ ֆինանսական կրեդիտորական պարտքեր և ստացված կանխավճարներ

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, երբ գործընկերը կատարում է պայմանագրով նախատեսված իր պարտավորությունները: Հետագա չափումն իրականացվում է ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Վճարումներ՝ հետևյալի գծով.		
- ծառայությունների ձեռքբերում	6,812,101	3,431,054
- սարքավորումների գնում	1,793,894	2,013,553
- պաշարների գնում	594,933	951,104
- ոչ կյուբական ակտիվների գնում	591,393	768,065
- ռոումինգի ծառայություններ	500,779	908,572
- շինարարական աշխատանքներ	324,229	276,227
Հաշվեգրված մասնագիտական ծառայություններ	57,600	51,600
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	906	2,027
Ընդամենը առևտրային և այլ ֆինանսական կրեդիտորական պարտքեր	10,675,835	8,402,202

Առևտրային կրեդիտորական պարտքերը՝ 7,317,707 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 4,632,478 հազ. ՀՀ դրամ) արտահայտված են արտարժույթով, որից 38%-ը՝ ԱՄՆ դոլարով (2023թ.՝ 46%), 3%-ը՝ հատուկ փոխառության իրավունքով (2023թ.՝ 5%) և 59%-ը՝ եվրոյով (2023թ.՝ 49%):

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ոչ ընթացիկ այլ ֆինանսական կրեդիտորական պարտքերը ներառում են որոշ սարքավորումների գծով մատակարարի երկարաժամկետ առևտրային կրեդիտորական պարտք՝ 2,427,248 հազ. ՀՀ դրամ (5,864,475 եվրո) անվանական արժեքով, որը սկզբնական ճանաչման ամսաթվի դրությամբ գեղջվել է մինչև 2,147,677 հազ. ՀՀ դրամ և հաշվառվել է ամորտիզացված արժեքով՝ 6.40% տոկոսադրույքով:

2024թ. և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ստացված կանխավճարների մնացորդները հետևյալն են՝

Հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
Հեռահաղորդակցության ոլորտի գործընկերներից ստացված կանխավճարներ	4,323,378	2,353,550
Բաժանորդներից ստացված կանխավճարներ	762,522	634,636
Վաճառքի ենթակա ոչ ընթացիկ ակտիվների դիմաց ստացված կանխավճարներ	472,637	662,904
Վարձակալությունից ստացված կանխավճարներ (Ընկերությունը՝ վարձատու)	429,176	489,402
Ընդամենը ստացված կանխավճարներ	5,987,713	4,140,492

22 Պարտավորությունների և վճարների գծով պահուստներ

Պարտավորությունների և վճարների գծով պահուստի շարժը հետևյալն է.

Չազ. ՅՅ դրամ	Իրավական հայցեր	Ընդամենը
Չաշվեկշռային արժեքն առ 1 հունվարի 2023թ.	413,508	413,508
Շահույթին կամ վնասին վերագրվող ավելացումներ Պահուստի իրացում	57,647 (471,155)	57,647 (471,155)
Չաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	-	-
Շահույթին կամ վնասին վերագրվող ավելացումներ Պահուստի իրացում	35,865 (386)	35,865 (386)
Չաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	35,479	35,479

Վերոնշյալ բոլոր պահուստները դասակարգվել են որպես ընթացիկ պարտավորություններ, քանի որ Ընկերությունը չունի անվերապահ իրավունք հետաձգել դրանց վճարումը մեկ տարուց ավելի ուշ:

Իրավական հայցեր. Ղեկավարության կարծիքով, որը հիմնված է համապատասխան իրավաբանական խորհրդատվության վրա՝ այս իրավական հայցերի արդյունքում չի առաջանա հաշվեգրված գումարներից ավելի էական վնաս: Իրավական հայցերի դրույթը վերաբերում է նախկին աշխատակցի կողմից Ընկերության դեմ ներկայացված հայցին՝ 2018թ. հայցի հետ՝ Ընկերությունից ազատման մասին որոշումը չեղարկելու պահանջով: Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ. վճարվել է մինչև 2023թ. ապրիլի վերջ:

Չարկային ռիսկեր. 2021թ. հարկային ռիսկերի գծով պահուստը կապված է հարկային հաշվետվությունների ճշգրտումների հետ, որոնք վճարվել են 2022թ. -ին:

23 Չասույթ

Չասույթի ճանաչում. Ընկերության եկամտի աղբյուր են հանդիսանում ծախսային ծառայությունների մատուցումը, տվյալների փոխանցման ծառայությունները և անլար կապի մի շարք ծառայություններ, որ լայնաշերտ ինտերնետի հասանելիության միջոցով այլ հեռահաղորդակցման ծառայությունները, ինչպես նաև սարքավորումների և պարագաների վաճառքը: Ապրանքները և ծառայությունները կարող են տրամադրվել առանձին կամ ծառայությունների համակցված փաթեթով: Եթե պայմանագրի արդյունքը չի կարող արժանահավատ որոշվել, ապա պայմանագրային հասույթը ճանաչվում է կատարված պայմանագրային ծախսերի չափով, որոնք կարող են փոխհատուցվել:

Ծառայությունների վաճառքից ստացված հասույթ. Ծառայությունների վաճառքից ստացված հասույթը իր մեջ ներառում է գնորդների հետ կնքած պայմանագրերով նախատեսված եթերաժամից ստացված հասույթը և հաշվարկների կանխավճարային համակարգի շրջանակներում, ամսական բաժանորդային վճարը, փոխկապակցման ծառայությունից հասույթը, ռոումինգի գծով հասույթը և այլ ծառայություններ: Լրացուցիչ ծառայությունները ներառում են կարճ հաղորդագրություններ (SMS), մուլտիմեդիային հաղորդագրություններ (MMS), համարի որոշում, զանգի սպասարկում, տվյալների փոխանակում, բջջային ինտերնետ, ներբեռնվող կոնտենտ և այլ ծառայություններ: Լրացուցիչ կոնտենտային ծառայություններից հասույթը արտացոլվում է՝ հանած համապատասխան ծախսերը, երբ Ընկերությունը հանդիսանում է որպես գործակալ կոնտենտ-պրովայդերների համար կամ առանց համապատասխան ծախսերի, երբ Ընկերությունը հանդիսանում է որպես գործարքի հիմնական պարտավորությունները կրող կողմ:

23 Հասույթ (շարունակություն)

Միջհամակարգային փոխկապակցման գծով հասույթ գոյանում է, երբ Ընկերությունը տրաֆիկ է ստանում այլ օպերատորների բջջային կամ ֆիքսված կապի բաժանորդներից, և այդ տրաֆիկը դադարեցվում է Ընկերության ցանցում: Ռոումինգից եկամուտները ներառում են ինչպես Ընկերության հաճախորդներից ստացված եկամուտները, որոնք ռոումինգից օգտվում են իրենց երկրի ցանցից դուրս, այնպես էլ այլ անլար օպերատորների հասույթը՝ իրենց հաճախորդների կողմից Ընկերության ցանցում ռոումինգի համար: Հասույթի երկու հոսքերի համար էլ Ընկերությունը ունի մեկ կատարողական պարտականություն և ճանաչում է բջջային կապի օգտագործման և ռոումինգի ծառայություններից հասույթը՝ հիմնվելով ժամանակի ընթացքում մատուցված ծառայությունների մշակված տրաֆիկի թույլների վրա: Ռոումինգում միջազգային զանգերի համար օտարերկրյա օպերատորներից ստացված հասույթը ճանաչվում է զանգի կատարման ժամանակաշրջանում:

Սահմանված ժամանակահատվածով ծառայություններից, ներառյալ ֆիքսված սակագնային պլանները և ամսական բաժանորդագրությունները, ստացված հասույթը, որպես կանոն, ճանաչվում է հավասարապես ժամանակի ընթացքում: Սակագնային պլաններից ստացված հասույթը, որոնց համար վճարումը գանձվում է փաստացի օգտագործման դիմաց, ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում՝ դրանց օգտագործման աստիճանով: Որոշ սակագնային պլաններ հաճախորդներին հնարավորություն են տալիս հաջորդ ժամանակահատված փոխանցել չօգտագործված ծառայությունները: Այդ սակագնային պլաններից ստացված հասույթը, որպես կանոն, հավասարապես ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում՝ ըստ դրանց օգտագործման աստիճանի: Մի քանի ծառայությունների բաղադրիչներ ներառող պայմանագրերի (ինչպես օրինակ՝ ձայնը, տեքստը, տվյալները) համար հասույթը բաշխվում է առանձին վաճառքի գնի հիման վրա: Այդ ծառայությունների առանձին վաճառքի գինը որոշվում է հաշվի առնելով այն գինը, որը գանձվում է այն գնորդներից, ովքեր վճարում են ծառայության համար ըստ օգտագործման աստիճանի:

Սկզբնական վճարումները, ներառյալ ակտիվացման կամ միացման վճարները, ճանաչվում են որպես հետաձգված եկամուտ գծային հիմունքներով պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում: Անորոշ ժամկետով պայմանագրերի (որպես կանոն՝ կանխավճարային պայմանագրերի) դեպքում սկզբնական վճարումներից հասույթը ճանաչվում է բաժանորդի գոյության միջին տևողության ընթացքում:

Այլ օպերատորներից ստացված հասույթը՝ ներառյալ միջցանցային միացումների և ռոումինգի վճարը, ճանաչվում է պայմանագրային գնի հիման վրա՝ հանած ծավալի համար նախատեսված ենթադրյալ հետընթաց գեղչերը: Կուտակված փորձն օգտագործվում է գեղչերի գնահատման և տրամադրման համար:

Ծառայությունների վաճառքից ստացված ողջ հասույթը ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում:

Սարքավորումների և պարագաների վաճառք. Սարքավորումներն ու պարագաները սովորաբար հաճախորդներին վաճառվում են առանձին կամ ծառայությունների փաթեթների հետ միասին: Ծառայությունների փաթեթների հետ միասին վաճառքի դեպքում հասույթը բաշխվում է համամասնորեն՝ ելնելով առանձին վաճառքի և ծառայությունների փաթեթի գնից:

Բջջային կապի սարքավորումների և պարագաների վաճառքից ստացված հասույթը ճանաչվում է, երբ սարքավորումը վաճառվում է բաժանորդին կամ եթե այն վաճառվում է միջնորդի միջոցով, երբ միջնորդը սարքի նկատմամբ վերահսկողություն է սահմանել, և միջնորդն իրավունք չունի այն վերադարձնել: Ֆիքսված կապի սարքավորումների վաճառքից ստացված հասույթը չի ճանաչվում այնքան ժամանակ, քանի դեռ այդ սարքավորումների տեղադրումն ու փորձարկումն ավարտված չէ, և սարքավորումը չի ընդունվել գնորդի կողմից:

Սարքավորումների և պարագաների վաճառքից ստացված ողջ հասույթը ճանաչվում է ժամանակի որոշակի պահին:

Պայմանագրի գծով մնացորդներ. Դեբիտորական պարտքերը և պայմանագրերի գծով ակտիվները հիմնականում դասվում են այն միջոցների շարքին, որոնք ձեռք են բերվում գործակալների, կապի այլ օպերատորների և հետվճարային կապի սակագնային պլան ունեցող հաճախորդների կատարած վճարումների արդյունքում:

Պայմանագրի գծով պարտավորությունները գլխավորապես դասվում են չփոխհատուցվող դրամական միջոցների շարքին, որոնք ձեռք են բերվել կանխավճարային համակարգով ֆիքսված կամ փաստացի օգտագործման դիմաց վճարվող սակագնային պլան ունեցող գնորդներից:

Պայմանագրերի գծով պարտավորությունները ներկայացված են որպես «Հետաձգված եկամուտ» և «Ստացված կանխավճարներ»՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: «Հետաձգված եկամուտ» մնացորդները տարվա սկզբում ճանաչվել են որպես հասույթ տարվա ընթացքում:

23 Հասույթ (շարունակություն)

Դրամական միջոցների հավաքագրման մեթոդ հանդիսացող կանխավճարային քարտերի իրացումը արտացոլվում է բաժանորդներից ստացված կանխավճարների տեսքով՝ ապագայում մատուցվող ծառայությունների համար և հետաձգվում է մինչև այն պահը, երբ հաճախորդը օգտագործի իրեն հասանելի խոսելաժամանակը: Կանխավճարային քարտերը կարող են լինել անժամկետ, սակայն նրանց գործունեության ժամանակաշրջանը սահմանափակվում է օրենսդրությամբ: չօգտագործված կանխավճարային մնացորդները գումարվում են ծառայությունների մատուցումից ստացված հասույթին՝ ակնկալվող կանխավճարային մնացորդի հիման վրա, որի ժամկետը կլրանա՝ չօգտագործված մնալով:

Գնորդների ներգրավմանն ուղղված ծախսումներ. Գնորդների հետ պայմանագիր կնքելուն ուղղված որոշ լրացուցիչ ծախսումներ («գնորդների ներգրավմանն ուղղված ծախսումներ») ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես հետաձգված ծախսեր: Որպես կանոն, նման ծախսերը, վերաբերում են վարձատրությանը, որը վճարվել է երրորդ կողմ հանդիսացող վաճառողներին և սեփական անձնակազմին և ամորտիզացվում են գծային մեթոդի կիրառմամբ՝ բաժանորդի գոյության միջին տևողության ընթացքում: Ընկերությունը կիրառում է գնորդների ներգրավմանն ուղղված ծախսումների համար նախատեսված գործնական պարզեցումներ, որոնց համար մաշվածությունը 12 ամսից ավելի կարճ կլինի: Նման ծախսերը գլխավորապես ներառում են երրորդ կողմ հանդիսացող վաճառողներին վճարվող միջնորդավճարներ՝ գնորդի կանխավճարային հաշվի համալրման և լիցքավորման քարտերի վաճառքի դեպքում:

Բաժանորդի գոյության միջին տևողություն. Բաժանորդի գոյության միջին տևողությունը հաշվարկվում է վիճակագրական տվյալների, մասնավորապես՝ տարբեր սեգմենտների (ինչպիսիք են բջջային և ֆիքսված հեռախոսակապի, կանխավճարային և հետվճարային) բաժանորդների արտահոսքի ցուցանիշների հիման վրա:

Ողջ հասույթը գոյանում է Հայաստանում, քանի որ ծառայությունները մատուցվում են Հայաստանում:

Հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
<i>Ժամանակի ընթացքում</i>		
Շարժական կապ՝ տվյալների փոխանակում	10,105,754	9,124,576
Շարժական կապ՝ ձայնային	2,562,140	3,124,909
Շարժական կապ՝ միջհամակարգային	1,795,789	1,893,961
Շարժական կապ՝ ռոտմինգ	859,592	1,257,928
Շարժական կապ՝ այլ	1,727,153	1,229,431
Շարժական կապի ծառայությունների մատուցումից հասույթ	17,050,428	16,630,805
<i>Ժամանակի ընթացքում</i>		
Ֆիքսված կապ՝ ինտերնետ	5,780,533	5,289,503
Ֆիքսված կապ՝ տարանցիկ	3,495,432	2,381,734
Ֆիքսված կապ՝ ձայնային	3,012,461	3,599,158
Ֆիքսված կապ՝ միջհամակարգային	99,462	117,359
Ֆիքսված կապ՝ այլ	1,013,057	1,167,861
Ֆիքսված կապի ծառայությունների մատուցումից հասույթ	13,400,945	12,555,615
<i>Ժամանակային կետում</i>		
Սարքավորումներ՝ բջջային կապ	2,666,561	2,819,663
Սարքավորումներ՝ ֆիքսված կապ	34,494	39,559
Սարքավորումների իրացումից հասույթ	2,701,055	2,859,222
Վարձակալությունից հասույթ	1,510,985	1,760,965
Այլ հասույթ	385,232	215,546
Ընդամենը հասույթ	35,048,645	34,022,153

24 Վաճառքի ինքնարժեք

Հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
<i>Ծառայությունների ինքնարժեք</i>		
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	7,680,376	6,612,365
Անձնակազմի գծով ծախսեր	2,707,136	2,528,260
Հաճախականության օգտագործման թույլտվություն	2,630,675	2,439,142
Ինտերնետ և այլ կապուղիներ	2,357,613	1,370,673
Բջջային միջհամակարգային կապի ծախս	1,854,487	1,863,161
Էլեկտրաէներգիա	1,818,118	1,580,533
Սարքավորումների և կապուղիների սպասարկման ծախսեր	1,036,203	1,044,849
Ֆիքսված կապի միջհամակարգային ծախս	380,287	372,720
Ռոումինգի գծով ստացված ծառայություններ	257,625	561,505
Ծառայությունների ԱՄՀ	203,561	156,184
Վառելիք	170,292	156,244
Փոխադրամիջոցների վարձակալում	70,826	44,192
SIM քարտեր	66,080	62,201
Գործուղումներ և վերապատրաստում	49,838	54,977
Հնամաշության գծով պահուստի ճանաչում	-	329,763
Ֆիքսված հեռախոսակապի այլ ծառայություններ	421,781	314,302
Բջջային հեռախոսակապի այլ ծառայություններ	201,284	170,426
Ընդամենը ծառայությունների ինքնարժեք	21,906,182	19,661,497
<i>Իրացված սարքավորումների ինքնարժեք</i>		
Սարքավորումներ – բջջային կապ	2,239,631	2,774,162
Ընդամենը սարքավորումների ինքնարժեք	2,239,631	2,774,162
Ընդամենը վաճառքի ինքնարժեք	24,145,813	22,435,659

Անձնակազմի գծով ծախսերը ներառում են պարտադիր կենսաթոշակային հիմնադրամի հատկացումներ՝ 171,564 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 170,917 հազ. ՀՀ դրամ):

25 Այլ գործառնական եկամուտ

Հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
Փոխարժեքային տարբերություններից օգուտ՝ հանած վնաս, գործառնական գործունեությունից	46,948	-
Ստացված կանխավճարների և առևտրային կրեդիտորական պարտքերի դուրսգրումից եկամուտ	44,823	163,163
Պաշարների իրացումից օգուտ	42,008	6,635
Տուգանքներից եկամուտ	26,636	186
Վաճառքի համար պահվող ակտիվի օտարումից շահույթ	-	1,231,597
Հիմնական միջոցների օտարումից օգուտներ	-	117,074
Այլ	8,937	23,170
Ընդամենը այլ գործառնական եկամուտ	169,352	1,541,825

2023թ. սկզբին Ընկերությունը վաճառել է Երևանում գնվող և չհազարծվող մեկ շենք՝ 1,291,667 հազ. ՀՀ դրամ վաճառքի գնով, որի գումարը կանխավճարի տեսքով ստացվել է 2022թ. վերջին:

26 Ընդհանուր և վարչական ծախսեր

Հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
Անձնակազմի գծով ծախսեր	2,180,413	2,197,467
Մասնագիտական ծառայություններ	1,234,697	1,014,316
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	663,383	648,918
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	141,975	169,671
Սպասարկման և նորոգման ծախսեր	128,801	142,520
Չփոխհատուցվող հարկեր	117,156	117,077
Ապահովագրություն	71,143	64,113
Գործուղման և վերապատրաստման ծախսեր	65,034	67,051
Անվտանգության ծախսեր	51,541	82,374
Ներկայացուցչական ծախսեր	15,106	2,163
Այլ	113,227	94,362
Ընդամենը ընդհանուր և վարչական ծախսեր	4,782,476	4,600,032

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում մասնագիտական ծառայությունները ներառում են աուդիտի վճարները, որոնք կազմել են 48,000 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 48,000 հազ. ՀՀ դրամ):

Անձնակազմի գծով ծախսերը ներառում են պարտադիր կենսաթոշակային հիմնադրամի հատկացումներ՝ 90,245 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 78,409 հազ. ՀՀ դրամ):

27 Իրացման ծախսեր

Հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
Անձնակազմի գծով ծախսեր	2,487,424	2,365,790
Գովազդային և շուկայավարման ծառայություններ	527,244	507,926
Ինկասացիոն ծախսեր	314,768	320,392
Լիցքավորման քարտերի գծով ծախսեր	54,927	46,627
Այլ ծախսեր	94,218	83,220
Ընդամենը իրացման ծախսեր	3,478,581	3,323,955

Անձնակազմի գծով ծախսերը ներառում են պարտադիր կենսաթոշակային հիմնադրամի հատկացումներ՝ 90,240 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 83,972 հազ. ՀՀ դրամ):

28 Այլ գործառնական ծախսեր

Հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
Հիմնական միջոցների դուրսգրումից վնասներ	152,608	-
Անվճար տրամադրում	120,920	100,236
Իրավական պահանջների հետ կապված ծախսեր	35,865	57,646
Հարկային տուգանք	28,792	42,828
Այլ չփոխհատուցվող հարկեր	24,914	21,331
Չհաշվանցվող ԱԱՀ	21,874	23,939
Բարեգործություն և հովանավորություն	11,400	184,062
Պաշարների արժեզրկում	3,413	2,184
Փոխարժեքային տարբերություններից վնաս՝ հանած օգուտ գործառնական գործունեությունից	-	22,618
Այլ ծախսեր	76,737	89,360
Ընդամենը այլ գործառնական ծախսեր	476,523	544,204

29 Ֆինանսական եկամուտ /ծախսեր

Ֆինանսական եկամուտ

Հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
Տոկոսային եկամուտ տրված փոխառություններից	1,649,181	2,068,557
Նախկինում ճանաչված գեղջի վերականգնում	250,452	274,805
Տոկոսային եկամուտ դրամական միջոցներից և դրանց համարժեքներից և ժամկետային ավանդից	127,060	124,655
Ընդամենը՝ շահույթում կամ վնասում ճանաչված ֆինանսական եկամուտ	2,026,693	2,468,017

Ֆինանսական ծախսեր

Հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
Տոկոսային ծախս ստացված փոխառությունների գծով	2,086,401	2,120,269
Տոկոսային ծախս վարձակալության գծով	745,988	679,371
Ակտիվի ապագործարկման պարտավորությունների գծով պահուստ. ներկա արժեքի գեղջման հակադարձում	175,853	157,615
Թողարկված պարտատոմսերի գծով տոկոսային ծախս	120,287	-
Ոչ ընթացիկ ֆինանսական կրեդիտորական պարտքերի գեղջումից առաջացող տոկոսային ծախս	78,192	-
Ֆինանսական դեբիտորական պարտքերի գեղջում	74,739	-
Համատեղ ձեռնարկումներում վնասի բաժինը	1,086	-
Ընդամենը՝ ֆինանսական ծախսեր	3,282,546	2,957,255
Հանած՝ կապիտալացվող ֆինանսական ծախսեր	(614,793)	(481,592)
Ընդամենը՝ շահույթում կամ վնասում ճանաչված ֆինանսական ծախսեր	2,667,753	2,475,663

Ընկերությունը կապիտալացրել է փոխառության ծախսումները, որոնք առաջացել են հիմնական միջոցների կառուցմանը և ձեռքբերմանն անմիջականորեն վերագրելի ֆինանսավորման գծով: Կապիտալիզացիայի տոկոսադրույքը կազմել է 18.73% (2023թ.՝ 16.29%):

30 Շահութահարկ

Շահութահարկ. Ֆինանսական հաշվետվություններում շահութահարկը ներկայացվում է համաձայն օրենսդրության, որն, ըստ էության, գործում է կամ ուժի մեջ է մտել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվեկշռային պարտավորության մեթոդը հետագա տարիներին փոխանցվող հարկային վնասի և ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առկա են ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակով օգտագործվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները և հարկային նպատակով օգտագործվող արժեքները համեմատելիս: Համաձայն սկզբնական ճանաչման վերաբերյալ բացառության, հետաձգված հարկը չի գրանցվում այն ժամանակավոր տարբերությունների դեպքում, երբ ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչումը կատարվում է այնպիսի գործարքում, որը չի հանդիսանում ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում և որը սկզբնապես գրանցվելիս, ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական, և ո՛չ էլ հարկվող շահույթի վրա:

30 Շահութահարկ (շարունակություն)

Հետաձգված հարկային մնացորդները չափվում են կիրառելով հարկային դրույքները, որոնք, ըստ էության, գործում են կամ ուժի մեջ են մտել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ և որոնք ակնկալվում է կիրառել այն ժամանակահատվածներում, երբ ժամանակավոր տարբերությունները հակադարձվեն կամ նախորդ ժամանակաշրջաններից բերված հարկային վնասն օգտագործվի:

Նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների և նախորդ ժամանակաշրջաններից բերված հարկային վնասի մասով հետաձգված հարկային ակտիվը գրանցվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել նվազեցումները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե կա իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք հաշվանցել ընթացիկ հարկային ակտիվները ընթացիկ հարկային պարտավորությունների դիմաց և, երբ հետաձգված շահութահարկի ակտիվներն ու պարտավորությունները վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից նույն հարկվող անձից կամ տարբեր հարկատուներից, որտեղ կա մնացորդները զուտ հիմունքով կարգավորելու մտադրություն:

Անորոշ հարկային դիրքեր. Ընկերության անորոշ հարկային դիրքերը վերագնահատվում են ղեկավարության կողմից յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Շահութահարկի գծով պարտավորությունները հաշվի են առնվում այն դեպքում, երբ ղեկավարությունը գտնում է, որ լրացուցիչ հարկային պարտավորությունների առաջացման հավանականությունը ավելի մեծ է, քան դրանց բացակայությունը, եթե Ընկերության հարկային գործունեությունը վիճարկվի հարկային մարմինների կողմից: Գնահատումը հիմնված է այն հարկային օրենքների և համապատասխան իրավական ակտերի մեկնաբանությունների վրա, որոնք, ըստ էության, գործում են կամ ուժի մեջ են մտել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ, ինչպես նաև նմանատիպ հարցերի շուրջ ցանկացած հայտնի դատական կամ այլ որոշումների վրա: Տուգանքների, տուկոսների և հարկերի, բացառությամբ շահութահարկի, գծով պարտավորությունները ճանաչվում են ղեկավարության կողմից՝ հիմք ընդունելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ պարտավորությունների մարման համար պահանջվող ծախսերի լավագույն գնահատականը: Շահութահարկի անորոշության գծով ճշգրտումները՝ բացառությամբ տույժերի և տուգանքների, արտացոլվում են շահութահարկի գծով ծախսերում: Շահութահարկի անորոշության գծով ճշգրտումները՝ կապված տույժերի և տուգանքների հետ, արտացոլվում են համապատասխանաբար ֆինանսական ծախսերի և այլ զուտ շահույթների/(վնասների) կազմում:

(ա) Շահութահարկի գծով ծախսի կազմը

Շահույթում կամ վնասում ճանաչված շահութահարկի գծով ծախսը ներառում է հետևյալ բաղադրիչները.

Հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
Հետաձգված հարկ	378,951	708,822
Տարվա շահութահարկի գծով ծախս	378,951	708,822

(բ) շահութահարկի գծով ծախսի համադրում շահույթի կամ վնասի հետ՝ բազմապատկած կիրառելի հարկադրույքով

Ընկերության 2024թ. և 2023թ. հարկվող շահույթի գծով կիրառելի շահութահարկի դրույքաչափը 18% է: Հարկերի գծով ծախսի ակնկալվող և իրական մեծությունների միջև համեմատադրումը ներկայացված է ստորև.

30 Շահութահարկ (շարունակություն)

Հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
Շահույթ մինչև հարկումը	1,802,996	5,235,541
Տեսական հարկային ծախսը՝ սահմանված 18% դրույքաչափով	(324,539)	(942,397)
Հարկային առումով չնվազեցվող կամ չհարկվող գործարքների ազդեցությունը.		
- Չհարկվող եկամուտ	609,150	661,166
- Չնվազեցվող ծախսեր	(663,562)	(427,591)
Տարվա շահութահարկի գծով ծախս	(378,951)	(708,822)

Ընդհանուր չնվազեցվող ծախսերից 382,301 հազ. ՀՀ դրամը ներկայացնում է փոխարժեքային վնասի ազդեցությունը (2023թ.՝ 370,724 հազ. ՀՀ դրամ): Ընդհանուր չհարկվող եկամտից 387,102 հազ. ՀՀ դրամը ներկայացնում է փոխարժեքային օգուտի ազդեցությունը (2023թ.՝ 401,330 հազ. ՀՀ դրամ): Այս ֆինանսական հաշվետվություններում դրանք ներկայացված են զուտ հիմունքով:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունն ունեցել է ընթացիկ կանխավճարներ շահութահարկի գծով՝ 269,728 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 269,728 հազ. ՀՀ դրամ): Կանխավճարը ճանաչվել է 2021թ. փաստացի հարկային ծախսի համեմատ ավելի մեծ գումարով հարկերի վճարման հետևանքով: Կանխավճարը Ընկերության կողմից կօգտագործվի հաջորդ ժամանակաշրջաններում:

(գ) Հետաձգված հարկերի վերլուծությունն ըստ ժամանակավոր տարբերության տեսակի

ՖՀՄՍ-ի և Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսդրության միջև եղած տարբերություններն առաջացնում են ժամանակավոր տարբերություններ՝ ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման նպատակով որոշվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկման նպատակով որոշվող դրանց գումարների միջև: Այդ ժամանակավոր տարբերություններում 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շարժի հարկային հետևանքը մանրամասնորեն ներկայացված է ստորև.

Հազ. ՀՀ դրամ	1 հունվարի 2024թ.	(Ծախսագրված)/ կրեդիտագրված շահույթին կամ վնասին	31 դեկտեմբերի 2024թ.
Ժամանակավոր տարբերությունների հարկային հետևանքը			
Հիմնական միջոցներ	1,348,549	(407,614)	940,936
Ոչ նյութական ակտիվներ	52,763	137,289	190,051
Վարձակալված գույքի վրա կատարված կապիտալ ծախսեր	218,420	(16,307)	202,113
Ներդրումային գույք	(1,116,921)	19,441	(1,097,480)
Հետաձգված ծախսեր	(16,181)	(2,518)	(18,699)
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ	138,587	(140,646)	(2,059)
Դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման պահուստ	669,323	(144,510)	524,813
Ակտիվների ապագործարկման պահուստ	281,461	31,750	313,211
Հետաձգված եկամուտ	7,870	(1,710)	6,160
Կրեդիտորական պարտքեր	140,407	6,913	147,320
Թողարկված պարտատոմսեր	-	(127,601)	(127,601)
Հարկային վնասներ	15,090	266,562	281,652
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ	1,739,368	(378,951)	1,360,417

30 Շահույթահարկ (շարունակություն)

Համաձայն ՀՀ օրենսդրության՝ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չմարված հարկային վնասները կարող են օգտագործվել մինչև 2029 թվականը:

Այդ ժամանակավոր տարբերություններում 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շարժի հարկային հետևանքը մանրամասնորեն ներկայացված է ստորև.

Հազ. ՀՀ դրամ	1 հունվարի 2023թ.	Ճախսագրված/ (կրեդիտագրված) շահույթին կամ վնասին	Ճախսագրված/ (կրեդիտագրված) սեփական կապիտալին	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Ժամանակավոր տարբերությունների հարկային հետևանքը				
Հիմնական միջոցներ	1,916,261	(567,712)	-	1,348,549
Ոչ նյութական ակտիվներ	(132,010)	184,773	-	52,763
Վարձակալված գույքի վրա կատարված կապիտալ ծախսեր	229,759	(11,339)	-	218,420
Ներդրումային գույք	(1,066,872)	(50,049)	-	(1,116,921)
Հետաձգված ծախսեր	(13,639)	(2,542)	-	(16,181)
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ	130,723	7,864	-	138,587
Դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման պահուստ	958,628	(302,188)	12,883	669,323
Ակտիվների ապագործարկման պահուստ	252,944	28,516	-	281,460
Հետաձգված եկամուտ	10,497	(2,627)	-	7,870
Կրեդիտորական պարտքեր	104,027	36,380	-	140,407
Տրամադրված վարկեր	264,791	-	(264,791)	-
Հարկային վնասներ	44,988	(29,898)	-	15,090
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ	2,700,097	(708,822)	(251,908)	1,739,368

31 Մեկ բաժնետոմսի գծով շահույթ

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող հիմնական շահույթը/(վնասը) հաշվարկվում է Ընկերության սեփականատերերին վերագրվող շահույթը կամ վնասը բաժանելով տարվա ընթացքում թողարկված սովորական բաժնետոմսերի միջին կշռված քանակի վրա՝ բացառությամբ գանձապետական բաժնետոմսերի:

Ընկերությունը չունի նոսրացման ենթակա սովորական բաժնետոմսեր. հետևաբար, մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նոսրացված շահույթը հավասար է մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող հիմնական շահույթին:

Շարունակվող գործառնություններից մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթը հաշվարկվում է հետևյալ կերպ.

Հազ. ՀՀ դրամ	Ծան.	2024թ.	2023թ.
Տարվա շահույթ		1,424,045	4,526,719
Տարվա շահույթ՝ վերագրվող սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերին		1,424,045	4,526,719
Թողարկվող սովորական բաժնետոմսերի միջին կշռված քանակը	16	228,377,090	208,377,090
Բազային շահույթ մեկ սովորական բաժնետոմսի գծով (արտահայտված ՀՀ դրամով՝ մեկ բաժնետոմսի դիմաց)		6.24	21.72

32 Պայմանական դեպքեր և պարտավորություններ

Իրավական գործընթացներ . Ժամանակ առ ժամանակ բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերության դեմ կարող են ներկայացվել հայցեր: Հիմնվելով սեփական գնահատման վրա, ղեկավարությունը կարծում է, որ դրանք չեն հանգեցնի Էական կորուստների, որոնք կգերազանցեն ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված պահուստների գումարը:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին Ընկերությունը ներգրավված էր դատական վարույթում Նախկին բաժանորդի հետ՝ ֆիքսված հեռախոսակապի վերանվանման հետևանքով բաց թողնված օգուտների տեսքով առաջացած վնասի հատուցման պահանջով: Պահուստ չի կազմվել, քանի որ Ընկերության ղեկավարությունը կարծում է, որ հավանական չէ, որ որևէ Էական վնաս կառաջանա, և ռիսկի հավանականությունը ցածր է:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին Ընկերության անմիջական մայր ընկերությունը և վերջնական շահառու սեփականատերերը ներգրավված են եղել դատական վարույթում Նախկինում պատկանող ընկերության հետ՝ «Վեոն Արմենիայի» (Ընկերության Նախկին անվանումը) բաժնետոմսերի ձեռքբերման վերաբերյալ: Պահուստ չի կազմվել, քանի որ Ընկերության ղեկավարությունը կարծում է, որ հավանական չէ, որ որևէ Էական վնաս կառաջանա, և ռիսկի հավանականությունը ցածր է: Ցանկացած դեպքում ֆինանսական ազդեցություն Ընկերության համար տեղի չի ունենա:

Հարկային պայմանական պարտավորություններ Հայաստանի Հանրապետության հարկային, արժույթային և մաքսային օրենսդրության որոշ դրույթներ կարող են հանդիսանալ տարընթերցումների առարկա՝ Ընկերության գործարքների և գործունեության նկատմամբ կիրառելիս: Հետևաբար, հարկային մարմինները կարող են ավելի խիստ դիրքորոշում ընդունել օրենսդրության մեկնաբանությունների և գնահատումների գծով: Որպես հետևանք, հարկային մարմինները կարող են հայց ներկայացնել այն գործարքների և հաշվապահական հաշվառման մեթոդների վերաբերյալ, որոնց համար Նախկինում պահանջներ չեն ներկայացրել: Հարկային ստուգումները կարող են ներառել ստուգման ամսաթվին անմիջապես Նախորդող երեք օրացուցային տարիները:

Ըստ ղեկավարության լավագույն գնահատականի՝ Ընկերությունը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չունի որևէ հնարավոր բաց հարկային պարտավորություն:

Կապիտալ ծախսումների գծով պարտավորություններ. 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունն ունի կապիտալ ծախսումների պայմանագրային պարտավորություններ հիմնական միջոցների ձեռքբերման գծով՝ 3,716,226 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 4,414,085 հազ. ՀՀ դրամ): Ընկերությունն արդեն հատկացրել է անհրաժեշտ ռեսուրսները այս պարտավորությունների կատարման համար: Ընկերության ղեկավարությունը կարծում է, որ ապագա զուտ շահույթը և ֆինանսավորումը բավարար կլինեն՝ այս և համանման այլ պարտավորությունները կատարելու համար:

Բնապահպանական հարցեր. Հայաստանի Հանրապետությունում բնապահպանական կանոնակարգերի կիրարկումը զարգանում է, և պետական մարմինների կիրարկման դիրքորոշումը շարունակաբար վերանայվում է:

Ընկերությունը պարբերաբար գնահատում է բնապահպանական կանոնակարգերով Նախատեսված իր պարտավորությունները: Երբ պարտավորությունները որոշվում են, դրանք անմիջապես ճանաչվում են հաշվետվությունում: Հնարավոր պարտավորությունները, որոնք կարող են ծագել գործող կանոնակարգերի, քաղաքացիական իրավական համակարգի կամ օրենսդրության փոփոխման հետևանքով, չեն կարող գնահատվել, սակայն կարող են Էական լինել: Գործող օրենսդրության կիրառման պայմաններում ղեկավարությունը կարծում է, որ չկան շրջակա միջավայրին վնաս հասցնելու հետևանքով առաջացող նշանակալի պարտավորություններ:

Գրավ. 2023 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը գրավադրել էր 5,348,637 հազ. ՀՀ դրամ արժեքով գույք՝ որպես ստացված վարկերի ապահովման միջոց (Ծանոթագրություն 17): 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ համապատասխան վարկերը լիովին մարվել են, իսկ Ընկերությունը գտնվել է գրավադրված գույքի գրավից ազատման գործընթացում, որն ավարտվել է 2025թ. հունվարին:

33 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Ընկերությունում ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է ֆինանսական, գործառնական և իրավական ռիսկերի ուղղություններով: Ֆինանսական ռիսկը կազմված է շուկայական ռիսկից (ներառյալ՝ արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկը), պարտքային ռիսկից և իրացվելիության ռիսկից: Ֆինանսական ռիսկերի կառավարման առաջնային գործառույթն է ռիսկերի սահմանաչափ սահմանելը և այնուհետև ցանկացած տեսակի ռիսկերի ազդեցությունն այդ սահմանաչափում պահելը:

Գործառնական և իրավական ռիսկերի կառավարման գործառույթները նպատակ ունեն ապահովել ներքին քաղաքականության և ընթացակարգերի պատշաճ իրականացումը՝ գործառնական և իրավական ռիսկերը նվազագույնի հասցնելու համար:

Պարտքային ռիսկ. Ընկերությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի, այսինքն՝ ռիսկը, երբ ֆինանսական գործիքի մի կողմը ֆինանսական վնաս է պատճառում մյուս կողմին՝ պարտավորությունները չկատարելու հետևանքով: Պարտքային ռիսկի ենթարկվածությունը առաջանում է Ընկերության կողմից տարածամյետ վճարման պայմաններով վաճառք իրականացնելու և մյուս կողմերի հետ ֆինանսական ակտիվներ առաջացնող այլ գործարքներ իրականացնելու արդյունքում:

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կատեգորիաները դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

Հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.	2023թ.
Ակտիվներ		
Տրամադրված վարկեր (Ծանոթագրություն 11)	19,629,859	17,970,410
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ (Ծանոթագրություն 13)	-	1,324,689
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր (Ծանոթագրություն 13)	9,652,024	6,804,449
Ժամկետային ավանդ (Ծանոթագրություն 15)	673,914	1,371,537
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (Ծանոթագրություն 15)		
- Ցպահանջ բանկային մնացորդներ	7,807,296	876,744
- Դրամական միջոցներ ճանապարհին	63,744	86,447
- Առձեռն դրամական միջոցներ	34,418	26,571
Ընդամենը՝ հաշվեկշռի վրա պարտքային ռիսկի ազդեցությունը	37,861,255	28,460,847

Պարտքային ռիսկի կառավարում. Պարտքային ռիսկը Ընկերության գործունեության համար հանդիսանում է ամենամեծ ռիսկը, ուստի դեկավարությունն ուշադիր վերահսկում է իր պարտքային ռիսկի ենթարկվածությունը:

Ռիսկերի կառավարման նպատակով պարտքային ռիսկի գնահատումը բարդ է և ենթադրում է մոդելների կիրառում, քանի որ ռիսկը փոփոխվում է՝ կախված շուկայական պայմաններից, ակնկալվող դրամական հոսքերից և ժամանակի ընթացքից: Ակտիվների պորտֆելի գծով պարտքային ռիսկի գնահատումը ենթադրում է դեֆոլտի առաջացման հավանականության գնահատում, կորուստների համապատասխան գործակիցների և գործընկերների միջև դեֆոլտի հարաբերակցության հետագա գնահատում:

Սահմանաչափեր. Ընկերությունը կառավարում է իր պարտքային ռիսկի մակարդակը՝ սահմանաչափեր կիրառելով մեկ գործընկերոջ կամ գործընկերների խմբի գծով ստանձնած ռիսկերի ծավալի համար: Պարտքային ռիսկի սահմանափակումները պարբերաբար հաստատվում են դեկավարության կողմից: Այդ ռիսկերն անընդհատ վերահսկվում են և ենթակա են տարեկան կամ առավել հաճախակի վերանայման:

33 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ընկերության ղեկավարությունը դիտարկում է չվճարված առևտրային դեբիտորական պարտքերի վերլուծությունն ըստ ժամկետայնության և միջոցներ է ձեռնարկում ժամկետանց մնացորդների մասով: Հետևաբար, ղեկավարությունը տեղին է համարում տրամադրել պարտքային ռիսկի ժամկետայնության վերաբերյալ և այլ տեղեկատվություն, ինչպես բացահայտված է Ծանոթագրություն 13-ում:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) չափում. ԱՊԿ-ն իրենից ներկայացնում է դրամական միջոցների ապագա դեֆիցիտի ներկա արժեքի հավանականությամբ կշռված գնահատական (այսինքն՝ միջին կշռված պարտքային կարուստը, տրված ժամանակահատվածում տեղի ունեցող դեֆոլտի համապատասխան ռիսկերով, որոնք օգտագործվել են որպես կշիռ): ԱՊԿ չափումն անկողմնակալ է և որոշվում է հնարավոր արդյունքների շրջանակը գնահատելու միջոցով: ԱՊԿ չափումն իրականացվում է Ընկերության կողմից օգտագործվող հետևյալ չորս բաղադրիչների հիման վրա. դեֆոլտի հավանականություն, դեֆոլտի ռիսկին ենթակա պարտքային պահանջի մեծություն, դեֆոլտից առաջացող վնաս և զեղչման տոկոսադրույք:

Դեֆոլտի ռիսկին ենթակա պարտքային պահանջի մեծությունը՝ EAD, ապագա դեֆոլտի ամսաթվի դրությամբ ազդեցության գնահատումն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո ազդեցության ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների մարումները և հանձնառված գործիքների ակնկալվող ստացումները: Դեֆոլտի հավանականությունը՝ PD, տվյալ ժամանակահատվածում դեֆոլտի առաջացման գնահատումն է: Դեֆոլտից առաջացող վնասը՝ LGD-ն դեֆոլտի դեպքում վնասի գնահատումն է: Այն հիմնված է պայմանագրային հիմունքով վճարման ենթակա դրամական միջոցների և վարկատուի կողմից ստացման ակնկալվող, ներառյալ գրավի միջոցով՝ դրամական միջոցների միջև տարբերության վրա: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես EAD-ի տոկոս: Ակնկալվող կորուստները զեղչվում են մինչև ընթացիկ արժեքը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Չեղչման տոկոսադրույքը ներկայացնում է ֆինանսական գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքը («EIR») կամ դրա մոտարկված մեծությունը:

Կառավարման մոդելների՝ տևողության ժամկետի ընթացքում ԱՊԿ, այսինքն՝ կորուստներ, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի մնացած տևողության ժամկետի ընթացքում բոլոր հնարավոր դեֆոլտի դեպքերից: 12-ամսյա ԱՊԿ-ը ներկայացնում է ողջ ժամկետի ընթացքում ԱՊԿ-ների մասը՝ ֆինանսական գործիքի դեֆոլտի դեպքերից, որոնք հնարավոր են հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո 12 ամսվա, կամ ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում, եթե այն մեկ տարուց պակաս է:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ղեկավարության կողմից գնահատված ԱՊԿ-ները ժամանակային կետում գնահատումներ են, այլ ոչ թե շրջափոխային գնահատումներ, որոնք սովորաբար օգտագործվում են կանոնակարգային նպատակներով: Գնահատումները դիտարկում հեռանկարային տեղեկատվությունը, այսինքն՝ ԱՊԿ-ները արտացոլում են պարտքային ռիսկի վրա ազդեցություն ունեցող հիմնական մակրոտնտեսական փոփոխականների զարգացման կշռության ի հավանականությունը:

PD-ի չափման նպատակով Ընկերությունը սահմանում է դեֆոլտը որպես իրավիճակ, երբ բացահայտումը համապատասխանում է հետևյալ չափանիշներից մեկին կամ մի քանիսին.

- վարկառուի պայմանագրային վճարումների գծով ավելի քան 90 օր կետանցը.
- վարկառուի մահը.
- վարկառուի անվճարունակությունը

Բացահայտման նպատակով Ընկերությունը լիովին համապատասխանեցրել է դեֆոլտի սահմանումը վարկային տեսանկյունից արժեզրկված ակտիվների սահմանմանը: Վերը նշված կանխադրված սահմանումը կիրառվում է Ընկերության բոլոր տեսակի ֆինանսական ակտիվների նկատմամբ:

Ընկերությունը համարում է, որ ֆինանսական գործիքի գծով առկա է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ՝ SICR, երբ բավարարված են հետևյալ քանակական, որակական կամ օժանդակող չափանիշներից մեկը կամ մի քանիսը:

- 30 օր ժամկետանց

33 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ընկերությունը չափում է ԱՊԿ-ը պորտֆելային հիմունքով: Երբ գնահատումն իրականացվում է պորտֆելային հիմունքով, Ընկերությունը վերլուծում է իր բացահայտումները ըստ սեգմենտների, որոնք որոշվում են պարտքային ռիսկի ընդհանուր բնութագրերի հիման վրա, որպեսզի Ընկերության շրջանակում ռիսկերի ենթարկվածության կառուցվածքը լինի միատարր կամ նմանատիպ:

Ընդհանուր առմամբ, ԱՊԿ-ը հետևյալ պարտքային ռիսկի հարաչափերի բազմապատկման գումարն է՝ EAD, PD և LGD, որոնք սահմանվում են վերը նկարագրված եղանակով, և զեղչվում են մինչև ներկա արժեքը՝ օգտագործելով գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքը: ԱՊԿ-ը որոշվում է՝ կանխատեսելով պարտքային ռիսկի պարամետրերը (EAD, PD և LGD) յուրաքանչյուր ապագա տարվա համար՝ յուրաքանչյուր առանձին բացահայտման ողջ ժամկետի ընթացքում: Այս երեք բաղադրիչները բազմապատկվում են միասին և ճշգրտվում են գոյատևման հավանականության տեսանկյունից (այսինքն՝ վարկը կարող է մարվել կամ դեֆոլտի ենթարկվել է ավելի վաղ ամսում): Արդյունքում, նման կերպ հաշվարկում է յուրաքանչյուր ապագա ժամանակաշրջանի ԱՊԿ-ն, որն այնուհետև զեղչվում է մինչև հաշվետու ամսաթիվը և ամփոփվում: ԱՊԿ-ի հաշվարկում օգտագործվող զեղչման տոկոսադրույքը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքն է կամ դրա մոտարկումը:

Պարտքային ռիսկի կենտրոնացում. Ընկերությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի կենտրոնացման:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին Ընկերությունն ուներ տաս գործընկեր (2023թ.՝ հինգ գործընկեր), որոնց գծով դեբիտորական պարտքի ընդհանուր մնացորդները գերազանցել են 100,000 հազ. ՀՀ դրամը: Այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմել է 9,554,778 հազ. ՀՀ դրամ, որը կազմում է կարճաժամկետ դեբիտորական պարտքերի ընդհանուր գումարի 76%-ը (2023թ.՝ 5,961,866 հազ. ՀՀ դրամ, որը կազմում է դեբիտորական պարտքերի ընդհանուր գումարի 72%-ը):

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին Ընկերությունն չուներ որևէ գործընկեր (2023թ.՝ մեկ գործընկեր), որոնց գծով երկարաժամկետ դեբիտորական պարտքի ընդհանուր մնացորդները գերազանցել են 100,000 հազ. ՀՀ դրամը: Այս մնացորդների ընդհանուր գումարը եղել է զրո (2023թ.՝ 2,005,721 հազ. ՀՀ դրամ, որը կազմում է երկարաժամկետ դեբիտորական պարտքերի ընդհանուր գումարի 100%-ը):

Շուկայական ռիսկ. Ընկերությունը ենթարկվում է շուկայական ռիսկերի: Շուկայական ռիսկերն առաջանում են. (ա) արտարժույթի, (բ) տոկոսային ակտիվների և պարտավորությունների և (գ) բաժնային արժեթղթերի բաց դիրքերից, որոնք բոլորն էլ ենթարկվում են ընդհանուր և առանձնահատուկ շուկայական շարժերի: Ղեկավարությունը սահմանում է ռիսկի այն մակարդակը, որը կարող է ընդունվել, ինչն էլ վերահսկվում է օրական կտրվածքով: Այնուհանդերձ, այս մոտեցման կիրառումը չի կանխում այս սահմանաչափերից դուրս վնասների առաջացումն այն դեպքերում, երբ տեղի են ունենում ավելի նշանակալի շուկայական շարժեր:

Ստորև ներկայացված շուկայական ռիսկերի նկատմամբ զգայունությունը որոշվել է հիմք ընդունելով մեկ գործոնի փոփոխությունը՝ անփոփոխ պահելով մնացած այլ գործոնները: Գործնականում այս իրավիճակի տեղի ունենալը հավանական չէ, և մի շարք գործոններում փոփոխությունները կարող են փոխկապակցված լինել, օրինակ՝ տոկոսադրույքի և արտարժույթի դրույքաչափի փոփոխությունները:

Արժույթային ռիսկ. Արժույթային ռիսկի գծով ղեկավարությունը վերահսկում է օրական դիրքերը Ստորև բերված աղյուսակը ամփոփում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում Ընկերության արտարժույթի փոխարժեքի ռիսկի ենթարկվածությունը:

33 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.			31 դեկտեմբերի 2023թ.		
	Դրամական ֆինանսական ակտիվներ	Դրամական ֆինանսական պարտավորություններ	Չուտ հաշվեկշռային դիրք	Դրամական ֆինանսական ակտիվներ	Դրամական ֆինանսական պարտավորություններ	Չուտ հաշվեկշռային դիրք
ԱՄՆ դոլար	26,090,753	(29,554,672)	(3,463,919)	21,606,057	(21,652,892)	(46,835)
Եվրո	2,003,460	(7,208,660)	(5,205,200)	1,491,435	(3,632,065)	(2,140,630)
ՀՓԻ	309,796	(211,645)	98,151	256,003	(213,973)	42,030
ՌԴ ռուբլի	18,218	(23,463)	(5,247)	5,521	(19,610)	(14,089)
Անգլ. ֆունտ	35,964	(1,018)	34,946	36,062	(974)	35,088
Ընդամենը	28,458,191	(36,999,458)	(8,541,269)	23,395,078	(25,519,514)	(2,124,436)

Վերոնշյալ վերլուծությունը ներառում է միայն դրամական ակտիվները և պարտավորությունները: Ոչ դրամական ակտիվները չեն համարվում էական արժեքային ռիսկ առաջացնող ակտիվներ: Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է շահույթի կամ վնասի զգայունությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ կիրառվող փոխարժեքի հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթի հետ հարաբերակցությամբ, բոլոր այլ փոփոխականները հաստատուն պահելով:

Հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
ԱՄՆ դոլարի ամրապնդում 5%-ով (2023թ.՝ ամրապնդում 5%-ով)	(173,196)	(2,342)
ԱՄՆ դոլարի անկում 5%-ով (2023թ.՝ անկում 5%-ով)	173,196	2,342
Եվրոյի ամրապնդում 5%-ով (2023թ.՝ ամրապնդում 5%-ով)	(260,260)	(107,032)
Եվրոյի անկում 5%-ով (2023թ.՝ անկում 5%-ով)	260,260	107,032
ՀՓԻ-ի ամրապնդում 5%-ով (2023թ.՝ ամրապնդում 5%-ով)	4,908	2,102
ՀՓԻ-ի անկում 5%-ով (2023թ.՝ անկում 5%-ով)	(4,908)	(2,102)
ՌԴ ռուբլու ամրապնդում 15%-ով (2023թ.՝ ամրապնդում 15%-ով)	(787)	(2,113)
ՌԴ ռուբլու անկում 15%-ով (2023թ.՝ անկում 15%-ով)	787	2,113
Բրիտանական ֆունտ ստեռլինգի ամրապնդում 5%-ով (2023թ.՝ ամրապնդում 5%-ով)	1,747	1,754
Բրիտանական ֆունտ ստեռլինգի անկում 5%-ով (2023թ.՝ անկում 5%-ով)	(1,747)	(1,754)

Տոկոսադրույքի ռիսկ. Ընկերությունը ենթարկվում է շուկայական տոկոսադրույքների գերակշռող մակարդակների տատանումների ազդեցությունը իր ֆինանսական դիրքի և դրամական հոսքերի վրա: Տոկոսների մարժան կարող է աճել այդպիսի փոփոխությունների արդյունքում, բայց կարող է նվազել կամ հանգեցնել վնասների՝ անսպասելի տատանումների դեպքում: Ստորև բերված աղյուսակը ամփոփում է Ընկերության ենթարկվածությունը տոկոսադրույքի ռիսկին: Աղյուսակում ներկայացված են իմբի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հանրագումարային մեծությունները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ պայմանագրային տոկոսների վերագնահատման կամ մարման ամսաթվերից առավել վաղ ամսաթվով:

33 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Հազ. ՀՀ դրամ	Ցպահանջ և միջև 1 ամիս	1-12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Ընդամենը
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ ֆիքսված տոկոսադրույքով	324,359	349,555	-	673,914
Ընդհանուր ֆինանսական ակտիվներ փոփոխական տոկոսադրույքով		-	19,629,859	19,629,859
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ ֆիքսված տոկոսադրույքով	240,935	1,982,876	32,838,189	35,062,000
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ փոփոխական տոկոսադրույքով	-	-	-	-
Չուտ տոկոսային զգայունության բացը առ 31 դեկտեմբերի 2024թ.	83,424	(1,633,321)	(13,208,330)	(14,758,227)
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ ֆիքսված տոկոսադրույքով	-	2,803,900	1,324,689	4,128,589
Ընդհանուր ֆինանսական ակտիվներ փոփոխական տոկոսադրույքով	-	-	17,970,410	17,970,410
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ ֆիքսված տոկոսադրույքով	210,859	2,415,583	4,514,453	7,140,895
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ փոփոխական տոկոսադրույքով	10,428	-	18,171,938	18,182,366
Չուտ տոկոսային զգայունության բացը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	(221,287)	388,317	(3,391,292)	(3,224,262)

Եթե 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, տոկոսադրույքները լինեին 1%-ով ցածր (2023թ.՝ 1%-ով ցածր), իսկ մնացած բոլոր փոփոխականները՝ հաստատուն, ապա տարվա շահույթը կլիներ 148,240 հազ. ՀՀ դրամ ավելի ցածր՝ հիմնականում փոփոխական տոկոսային ակտիվների գծով ավելի ցածր տոկոսային եկամուտի արդյունքում (2023թ.՝ 110,715 հազ. ՀՀ դրամ ավելի բարձր՝ հիմնականում փոփոխական տոկոսային պարտավորությունների գծով ավելի ցածր տոկոսային ծախսի արդյունքում):

Եթե 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, տոկոսադրույքները լինեին 1%-ով բարձր (2023թ.՝ 1%-ով բարձր), իսկ մնացած բոլոր փոփոխականները՝ հաստատուն, ապա շահույթը կլիներ 148,240 հազ. ՀՀ դրամ ավելի բարձր՝ հիմնականում փոփոխական տոկոսային ակտիվների գծով ավելի բարձր տոկոսային եկամուտի արդյունքում (2023թ.՝ 110,715 հազ. ՀՀ դրամ ավելի ցածր՝ հիմնականում փոփոխական տոկոսային պարտավորությունների գծով ավելի բարձր տոկոսային ծախսի արդյունքում):

Ընկերությունը վերահսկում է տոկոսադրույքները իր ֆինանսական գործիքների գծով: Ստորև բերված աղյուսակում ամփոփված են պայմանագրային տոկոսադրույքները համապատասխան հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում՝ հիմք ընդունելով առանցքային ղեկավար անձնակազմի կողմից դիտարկված հաշվետվությունները:

Տարեկան % արտահայտությամբ	2024թ.		2023թ.	
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	0-6	0-1	0-6	0-1
Ժամկետային ավանդ	4.75-9.25	-	8.75-9.25	-
Տրամադրված վարկեր	SOFR + 5.6	SOFR + 5.6	13	0, 8, SOFR+5.6
Ստացված բանկային վարկեր	-	-	կ/չ	SOFR + 5.6
Թողարկված պարտատոմսեր	11.5	7.85-7.95	կ/չ	կ/չ

Իրացվելիության ռիսկ. Իրացվելիության ռիսկ՝ նշանակում է, որ կազմակերպությունը կարող է դժվարանալ կատարելու պարտականությունները ֆինանսական պարտավորությունների գծով: Ընկերությունը օրական կտրվածքով առնչվում է դրամական միջոցների պահանջների: Իրացվելիության ռիսկը կառավարվում է Ընկերության ֆինանսական բաժնի կողմից:

33 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Դեկավարությունը վերահսկում է Ընկերության դրամական հոսքերի ամսական շարժի կանխատեսումները: Ընկերությունը աշխատում է պահպանել կայուն ֆինանսավորման աղբյուրներ, որոնք հիմնականում բաղկացած են առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերից: Ընկերությունը ֆինանսական միջոցների ներդրումներ է կատարում իրացվելի ակտիվների դիվերսիֆիկացված փաթեթում, որպեսզի կարողանա արագորեն և անմիջականորեն բավարարել չնախատեսված իրացվելիության պահանջները:

Ընկերության իրացվելիության պորտֆելը կազմված է դրամական միջոցներից և դրանց համարժեքներից (տես Ծանոթագրություն 15): Գանձապետական բաժինը վերահսկում է իրացվելիության դիրքը և պարբերաբար իրականացնում է իրացվելիության սթրես-թեստ՝ օգտագործելով ինչպես բնականոն, այնպես էլ առավել խիստ շուկայական պայմաններ ներառող սցենարներ:

Ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն է

Հազ. ՀՀ դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-12 ամիս	12 ամսից մինչև 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Թողարկված պարտատուներ Առևտրային և այլ ֆինանսական կրեդիտորական պարտքեր (Ծանոթագրություն 21)	-	184,547	28,967,505	-	29,152,052
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	2,978,432	7,697,403	-	-	10,675,835
	240,935	2,233,645	4,445,467	1,554,994	8,475,042
Ընդամենը ապագա վճարներ, ներառյալ ապագա մայր գումարի և տոկոսագումարների վճարներ	3,219,367	10,115,595	33,412,972	1,554,994	48,302,929

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված են պարտավորությունները 31 դեկտեմբերի 2024թ. ըստ մնացորդային պայմանագրային մարման ժամկետների: Ժամկետայնության աղյուսակում բացահայտված գումարներն իրենցից ներկայացնում են պայմանագրային չգեղչված դրամական միջոցների հոսքեր, ներառյալ համախառն վարձակալական պարտավորությունները, (մինչև ապագա ֆինանսական ծախսերի նվազեցումը) և ֆինանսական երաշխիքները: Նման չգեղչված դրամական հոսքերը տարբերվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներառված գումարից, քանի որ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում նշված գումարը հիմնված է գեղչված դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն է.

Հազ. ՀՀ դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-12 ամիս	12 ամիս - 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Ստացված բանկային վարկեր Առևտրային և այլ ֆինանսական կրեդիտորական պարտքեր (Ծանոթագրություն 21)	10,428	1,809,008	20,422,094	4,918,199	27,159,729
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	1,217,804	7,184,398	-	-	8,402,202
	210,859	2,103,269	4,602,233	1,585,654	8,502,015
Ընդամենը ապագա վճարներ, ներառյալ ապագա մայր գումարի և տոկոսագումարների վճարներ	1,439,091	11,096,675	25,024,327	6,503,853	44,063,946

33 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Այն դեպքերում, երբ վճարվող գումարը ֆիքսված չէ, աղյուսակում նշված արժեքը որոշվում է՝ ելնելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առկա պայմաններից: Արտարժույթով վճարները փոխարկվում են՝ օգտագործելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ սփոթ փոխարժեքը:

34 Կապիտալի կառավարում

Կապիտալի կառավարման առումով Ընկերության խնդիրն է՝ ապահովել Ընկերության անընդհատության հիմունքով գործելու կարողությունը, միևնույն ժամանակ բաժնետերերի համար ապահովել եկամտաբերության ընդունելի մակարդակ, հաշվի առնելով այլ գործընկերների շահերը և պահպանելով կապիտալի գծով ծախսերը նվազագույնի հասցնելու համար օպտիմալ կապիտալի կառուցվածք: Կապիտալ կառուցվածքը պահպանելու և կարգավորելու համար Ընկերությունը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների չափերը, բաժնետերերին վերադարձվող կապիտալը, ինչպես նաև թողարկել նոր բաժնետոմսեր կամ վաճառել ակտիվները՝ պարտքը նվազեցնելու նպատակով: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության կողմից տնօրինվող կապիտալի չափը կազմել է 42,698,152 հազ. ԶԶ դրամ (2023թ.՝ 41,274,107 հազ. ԶԶ դրամ):

Համաձայն «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի՝ պահուստային կապիտալը սահմանվում է բաժնետիրական կապիտալի 15%-ի չափով: Պահուստային կապիտալն օգտագործվում է Ընկերության վնասները ծածկելու, ինչպես նաև Ընկերության պարտատոմսերը մարելու և բաժնետոմսերը հետ գնելու համար, այն դեպքում, եթե Ընկերության շահույթը և այլ միջոցները դրա համար բավարար չեն:

Ոլորտի մյուս մասնակիցներին համահունչ՝ Ընկերությունը վերահսկում է կապիտալը՝ հաշվի առնելով փոխանցման գործակիցը: Այս գործակիցը հաշվարկվում է որպես երկարաժամկետ և կարճաժամկետ վարկերի հանրագումար՝ բաժանած կառավարվող ընդհանուր կապիտալի մեծությամբ: Ընկերությունը սեփական կապիտալը դիտարկում է որպես կառավարվող ընդհանուր կապիտալ, ինչպես ցույց է տրված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: 2024թ. ընթացքում Ընկերության ռազմավարության համաձայն, որն անփոփոխ է 2023թ. -ից, փոխանցման գործակիցը պահպանվել է 40% -ից 60% սահմաններում: Վարկային գործակիցը 46%-ից աճել է մինչև 68%: Ընկերությունը 2024թ. ընթացքում կատարել է կապիտալի գծով արտաքին պարտադիր բոլոր պահանջները (2023թ. համար տես ծանոթագրություն 17):

35 Իրական արժեքի բացահայտումներ

Իրական արժեքի չափման վերլուծությունը կատարվում է ըստ իրական արժեքի հիերարխիայում մակարդակի հետևյալ կերպ՝ (i) մակարդակ 1՝ չափումներ ակտիվ շուկայում նույնական ակտիվների կամ պարտավորությունների գնանշվող (չճշգրտվող) գներով, (ii) մակարդակ 2՝ չափման գնահատման մեթոդներ, որոնցում ակտիվի կամ պարտավորության համար բոլոր էական ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն (օրինակ՝ գներ) կամ անուղղակիորեն (օրինակ՝ գների հիման վրա ստացված) դիտելի են, (iii) մակարդակ 3՝ գնահատումներ, որոնք հիմնված չեն բացառապես շուկայի դիտելի տվյալների վրա (այն է՝ գնահատման համար անհրաժեշտ են նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ): Ֆինանսական գործիքները իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակին վերագրելիս՝ ղեկավարությունը կիրառում է դատողություն Եթե իրական արժեքի չափման համար օգտագործվում են էական ճշգրտում պահանջող դիտարկելի տվյալներ, ապա իրական արժեքի տվյալ չափումը վերաբերում է մակարդակ 3-ին: Օգտագործվող տվյալների նշանակալիությունը գնահատվում է իրական արժեքով չափվող ամբողջության համար:

ա) Իրական արժեքի պարբերական չափումներ

Իրական արժեքի պարբերական չափումները հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներով պահանջվող կամ թույլատրվող չափումներն են յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի ֆինանսական վիճակի հաշվետվությունում: Ստորև աղյուսակում ներկայացված են իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակները, որոնց միջոցով դասակարգվում են իրական արժեքի պարբերական չափումները:

35 Իրական արժեքի բացահայտումներ (շարունակություն)

Հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.		31 դեկտեմբերի 2023թ.	
	Մակարդակ 3	Ընդամենը	Մակարդակ 3	Ընդամենը
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ - Ներդրումային գույք	6,097,112	6,097,112	6,205,118	6,205,118
Ընդամենը ակտիվների իրական արժեքի պարբերական չափումներ առ 31 դեկտեմբերի	6,097,112	6,097,112	6,205,118	6,205,118

Գնահատման եղանակը, 3-րդ մակարդակի չափումների իրական արժեքի չափման մեջ օգտագործվող ելակետային տվյալները և այդ տվյալների ողջամտորեն հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ զգայունությունը հետևյալն են՝ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

Հազ. ՀՀ դրամ	Իրական արժեք	Գնահատման մեթոդ	Օգտագործված ելակետային տվյալներ	Ելակետային տվյալների միջակայք (կշռված միջին)	Ողջամիտ փոփոխություն	Իրական արժեքի չափման զգայունություն
Ակտիվներ՝ իրական արժեքով						
- Ներդրումային գույք	6,097,112	Չեղչված դրամական հոսքեր	WACC*	13.76%	+ 0.5 % - 0.5 %	-213,852 +229,985
Ընդամենը իրական արժեքի պարբերական չափումներ մակարդակ 3-ում						
	6,097,112					

- կապիտալի կշռված միջին արժեք

Վերոնշյալ աղյուսակները բացահայտում են ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների գնահատման տվյալների նկատմամբ զգայունությունը, եթե չդիտարկվող տվյալներից մեկի կամ մի քանիսի փոփոխությունը՝ ողջամտորեն հնարավոր այլընտրանքային ենթադրություններն արտացոլելու նպատակով, նշանակալի չափով կփոփոխի իրական արժեքը: Այդ նպատակով նշանակալիությունը գնահատվել է շահույթի կամ վնասի, ընդհանուր ակտիվների կամ ընդհանուր պարտավորությունների տեսանկյունից, կամ՝ երբ իրական արժեքի փոփոխությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ընդհանուր սեփական կապիտալում: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում 3-րդ մակարդակի իրական արժեքի պարբերական չափումների գնահատման եղանակներում փոփոխություններ չեն եղել: (2023թ. ՝ նույնը):

(բ) **Իրական արժեքով չգնահատվող ակտիվներ և պարտավորություններ, որոնք իրական արժեքը բացահայտվում է**

Իրական արժեքների վերլուծությունն ըստ իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների և իրական արժեքով չչափվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքի, ներկայացված է ստորև.

35 Իրական արժեքի բացահայտումներ (շարունակություն)

Հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.			31 դեկտեմբերի 2023թ.		
	Մակարդակ Մակարդակ		Հաշվեկշռային արժեք	Մակարդակ Մակարդակ		Հաշվեկշռային արժեք
	2	3		2	3	
	Իրական արժեք			Իրական արժեք		
Ակտիվներ						
Ֆինանսական ակտիվներ						
ամորտիզացված արժեքով						
- Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	-	9,652,024	9,652,024	-	6,804,449	6,804,449
- Տրամադրված փոխառություն	-	19,629,859	19,629,859	-	17,970,410	17,970,410
- Երկարաժամկետ առևտրային դեբիտորական պարտքեր	-	-	-	-	1,324,689	1,324,689
- Ժամկետային ավանդներ	673,914	-	673,914	1,371,537	-	1,371,537
- Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,905,458	-	7,905,458	989,762	-	989,762
Ընդամենը ակտիվներ	8,579,372	29,281,883	37,861,255	2,361,299	26,099,548	28,460,847
Հազ. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2024թ.			31 դեկտեմբերի 2023թ.		
	Մակարդակ Մակարդակ		Հաշվեկշռային արժեք	Մակարդակ Մակարդակ		Հաշվեկշռային արժեք
	2	3		2	3	
	Իրական արժեք			Իրական արժեք		
Պարտավորություններ						
Փոխառություններ						
- Բանկային վարկ	-	-	-	-	18,997,155	18,997,155
- Թողարկված պարտատոմսեր	-	29,152,052	29,152,052	-	-	-
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ						
- Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	-	10,675,835	10,675,835	-	8,402,202	8,402,202
- Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	2,225,869	2,225,869	-	-	-
Ընդամենը պարտավորություններ	-	42,053,756	42,053,756	-	27,399,357	27,399,357

Իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ և 3-րդ մակարդակում իրական արժեքները գնահատվել են գեղջված դրամական հոսքերի գնահատման մեթոդաբանության միջոցով: Լողացող տոկոսադրույքով գործիքների իրական արժեքը, որոնք գնանշված չեն ակտիվ շուկայում, գնահատվել է հավասար դրանց հաշվեկշռային արժեքին: Զգնանշված ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքների իրական արժեքը գնահատվել է գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի հիման վրա, որոնք ակնկալվում է, որ կստացվեն ընթացիկ տոկոսադրույքներով համանման վարկային ռիսկեր և մարման ժամկետներ ունեցող նոր գործիքների դեպքում:

35 Իրական արժեքի բացահայտումներ (շարունակություն)

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ. Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքների գնահատված իրական արժեքը հիմնված է գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք ակնկալվում է, որ կստացվեն ընթացիկ տոկոսադրույքներով համանման վարկային ռիսկեր ունեցող և մնացորդային մարման ժամկետներով նոր գործիքների դեպքում: Օգտագործված զեղչային դրույքաչափերը կախված են գործընկերոջ վարկային ռիսկից:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող պարտավորություններ. Այլ պարտավորությունների իրական արժեքները որոշվել են գնահատման մեթոդների կիրառմամբ: Նշված մարման ժամկետներով ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքների գնահատված իրական արժեքը գնահատվել է համանման վարկային ռիսկերով և մնացորդային ժամկետներով նոր գործիքների համար ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի հիման վրա՝ զեղչված ընթացիկ տոկոսադրույքներով:

36 Ֆինանսական գործիքների ներկայացում ըստ չափման կատեգորիաների

2024թ. և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության բոլոր ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացված են ամորտիզացված արժեքով

37 Փոխկապակցված կողմերի հետ մնացորդներ և գործարքներ

Կողմերը սովորաբար համարվում են փոխկապակցված, եթե դրանք գտնվում են ընդհանուր վերահսկողության տակ կամ եթե կողմերից մեկն ունի կարողություն վերահսկելու մյուս կողմին կամ կարող է ունենալ նշանակալի ազդեցություն կամ համատեղ վերահսկողություն մեկ այլ կողմի նկատմամբ՝ ֆինանսատնտեսական որոշումներ կայացնելիս: Յուրաքանչյուր հնարավոր փոխկապակցված կողմի հարաբերություն դիտարկելիս ուշադրություն է դարձվում հարաբերության բնույթի, այլ ոչ միայն իրավական ձևի վրա:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ փոխկապակցված կողմերի հետ մնացորդները հետևյալն են.

Հազ. ՀՀ դրամ	Ամփջական մայր ընկերություն	Համատեղ վերահսկվող ընկերություններ
Ակտիվներ		
Տրամադրված փոխառություններ (պայմանագրային տոկոսադրույքը 10.77%)	19,629,859	-
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր, բացառությամբ կանխավճարների	3,409,749	444,655
Տրված կանխավճարներ ընթացիկ ակտիվների համար	1,454,129	893,156
Կանխավճարներ ոչ ընթացիկ ակտիվների գծով	-	914,926
Պարտավորություններ		
Ստացված կանխավճարներ	-	381,559
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	-	963,948

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ փոխկապակցված կողմերի հետ մնացորդները հետևյալն են.

Հազ. ՀՀ դրամ	Ամփջական մայր ընկերություն	Համատեղ վերահսկվող ընկերություններ
Ակտիվներ		
Տրամադրված փոխառություններ (պայմանագրային տոկոսադրույքը 10.77%)	17,970,410	-
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ	1,324,689	-
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր, բացառությամբ կանխավճարների	2,064,416	206,631
Տրված կանխավճարներ ընթացիկ ակտիվների համար	1,893,617	266,901
Կանխավճարներ ոչ ընթացիկ ակտիվների գծով	-	146,665
Պարտավորություններ		
Ստացված կանխավճարներ	-	563,991
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	-	264,240

37 Փոխկապակցված կողմերի հետ մնացորդներ և գործարքներ (շարունակություն)

Փոխկապակցված կողմերի գծով եկամուտների և ծախսերի հոդվածները, ինչպես նաև այլ գործարքները 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում հետևյալն են.

Հազ. ՀՀ դրամ	Ամսիջական մայր ընկերություն	Համատեղ վերահսկվող ընկերություններ
Ծախս		
Ծառայությունների ձեռքբերում	954,708	499,755
Կառավարման վճարներ	700,000	-
Եկամուտ		
Մատուցվող ծառայությունները	3,636	37,720
Հիմնական միջոցների վաճառքից մուտքեր	7,951	158,105
Տոկոսային եկամուտ	1,649,181	-

Փոխկապակցված կողմերի գծով եկամուտների և ծախսերի հոդվածները, ինչպես նաև այլ գործարքները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում հետևյալն են.

Հազ. ՀՀ դրամ	Ամսիջական մայր ընկերություն	Համատեղ վերահսկվող ընկերություններ
Ծախս		
Ծառայությունների ձեռքբերում	758,483	91,580
Կառավարման վճարներ	600,000	-
Եկամուտ		
Մատուցվող ծառայությունները	3,636	21,773
Հիմնական միջոցների վաճառքից մուտքեր	6,282	79,974
Տոկոսային եկամուտ	2,068,557	-
Այլ գործարքներ		
Վճարված շահաբաժիններ	6,000,000	-

Հիմնական ղեկավար անձնակազմի հատուցում. Առանցքային ղեկավար անձնակազմը. գլխավոր տնօրեն, գլխավոր տնօրենի տեղակալ, ֆինանսական տնօրեն, գործառնական տնօրեն և կոմերցիոն տնօրեն:

Առանցքային ղեկավար անձնակազմի հատուցումները ներկայացված են ստորև.

Հազ. ՀՀ դրամ	2024թ.		2023թ.	
	Ծախս	Չուտ հաշվեգրված պարտավո- րություն	Ծախս	Չուտ հաշվեգրված պարտավո- րություն
Կարճաժամկետ հատուցումներ.				
- Աշխատավարձ	546,860	67,781	545,025	62,577
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	27,620	-	31,431	-
Ընդամենը	574,480	67,781	576,456	62,577

Վերոնշյալ աղյուսակում ղեկավար անձնակազմին հատուցման գծով ծախսերը ներառում են պարտադիր կենսաթոշակային հիմնադրամի հատկացումներ՝ 4,227 հազ. ՀՀ դրամ (2023թ.՝ 5,218 հազ. ՀՀ դրամ):

38 Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի չեն ունեցել այնպիսի դեպքեր, որոնք կարող էին հանգեցնել Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններում լրացուցիչ բացահայտման: